

Mácol Jehuda - Jerusálajim

MOSE LUDMIR ÉS FIAI RT.
POB 634. TEL-ARZA Tel.: 23498.

a macá, amely kitűnik ízével, minőségével és legszigorúbban köser voltával,
amely a jerusálajimi főrabbinátus és Rabbi Pészách Frank rabbinikus tanácsának felügyelete alatt készült!

Különleges pászkaliszt apró- és más ünnepi sütemény készítésére.

RENDELÉSEKET FELVÉSZNEK:
Jeruzsálem: Mazon Cserásáim, Mácháné Jehuda, tel. 22940
Akko: Cnevrá Mischárit Akko, B. M., tel. 910946
Petach-Tikva: Smulevics Guttman-utca 2, telefon 912309
Aszkelon: Szatónai Páris, telefon 2358
Haifa: Haas, Kibuc Gábulot-utca 96, telefon 69225
Natanja: Friedlander, Haas-utca 6, telefon 3080
Rámle: Efráim Matok, telefon 961203
Beer-Séva: Hámásbir Hámérkáz rábár és a Hámásbir Hámérkáz összes fiókjának
Korlátozott mennyiségű macá smura

FUTBALL-VILÁGBAJNOKSÁG LONDON

BUDAPESTEN ÁT 1966

Július 4 8-kor Találkozás a ludi repülőtéren utazási iródnak kiküldöttjével. Utlevél és vímvizsgálat, indulás Athénbe. Athénben átszállítás hotelbe, lunch, délután autóbussz-utazás Athénben, vacsora a hotelben.

Július 5 9.45 Indulás Budapestre, érkezés Ferihegyre, átszállítás hotelbe. Szálloda teljes ellátással.

Július 6 Szabad.

Július 7 Szabad.

Július 8 Szabad.

Július 9 Reggeli a szállodában, indulás a ferihegyi repülőtérről. Londonba MALEV-val. Erkezés London repülőterére, átszállítás hotelbe.

Július 10-30 Szálloda reggelivel, 11. és 30. közötti időben 9 meccs-jegy a Wembley-stadionban. 4 elődöntő, 4 középdöntő és döntő meccsre.

Július 31 Kiszállítás a londoni repülőtérről, indulás London-Tel-Aviv.

Ár: H. 1670.-
(az árban 215 \$)

★ Az árban:
repülőjegy Tel-Aviv - Budapest - London - Tel-Aviv.
★ Budapesten szálloda teljes ellátással.
★ Londonban szálloda reggelivel.
★ 9 meccs-jegy a világbajnokságra, B-kat. ülőhely.
★ Ki- és beszállítások repülőteréről és vissza.
★ Utazási adók.

EGYENESEN LONDONBA

Július 10 Repülés Londonba Szálloda reggelivel, 9 meccs-jegy a Wembley stadionban Szálloda reggelivel.

Augusztus 1 Kiszállítás a londoni repülőtérről, indulás Tel-Avivba.

Augusztus 2 Kiszállítás a londoni repülőtérről, indulás Tel-Avivba.

Ár: H. 1495.-
(az árban 175 \$ bennefoglaltatik.)

★ Az árban: Repülőjegy Tel-Aviv - London - Tel-Aviv.
★ London szálloda reggelivel.
★ Ki- és beszállítások repülőteréről és vissza.
★ Utazási adók.

BESZELUNK MAGYARUL!
IBUSZ izraeli képvisellete.

ARGOV

ISRAEL

TEL-AVIV, IBN GVIROL 31., TEL. 235234

Tisztelettel értesítünk a n. é. hálygvizsgálásról, hogy

NŐI DIVATSZALONMÁT HAIFÁN

GEULA-U. 12. FOLDSZINT

megnyitottam, ahol rendelkezősülkre állók.

GOLDSTEIN MONI (Temesvári)
a haifai volt Mózes-szalón előmunkása.

Ismert, nagy utazási iroda Tel-Avivban

könnyű akvizíciós munkát ajánl hálygvizsgálás és utazás, baráti- és ismeretségi körökben.

Tekintélyes, hifizető mellékkereset

Részletek: POB 4362 Tel-Aviv, „U. K.” jelűen.

TÖLTSE A **pészáchot Tiberiáson**

AZ ÚJ **„RAMA”** szállodában **öt nap teljes ellátással 120.- IL**

Helyrendelés: „Kochav”, Tel-Aviv, Allenby 118. - Telefon: 639925. vagy: Tiberiás, telefon: 20962, „Rama” szálloda.

Semmi sem változott a Gangesz partján

Irta: Jona Kesze

Az indiai kormány a nemzetközi kapcsolatokban precedens nélküli, sértő és demonstratív módon vette szembe Zalmán Sázár, Izrael államelnökének India földjébe való tartózkodását, a baráti Nepálba vezető útja során. Sázár elnöki egy olyan ország vendégeként utazott, amely politikai, gazdasági és bizonyos mértékben biz-

Egymás között... - MAGYAR-ZSIDÓ KURIR -

Kishont Ferenc, az osztrák írószövetség meghívására Bécsbe utazott, ahol most rendeznek filmfesztivált, melyre bemutatják a nagy sikerű aratót Szálách Sábátt című filmet. Kishont nevet már jól ismerik az osztrák fővárosban. Legutolsó könyve, a „Tengeribeteg bánya” nyolc héten volt bestseller Ausztriában.

Az áskeloni WIZO nagy sikerű jelmezes purim-bált rendezett, amelyen meleg ünneplésben részesítették Elías Honka elnököt, aki a WIZO arany medallját kapta meg. Az est főszereplője Braun Feri volt, aki egyúttal a jelmezes verseny első díját is megnyerte. A második díj Schwartz Ráchelnek jutott. — A szórakoztató műsorban Burger Golda, Friedlander Judit és F. Dov szerepeltek nagy sikerrel.

Meleg szeretettel köszöntötte a kiterjedt rokonságát és baráti körét Bíró Sándort és feleségét, Sárít, aranylakócsaluk alkalmából. Bíró Sándor 17 évvel ezelőtt állt át Kézscsára, ahol jelentős szerepet játszott a zsidó közéletben.

Krell Ernő, a Szilvágyosny-llyi Takarékpénztár volt igazgatója, két leánya, Marika és Rozita társaságában Izraelbe látogatott, ahol Ernő Santiagoában él, ahol a Kongo nevű csokoládégyár igazgatója. Krell Csibében tevékenyen vesz részt a magyar zsidó közéletben.

Megjelent a Haifai Szemle legújabb száma. A vezércikket Kórosy Ferenc professzor írta, a cikkek között szerepel Rössel Mordecháj, dr. Sugar Gyula, György Endre, Hegyi György, Arstein Sándor, Vámos László és a lap szerkesztője, dr. Arje Kaddar.

A debreceni ortodox elemi iskola volt igazgatójának Steiner Ernőnek fia, Snuél, kedden tartotta esküvőjét Jeruzsálemben, a Bet Elisevá nagytetemben. A fiatal párt dr. Schaechter, Írország egykori főrabijának, a jerusálajimi rabbinátus tagja eskette. A fényes esküvőn több száz vendég jelent meg és az egész országból, sőt külföldről is el-árasztották az apát, Steiner Ernőt, a nagynevet pedagógus és a fiatal párt szerencsés kíváncsival.

Az Új Kelet szerkesztőség, kiadói hivatala és nyomdája, kolozsvári úton a szerkesztőség központjában, ahol a legújabb dolgozókat az aradi származású és Cholontban lakó Deutsch Aladárt, abból az alkalomból, hogy megszűnt az első fiúuk.

A felsőgályi postakal-mazottak klubjának 16 új tagja Slomo Dón helyettes postai ügyintézőtől vette át tagkönyvét. A cefái Micpor szállodában lefolyt ünneplést Rossmann Aser, a cefái telefonközpont gyula-fehérvári származású mérnök, mint a vendéglátó klub elnöke rendezte meg nagy sikerrel.

A közeljövőben új ügyve-deket avattak Jeruzsálemben, köztük dr. Jávor Pált, aki évek óta a bne-bráki város-háza tisztviselője.

Dr. Földes Zsigmond arany-diplomás orvos tartott nagy figyelemmel kísért előadást a Liberális Párt magyar ta-gozatának klubestjén. Az elő-

adása címe: „Ördögösség és hasonlóság”. Dr. Földes Zsigmond Budapestet el-távozta, hogy a zsidó gimnázium egésszágát tisztázza és betöltje, amellyel, hogy or-vosi tevékenységét folytá-ta. Az idős orvosnak szá-mos növendéke él az ország-ban.

A párizsi Marcel Bernheim galériában nyílt meg ün-nepléses kiállítások között Ton Bernhardt tel-avivi festő-művész 24 képből álló ki-állítás. A kiállítás Ávrámhá-m Sánán izraeli kultúratisztá-ság védelmére készült. A ki-állítások között szerepelnek Hami József, Plesz Artur és dr. Sugar Gyula.

A Makkabea, a volt Buda-pesti Cionista Egyetemi hall-gatók Egyesülete meleg ün-neplésben részesítette dr. Heller Imrét 60-ik születés-napja alkalmából.

Igen szép külsőségek kö-zött tartotta meg esküvőjét a Hen Kellér házban Róna-d Sándor és Sasson Korin. A menyasszony szülei, a nagy tekintélyű orvosi budapesti származású, choli-nai Nádas Tibor és Aranka. Mind az örmösöket, mind a fiatalokat gratulációkkal árasztották el. Az esküvőn több száz vendég volt jelen.

Az idén igen élénk tevé-kenységet fejt ki a WIZO magyar tagozata szerve az országból. E héten igen dú-s volt a WIZO programja. Né-hány kiemelkedő kultúrse-mény: Hétfőn este Cifrán Löwenkopf Kálmánt ünnepe-lték, aki szünet, kitűnő elő-adást tartott az „Idősebbek klubjában”. — Kedden Gá-s Teri tartott felolvasást Rám-gánban.

Az Israel Film Production Services (Háchevra Löserut) Hafáká Bujisráel) örömmel közölte a sajtóval, hogy a nagy évvel ezelőt készült művészi színvonalú „Színá-ja” című filmet az amerikai Ha-rod Cornwell társaság 25 ezer dollárért megvásárolta és eladta az Egyesült Álla-mokban, mind a nyugat-euró-pai országokban terjeszteni fogja. A filmet, mint emlé-keztető, a szabadkai származású kitűnő fiatal film-rendező, Lengyel Iván készí-tette.

A Beilinson-kórház kultúr-termében sokszáz fennjáró beteg előtt rendezte meg elő-acását a JAL, a betegekét gyámlóit egyesítve. Az elő-adás keretében Rónai András nagy sikerrel szerepelt. A te-hetséges művész magánstá-mokát adott elő. A beteg-ek pálfán fogadták a szép mű-sort és a JAL-egyesület ve-zetői megköszönték Rónai András önkéntes és ingyenes fellépését.

A nagy népszerűségnek örvendő előadó, Ciment Imre-hefőn este a WIZO natan-ja moandjában tartott ér-dekes előadást, amelynek cí-me: „Aranyos Jeruzsálemben”.

Mindebből az következik, hogy nem lehet objektív ér-velést találni, amely megindokolná India jelenlegi kormányának Izraellel szemben hangsúlyozott viszonyát. Alá-huzandó, hogy különböző indiai körök, közöttük intelli-gentek is súlyos kifogásokkal támasztanak Indiának Izrael felé tanúsított maga-tartásával szemben. Még súlyosabban kifogásolják ezek a körök a delhi kor-

MINDETTŐ ELŐNYÖS RÉSZLETRE

Ne várjon addig, amíg elég készpénzt takarít meg, hogy megvásárolja azt, amire szüksége van, mert közben megdrágulhat. Inkább keressen fel bennünket. Nálunk nagy választékban kaphatók: bútor, villamoscsel-kek, ruházati cikkek, cipők, női, férfiak és gyermekek számára, függöny, szőnyeg, frizidő, ékszer, paplan, ágyműt, varrógép, stb.

Felsorolt saját cikkünkön kívül, a vevőkörzéségre ren-delkezősége áll több, mint 100 válogatott üzlet, — az összes szakmából. — Mindez nagyon előnyös részle-tre, hogy mindenki lehetősége szerint tudja be-szerezni mindazt, amire szüksége van.

TAAM CHAJIM Ltd.
Tel Aviv, Allenby 27., az udvarban az utolsó üzlet.
Tel. 57088

MA NINCS KORHATÁR

Nem úgy mint régen, ma elragadóan finomra teheti bőrt akár 20, akár 60 (sőt 70+) éves, a „Revlon” modern szépségápoló rendszerével. Száraz bőr? Zsíros bőr? Duzzadt bőr? Káncos bőr? Foltos bőr? — Ne aggódjék. Bőrre sima, friss és ragyogó lesz (sokkal fiatalabb koránál!) — a Revlon modern Renaissance szépségápoló sorozatának használatát. A mélyen behatoló emulziók belül hatnak a bőr működésére. Minden arcproblémát a megfelelő ápolás rendez. Egyikük az Ón bőrhöz való és csodát művel (és mindössze napi 6 perc szükséges).

Apolja arcbőrt ma — és megőszöni nekünk holnap!

A tökéletes szépségápolásra

Revlon's Renaissance Treatment Collection
arcbőr-ápoló szerek sorozata

A „Revlon” szépségápoló útmutatója

A bőrápolás öt fázisa	Rendes bőr	Zsíros bőr	Száraz bőr	Különösen száraz, érzékeny bőr
1. A bőr higiénizálása A naponta, alapos tisztításra, mélyen behatoló a borstetkebe el-távolítja a kiképzés maradványait és a piszt.	„Moon Drops” Moisturizing Cleanser „Moon Drops” Emollient Cleansing Cream	Clean & Clear Cleansing Lotion	„Moon Drops” Moisturizing Cleanser Emollient Cleansing Cream	Clean & Clear Cleansing Lotion For Extra Dry Skin
2. A bőr szöveteinek felrészítése A vérkeringés előmozdítása, a pórusok összehúzódtatása, a sejtek elő-készítése a nedvesség és táp-szer megőrzéséhez.	„Moon Drops” Facial Freshener „Moon Drops” Liquid Asset Conditioner & Freshener	Liquid Asset Conditioner & Freshener	„Moon Drops” Toning Lotion For Sensitive Skin	„Moon Drops” Toning Lotion For Sensitive Skin
3. A pórusok felügyelete A természetes nedvességáramlás megőrzése és a nedvesség foko-ztatása. Sima kiképzési alap egész napra... Nem zsíros.	„Moon Drops” Moisture Foundation	„Moon Drops” Moisture Foundation	„Moon Drops” Moisture Foundation	„Moon Drops” Moisture Balm
4. A bőr biológiai A sejtek táplálása. Éjszakai krém, mélyen behatoló a sejtekbe, amely-lyek felszívják. Tökéletes, egyenle-tese táplálék a megújuló sejtek-nek. — Nem hagy fölött.	„Moon Drops” Moisture Balm	„Moon Drops” Moisture Foundation	Waking Beauty Eterna 27	„Moon Drops” Moisture Balm For Extra Dry Skin Eterna 27
5. Az arc bőrteljesítése A bőr finomítása, rugalmaságra-nak és lágyaságnak visszazárása. Áttétető, bármilyen szépségápoló-könyven kezelhető, gyors eredmény.	Build-Up Firming Facial	Build-Up Firming Facial	„Moon Drops” Facial Mask	„Moon Drops” Facial Mask

E hó folyamán egyéni tanácsokat ad ingyen a „Revlon” szépségápolási tanácsadója az illatszertárakban

márc. 20-21. HAIFA, „Amber”, Sd. Hánási 131.
márc. 20-21. JERUZSALEM, „Nevia”, Ben Jehuda 11.
márc. 22. RAMAT-GAN, „Hadar”, Jahalom 40.
márc. 22. APFLA, „Rákéset”, Sd. Jerusálajim 11.
márc. 23. HERZLIA, „Lola”, Kikar Hámegünim
márc. 23-24. RAMAT-HICHAK, „Noach”, Sd. Jerusálajim 2.
márc. 27-28. RAMAT-AVIV, „Ebit Chen”, Brodetsky 13.
márc. 27-28. TEL-AVIV, „Genia”, Moser-u. 5.
márc. 30-31. RAMAT-JOSZEF, „Aviva”, Merkáz Mischári.

Kérjük, írjon: Tel-Aviv, POB 16202 címre, útmutató anyagot és részletes magyarázatot kap.

Ingyen egyéni tanácsadás kapható a „Bét Revlon”-ban is, Tel-Aviv, Chovevé Cion-u. 65.
Telefon: 247555, hétfőn és szerdán 18.00—19.00 óra között.

Adv. Admon Ltd.

LICA AVRON

GETTA LUCA

A NAGY, ROMANNYELVŰ REVÜBEN

»DAI UN BAN... DAR FACE!«

(„PENZBE KERÜL... DE MEGÉRTI”)

2 felvonás és prólog. Írták: LICA BRAILOIU, RELU CROITORU (DOV HARAN és MIRON MIRON)
Rendező: LICA AVRON • Vezényel: MIANI NEGREANU • Koreográfia: JAKOV KAMSKY
Zene: MIANI NEGREANU és ELY RUBINSTEIN • Diszletek: M. ARIE és BEN-DAVID

Ramat-Gan, figyelem! Szombat, apr. 9., 2 előadás, 6.45—9.15 „Rama”
Szerda, apr. 13., 8.30 TEL-AVIV, „Mugrabi”

Haila, figyelem! „Tamar” Hétfő, apr. 11., 2 előadás, 6.45—9.15

FOSZEREPBEN MEG:

- DORU CRISTIAN
- NORA BERG
- DOV HARAN
- RACHEL HADARI
- RONY DELMAN
- AURA JOSZEF
- továbbá:
- NERRY SISTERS
- és COSTEL ZACHARIA

Vasárnap, apr. 10., KIRJAT-CHAJIM „Hajóvél”
Csütörtök, apr. 14., 8.30 PARDESZ-CHANA, „Bét Haám”

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

EGYPTOMI LEVEL:

Cenzurázzák a hastáncosnők műsorát

Sokáig tartott a minisztertanács, Nasser 11 óra után érkezett haza. Inasa hideg vacsorát szolgált, s az elnök fordított egyet a televízió gombján. Szépszemű bemenő konferálta a műsort: Kedves nézőink, most a kairói televízió „Ejfélikor” című műsora következik. Nasser még nem látta ezt a műsort, most a legnagyobb érdeklődéssel figyelt. És fél éra múlva a telefonhoz rohant, felhívta Abdul Rachim Szakrit, az egyiptomi rádió és televízió főnöke.

— Abdul, az Allahjád annak a tökéletes fejednek, nyisd ki a televíziót. Milyen főnökör vagy te? Ilyesmit átengedsz? Tudod mi ez? Szépszemű konferálta a műsort: Kedves nézőink, most a kairói televízió „Ejfélikor” című műsora következik. Nasser még nem látta ezt a műsort, most a legnagyobb érdeklődéssel figyelt. És fél éra múlva a telefonhoz rohant, felhívta Abdul Rachim Szakrit, az egyiptomi rádió és televízió főnöke.

— Abdul, az Allahjád annak a tökéletes fejednek, nyisd ki a televíziót. Milyen főnökör vagy te? Ilyesmit átengedsz? Tudod mi ez? Szépszemű konferálta a műsort: Kedves nézőink, most a kairói televízió „Ejfélikor” című műsora következik. Nasser még nem látta ezt a műsort, most a legnagyobb érdeklődéssel figyelt. És fél éra múlva a telefonhoz rohant, felhívta Abdul Rachim Szakrit, az egyiptomi rádió és televízió főnöke.

— Abdul, az Allahjád annak a tökéletes fejednek, nyisd ki a televíziót. Milyen főnökör vagy te? Ilyesmit átengedsz? Tudod mi ez? Szépszemű konferálta a műsort: Kedves nézőink, most a kairói televízió „Ejfélikor” című műsora következik. Nasser még nem látta ezt a műsort, most a legnagyobb érdeklődéssel figyelt. És fél éra múlva a telefonhoz rohant, felhívta Abdul Rachim Szakrit, az egyiptomi rádió és televízió főnöke.

— Abdul, az Allahjád annak a tökéletes fejednek, nyisd ki a televíziót. Milyen főnökör vagy te? Ilyesmit átengedsz? Tudod mi ez? Szépszemű konferálta a műsort: Kedves nézőink, most a kairói televízió „Ejfélikor” című műsora következik. Nasser még nem látta ezt a műsort, most a legnagyobb érdeklődéssel figyelt. És fél éra múlva a telefonhoz rohant, felhívta Abdul Rachim Szakrit, az egyiptomi rádió és televízió főnöke.

— Abdul, az Allahjád annak a tökéletes fejednek, nyisd ki a televíziót. Milyen főnökör vagy te? Ilyesmit átengedsz? Tudod mi ez? Szépszemű konferálta a műsort: Kedves nézőink, most a kairói televízió „Ejfélikor” című műsora következik. Nasser még nem látta ezt a műsort, most a legnagyobb érdeklődéssel figyelt. És fél éra múlva a telefonhoz rohant, felhívta Abdul Rachim Szakrit, az egyiptomi rádió és televízió főnöke.

hastáncosnőknek? Mert mi egyiptomiak vagyunk? De a külföldi sztriptíz lányok zavartalanul felléphetnek. Igazság ez?

Az eredmény nyilvánvaló. Az egyiptomi hastáncosnők elárastják szerződési ajánlatokkal a nemzetközi artisztáknak.

„A GÉSA MOSOLYA” a Helna Rubinstein világégi izraeli gyárának bemutatója

Rubinstein új vonala.

A bankettel egybekötött sajtótájékoztatót Nora Baruch asszony, a vállalat izraeli főkezelője, a bemutatót vezényelte.

Az új kollekciók alapját képezik az új kikészítési vonalaknak.

Ez a hastáncosnő már nem Kairóban, hanem egy párizsi harmadrendű bárban produkálja magát. Ott nem érvényes Nasser cenzúra-rendelése. A köldök ott nincs feltetlő.

a) Aki e rendelet kihirdetése napjától lokálban, kevéházban, televízióban, vagy más nyilvános helyen hastánc-műsort mutat be, vagy azért bármilyen vonatkozásban felelős, — az gondoskodni köteles a mellékelt határozat és a cenzúra-beszékesítés befejezéséről.

b) A táncosnő nem feszítetheti ki munkája közben a testét, nem felelhet asztalra, nem roghat le a földre, s tartózkodnia kell vonagló jelenetek bemutatásától.

c) A táncosnő természetében nem mehet át fánc közben.

d) A lakókörben nem mehet a hastáncosnő az asztalok közé táncolni.

e) Tilos katonai nóták, vagy menedélkülözni zenéire hastáncolni, mert ez szeszélyes katonai jellegű hazafias fogalmakat.

f) Tilos az eddigi stílusban táncoló hastáncosnők fényképezésének terjesztése.

Blüetett paragrafus: Aki az a) b) c) pontok megsértése miatt büntetésre ítélt, az három hónapra fogházzal és 500 egyiptomi fontig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. A d) e) és f) pontokban büntetés 1000 egyiptomi font büntetéssel kaptak és megvonják tőlük a fellépési engedélyt. Örökre.

A táncosnők körében nagy elkeseredést váltott ki a rendelet.

— Miért jár ez nekünk?

Alkalmunk volt beszélgetni egyébként Steiner vezérigazgatóval, a Helna Rubinstein gyár izraeli vezérigazgatójával, aki elmondta, hogy néhány nap múlva ismét Budapestre repül, mert a magyar kereskedelmi szervekkel egyre élénkebb a kapcsolat, s igen szép eredményt exportálnak a budapesti, illetve magyarországi asszonyok számára.

Steiner vezérigazgató ezúttal az új kikészítési eljárás kezdeti lépéseit is bemutatja Budapestben s pézszách előtt tér haza. (h. s.)

NIKI
Mosogaláshoz
gazdaságos és csiszoló. Öt új a kéz bört.

כשר לכנס
Neca gyár Rt. gyártmánya

Eredeti **ERCOL** ANGOL WINDSOR & OLD COLONIAL Style
Kérjük szives látogatását választékos bemutató terminkbe.

ROSENBERG & EICHLER
Tel-Aviv, Ben Jehuda 43. Telefon: 222133

ARCO BÚTOR
Tel-Aviv, Ben Jehuda 43. Telefon: 222133

דגה דגה...
מכונה סופר אוטומטית "קלומטיק"
מכונה אוטומטית מלאה "קומקסט"
מכונה סופר אוטומטית "קלומטיק"
מכונה אוטומטית מלאה "קומקסט"
מכונה סופר אוטומטית "קלומטיק"
מכונה אוטומטית מלאה "קומקסט"

A japán herceg és a gésa

Nagy volt az izgalom a japán császári palotában. A császár veje elült. Kazuko hercegnő, a császár harmadik leánya, megőrizte hűségét, de amikor megérkezett napja várta haza hű férjét, Tosimicsi Takacukusa herceget, akkor már kezdett kicsit türelmetlenkedni. Végül a renálorséghoz fordultak.

A tokiói rendőrség bizalmas ügyekkel foglalkozó osztálya vette kezébe az ügyet, s csak a rejtelm megfejtése után derült ki, mennyire kényes feladatot vállaltak.

A 42 éves herceg az ősi japán hagyományok telenyítésének ismert szószólója volt, s gyakran látogatta a különféle gésa-klubokat. Mindig egyedül hagyta el a palotát, de a tokiói géskák körében nem volt képes megőrizni inkognitóját. Tudták róla, hogy a császár veje. Tosimicsi helyett Icsi-micsinek becézték, s a háta mögött csak így hívták: a hercegi herceg. Volt egy népszerű, bizalmasabb neve is: Jen-zsák. Ez a név hízára bujdosás külsője és büszkesége miatt ragadt rá. Mert tartalmuk ezredes volt, s ha cecchet prezentáltak, úgy fizetett, mint egy japán katonatiszt. Számolatlanul szórta a jent.

A rendőrség egy gésa-bár tulajdonosának magánlakásán akadt a hercegre. Már nem élt. A nő is halott volt. De nem harakirit követtek el, hanem halálra ítták magukat. Ami az italt illeti, itt már nem volt.

A császári udvar szigorúan diszkret hangú gyászjelentést adott ki és azt közölte csupán, hogy a herceg szerencsétlenség áldozata lett. A tokiói éjszaka világában viszont tudják a valóságot. A géskák bánatos szívetlén gyászolják a jökevényű Tosimicsi herceget. Hagyománytisztelő a herceg. A rizsbort ki nem állhatta. Csak a vizsít.

VIRÁGOT AZ ÜNNEPRE BARÁTNAK ÉS ISMERŐSNEK KÜLFÖLDRE
Virágcsokor és jökivánsg külföldi rokonainak és barátainak, általunk:
FLEURO-INTERFLORA
Rendelkezésére az ezen jelvényt viselő egyesületben tömörült virágüzletek

Divatbemutató és gazdasági beszámoló az Elanit gyárban
Az Elanit költőtarúgyárban divatbemutató volt, amelynek keretében a vezérigazgató, Göttesman doktor gazdasági beszámolót is adott.
17 évvel ezelőtt alapították a gyárat, s azóta egyre homolyabb tényező az Elanit a költőtarúpar exportja terén. Az 1965. üzletében 1 millió font értékben exportáltak, s a folyó évben tovább növelik a kivittelt. A kézműltban végetért „Izraeli Divathét” igen figyelemreméltó sikere volt a kollekciójuknak, s erről a sikerrel a megrendelő stótk tanuskodik.
A vezérigazgató beszámolója után két maneken mutatta be az Elanit tavaszi kollekciót.
Ezzel is hű maradt az Elanit a klasszikus vonalakhoz, s az olasz és francia áramlatok érvényesülését láttuk. Ami a felhasználókat illeti, ezúttal is tág teret kaptak a szintetikus anyagok, amelyek az egész világon polycárját kaptak a költőtarúzakban a konvencionális anyagok mellett.
A színek tekintetében a sötétek és a fehér dominál. De nagyon szép kreációkat láttunk ezen kívül tojáslőszínekben, narancsárnyalatban és türkizkékben.
Sikeres, sok ötletet kiaknázó bemutató volt. (h. s.)

Az új ZOHAR mosógép
Az új, száz százalékos kiméli az anyagot a rongálástól.
A háziasszonynak semmi munkája nincs ugyszólván, a ZOHAR mosógéppel, mert két gomb beállítás útján működésbe lép, s további tevékenység nélkül, „önmagától” dolgozik.
Kivánság szerint — egy további gombnyomásra megáll a gép, s egyes fázisokat megismételhetünk. Ha szükséges újabb öblítés, vagy vízmelegítés, ahhoz csak egy újabb gombnyomás kell.
Noha az irtartalma meglehetősen nagy az új mosógépnek — mint említettük, 5 kg ruhát mos egyszerre — tőrfogata mégis igen gazdaságos: 48x63x55 cm a mérete. Vagyis minden különösebb helyigény nélkül használhatjuk a konyha egyik sarkában, illetve az erkélyen.
A melegítő berendezés 2600 Wattal dolgozik, s teljes mérszállu biztonságot nyújt a konstrukciójában. Szigetelési rendszer megakadályozza a begyulladást még akkor is, ha tévedés folytán vizet nem eresztünk a mosógépbe.
Hiba esetén a Zohar mosógép valamennyi alkatrészét kicserélheti a karbantartó szolgálat, tehát használata biztonságos minden vonatkozásban. A háziasszony kitűnő segítséghez jut, ha az új típusú mosógéppel egészíti ki konyhájára felszerelését. (h. s.)

A CANDY S.p.A. művek hivatalos közleménye
Kizárólag az izraeli vezérképviselő, a „CHEN SERVICE CO. LTD.” peccsétjével ellátott garancialevél biztosítja a felelősséget és az elismert szervicet

'CHEN' Services

9/7/72

Egy napos kirándulás Mészafára (Holt-tenger) turista autóbusszokon, ápr. 2. ápr. 7. ápr. 9. ápr. 16. 17.50 H. személyenként, benne: utazás, magyarszat és beföldi díjak.
CANAANTOURS
Tel-Aviv, Ben Schuda 80. Telefon: 22213

OSEM LEVESEK
Az idén is a háziasszonyok rendelkezésére állnak a kitűnő minőségű Osem levelek nagy választékban.
Leveleink: Hűsleves, Tyúkleves, Szuper tyúkleves, „Peer” leves, „Adif” leves, Zöldszárgaleves, Gombaleves, Paradicsomleves, Krumpilleves, Instant leves kockformában, „Sapir” (szárnyas-marhabús)
Mindenczen levelek...
1. Landau...
hechserjével.

FOGYJON LE
a kívánt helyen
STEPHANIE BOWMAN
Közel egymillió nő viselte világszerte a Stephanie Bowman fogyasztó ruhának egyikét és fogott le a kívánt helyen. Most már Ön is kaphatja ezen fogyasztó ruhákat. Kérjen prospektust, kötelezettség nélkül: „SHLEIFTEX” T.A., Sd. Rothschild 37., tel. 621238 és díjmentesen küldünk prospektust. Avni

ASSZONYOM!
Az általános takarékosági akcióhoz Ön is hozzájárulhat, ha tavaszi — nyári ruhazükségletét gyári áron szerzi be
Legújabb modell ruhák, koltél-ruhák, kosztümök és kabátok, leinen, burett, diolen, stb., anyagokból, óriási választékban, az
ELEGANT
konfekció gyárban,
Tel-Aviv, Allenby 91., I. emelet
Befárat: Montefiore 25 sz. alatt

SZÖRME **UIDONSAGOK**
SZMUK & HILD
a legújabb modellek, nagy választékban.
T.A., Nesz-Clona u. 8., telefon: 59732. (Mugrábinál)
MAGDA PÉZO
TEL-AVIV • DIZENGOFF 155 • TEL 227284
Dívatos ruhák, meitartók, speciális gyógytűzők, nátráriumok, ellen osteretok után, orvosi tanácsokra
MELLPROTEZIS
1966 III 18 Uj Kelet 3a

SZOMBATI NAPTÁR

1966. márc. 18. Péntek. 1966. márc. 19. Szombat. Párászt Háchodes - Újhold kihirdetése.

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 5.11 Tel-Aviv 5.29 Beer-Seva 5.28 Eilat 5.29 Szombat: Kámeten: 6.23 Jeruzsálem 6.23 Haifa 6.26 Beer-Seva 6.27 Eilat 6.27

HETI SZAKASZ

Heti szöveg: Vájkélt-Pléndé Háfárán. Kól háam háerec. Jehezekél 45.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

TEL-AVIVBAN Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Péntek: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272. Szombat: 17-01 23 óráig Grosser, Shenkin 27, tel: 623685. Péntek: King George 28, tel: 220272.

MINDENKINEK...

MUSZOS TANUKAT KERESEK

101.302 százasok, akik ferien... Szentes József, mernököt együtt voltak. A budapesti skot iskolából vettek el 1941 novembertől...

KÜLÖNFELÉ

• MEGHÍVÁSOK ÉS JAVÍTÁSOK... • KERESKELEM ADÓT... • KOVACS MIKLOST keresek...

ADÁS - VETEL

• FRIZDÉREK, ALKALMI VE... • JOI FÓZÓ, VASALÓ... • KONFEKCIÓ VARRÓNÓT keresek...

ADÁS - VETEL

• FIGYELEM, FIGYELMEZÉS... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

MINDENKINEK...

MUSZOS TANUKAT KERESEK

101.302 százasok, akik ferien... Szentes József, mernököt együtt voltak. A budapesti skot iskolából vettek el 1941 novembertől...

KÜLÖNFELÉ

• MEGHÍVÁSOK ÉS JAVÍTÁSOK... • KERESKELEM ADÓT... • KOVACS MIKLOST keresek...

ADÁS - VETEL

• FRIZDÉREK, ALKALMI VE... • JOI FÓZÓ, VASALÓ... • KONFEKCIÓ VARRÓNÓT keresek...

ADÁS - VETEL

• FIGYELEM, FIGYELMEZÉS... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

ADÁS - VETEL

• MEGHÍVÁS, KOMOLY KO... • 2-3-4-5-AJTOS szekrények... • PÁROK, KÜLFÖLDI, modern...

BÜN ÉS BÜNHÖDÉS

(Folytatás a 4-ik oldalról) Vészked a gőzöztében... „Mindenki lesz korrupálva”.

Nem a jegyzés és nem a jegypénztáros mondta ezt, hanem Asker Scher, a héber nemzeti színház adminisztratív igazgatója.

Rónai szűles mozdulatok a városok tépi a felmondott darabok és ismét a színpadra lép.

Az előadás folytatódik és Rónai nevének negatíválása is... folytatódik. Egy nap, két nap, egy hét, — semmi változás.

Az önlényes nap a művészi kibontak. Telefonon jelentette igazgatóknak, hogy aznap este már nem lép fel.

Rónait egy népszerűtlen és a közönség felé nehezen... megérthető.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

„Mindenkinek kell a szerelem” („Alle Liebe brauchen Liebe”). Főszerepben: SENTA BERGER és JOHANNES HESTERS.

Küldjön VAMMENTES IKKA CSOMAGOT PÉSZACHRA

magyarországi rokonainak és barátainak. A pirintra küldött csomagok nagyrészerül már az átvételi elismervények is visszaérkeztek.

A pészáchi kiosztásra szánt márciusi (3. sz.) listát legkésőbb március 23-án zárjuk.

MEGRENDÉLŐHELYEK: JERUSALEM: Vajda János (helyettes Boros Sándor) található a Sava kavárium (telefon: 4. u. 5-7-12. Híradóutca) Híradóutca épületében.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költség nélkül küldési lehetőség.

Idejében készítse elő külföldi utazását! Mindenki igényének és anyagi lehetőségeinek megfelelő társasutazások repülőn és hajón!

EUROPÁBA * SKANDINÁV ORSZAGOKBA * USA-ba * TAVOLKELETRE. Látogasson ezúton MAGYARORSZÁGRA: (gyógyfürdők: Lukácsfürdő, Hévíz, Balatonfüred, Hajdu szoboszló; nyári szabadesemények — atlétika Európa Bajnokság —) — nádasutazások rendkívül kedvezményesen!

CSEHISZLOVÁKIA világhírű gyógyfürdőibe: Karlsbad, Marienbad, Pöstyén.

ROMÁNIA * BULGÁRIA * SZOVJETUNIÓN. Pészáchi és nyári FOLDKÖZTENGERTI társas hajókirándulások.

LONDONI FUTBALLVILÁGBAJNOKSÁGRA. Játékok csak korlátozott számban. Bármilyen utazási ügyével forduljon bizalommal!

CITOUR. utazási irodához, T.A. BRENNER 2. (Allenby sarkán) Tel: 625959, 611755.

IBUSZ izraeli képviselet! Magyarul beszélünk!

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei. A tel-avivi HOH női csoportja a pészáchi színházban 1966. március 19-án szombati előadást tartott.

CSARDASKIRALYNO. Kálmán Imre 3 felvonásos operettje „Chatelet” színházban és a „Chatelet” színházban. Uli Schocken.

TEL-AVIV. Péntek, márc. 18. NAHARIA „Hód” 8.30. Szombat, márc. 19. TEL-AVIV „Náchnámi” 6.30 - 9.15.

TEL-AVIV. Vas, márc. 20. TEL-AVIV „Náchnámi” 8.30. Hétfő, márc. 21. TEL-AVIV „Náchnámi” 8.30.

HAIFA. Csüt., márc. 24. HAIFA „Armon” 8.30. Péntek, márc. 25. CHOLON „Rina” 8.30.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA. ELŐADÁSOK, kezdete: 3.00 - 7.15 - 9.15. ALLENBY: Moll Fandora szerelmi kalandjai.

ARMON DAVID: A rózsakirály. BUCSELELDAS TEL-AVIVBAN HOLNAP, szombat (március 19.) Jégkék „Union”, Dzenzong 11.10. (tel: 62513) és az új pénztárak.

UTOLSÓ EGADÁSOK. Hétfő, március 21. Rámot-Hásvim Szerecs, március 23. Szombat, március 26. Kár-Smarjúcs.

BAT-JAM. OREN: A szerelm orvénben. SAVYON: Casanova 71. GIVATAJIM. HADAR: Goldfinger. NAGAR: Szerelm csak felejtődnek.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZERELM BOSSZUA.

HAIFA MOZIK MŰSORA. RON — O SOLE MIO. ACOMN — AZ F.B.I. 117-ES UGYNOKE. BRAZILIAEAN. MIRON — A PHILADELPHIAI TÖRTENET. ARMÓN — A SZERELM ORVÉNYEBEN. DOMINO — BIMBOZO SZERELM. ORAH — VIVA MARIA. AMFITEATRUM — A SZER

966 MARCIUS 18.

ג' אדר תשכ"ו

SVÉDORSZAGI LEVEL:

PETER WEISS

Auschwitz-drámájának stockholmi bemutatója

A színpad alján feltűnő betűkkel egy mondat áll: „Kérlek, a tapsolást mellőzni.” A modern és ultramodern színdarabok szerzői már sok minden trükköt találtak ki, de ezúttal nem ilyen olcsó fogásról van szó. De talán a figyelemfelkeltés a színpadon fölösleges is, ugyan kinek jutna eszébe, hogy tetszését fejezze ki a felolvasások között, vagy az előadás végén. És minek tapsolna?

A színpad a stockholmi Drámai Színház előadását hirdeti, az ország első színházának előadását, a szerző neve Peter Weiss, az előadás a kerülő darab címe: „Rannsakning”. A szó nehezen fordítható idegen nyelvre, mert kettős, sőt hármas jelentőségű; jelenthet vizsgálatot, a szó jogi jelentésében, megfigyelést és vizsgálódást általában, de még önanalízist is. Milyen értelemben használja a szerző a szót, nehéz eldönteni — talán mind a három jelentőségében. Ő maga nem szolgál magyarázattal, a nézőtől függ, hogy melyik értelmét érzi ki a szónak.

A szerző, Peter Weiss, már világhírű író, előző darabját, a „Marat”-t Nyugat-Európa legjobb színházai adták, jelenleg New Yorkban játszó és filmjogát is megvette valamelyik hollywoodi vállalat. A kritikusok és irodalmárok egyek abban, hogy a darab az elmúlt évek színpadi alkotásai közül talán a legjelentősebb.

Peter Weiss zsidó, német és svéd zsidó, hogy milyen, ő maga sem tudja eldönteni, egyformán ír mind két ország nyelvén. Hitler elől menekült német-zsidó szülők gyermekeként került Svédországba, itt járta iskoláit és itt kezdte el írni pályafutását és svéd lanygt vett feleségül. Néhány évvel ezelőtt azonban áttelepedett Nyugat-Németországba.

„Amit el kell mondanom és amit el akarok mondani, az elsősorban is a németekre tartozik” — indokolta meg elköltözését Svédországból. Ideges és kissé neurasthenikus ember, a zsidó intellektuális nyugtalan kritizmusával telítve, baloldali radikális, aki megvetéssel, sőt gyűlölettel tekint a nagykapitalizmusra, de megvetése semmivel kisebb a kommunizmusra is, és gyáva kulturálatlanokra iránt. Tipikus zsidó — az egyetlen művészen sem leklaráltta magát zsidónak, — egyfajta európai Arthur Miller, apakomplexek nélkül.

Uj színpadi műve tulajdonképpen nem színdarab és a szöveget, melyet a színészek színpadról elmondanak, nem Peter Weiss írta, hanem, amint hajdan kifejezni szokták, „maga az élet producalta”. Igen, a „Rannsakning” dokumentum-mű, minden egyes szereplő a valóságban létezik és a színpadról elhangzó mondatokat ők maguk szövegezték és mondták el. A „Rannsakning” a közelebbi egy évvel ezelőtt befejeződött, Frankfurtban megartott, úgynevezett Auschwitz-per hűségés kivonata.

A színpad három tribün-szerűen lépcsőzetes, díszes telen fapad, a vádlottak padja. Kétoldalt néhány egyszerű szék, a tanúk helye és a színpad előtt, a zenekar helye a bíró, az ügyész és a védőtűgyvédő kapott helyet. Minden színpadiasság és hatás szándékosan és tudatosan hiányzik, a rendező Ing-

Írta: Hátori László

mar Bergman a szavakra és az emberekre, vagy mondhatnók, a tényekre kívánta kizárólag összpontosítani a figyelmet. És Ingmar Bergman, a modern filmművészet nagymestere jól tudta miért. A színpadon a nevek jól ismertek, több mint ismertek, hírhedtek, legalábbis a zsidók számára. Mulka, Boger, dr. Capesius, Kaduk, Stark, Lucas... SS- és Gestapo-tömeg gyilkosok nevei.

Mi történik a színpadon? Pontosan az, ami a frankfurti törvényszék tárgyalótermében történt. A bíró meg-

nyitja a tárgyalást, tanúk jönnek és elmondják, amit láttak, átéltek és átszenvedtek. Az ügyész tesz fel néhány kérdést, néha a bíró kíván valami kiegészítő felvilágosítást, vagy a védő igyekszik zavarbaejteni és ellentmondásra bírni egyik, vagy másik tanut. Itt a színpadon azonban minden le-tompított, a tanúk szavai szenvedélytelenek, szinte monoton a hanglejtésük. Habár a színház legjobb erői vállalták a szerepeket, a lényegében jelentőségük inkább csak a statiszták és csupán vég-szavakat adnak fel a vádlottaknak.

A bíró, az ügyész és a vádlott is csak mellékszereplők ebben a borzalmas színdarabban, a főszerep a vádlottaké. Tulajdonképpen túl sok szövegük nekik sincsen, néhány, legfeljebb ha tíz mondatban reagálnak a tanúk vallomásaira. Valamennyi tagadja, hogy kezéhez vér tapadt volna, mindegyik parancsra cselekedett, egyik sem érzi magát bűnösnek — pontosan úgy, ahogy a frankfurti tárgyaláson. A stílusa azonban mindegyiknek más és végül is egy óvatlan hanglejtéssel, egy összekevert szórendű mondatokkal, vagy váratlan indulatkötéssel, mind annyian másként, leleplezik önmagukat.

A szadista Boger szerint a mai fiatalok romlottsága ellen be kellene vezetni a börtönbüntetést, az állati vad Kaduk állatián artikuláltna üvöltésbe csap át, dr. Capesius, a cinikus erdélyi szász, kiesik nyugalmából, amikor az ügyész arról kérdezi, milyen pénzből nyitotta meg 1946-ban már patikáját és kozmetikus műhelyét. Mulka, a fölényes, porosz juncker katonatiszt szerepében tetszeleg, de mikor az ügyész rákiált, hogy soha nem volt tiszt, hanem csak főgyilkos a gyilkolásra szervezett SS-ben, elveszti biztonságát. Beismerést egyik sem tesz, megbánást egyik sem mutat — pontosan, mint a valóságos tárgyaláson.

A ügyész felsorolja, hogy melyik, ma is létező és virágzó német nagyipari vállalat tartott fenn gyárakat Auschwitzban, nevek, mint Krupp, I.G. Farben, Siemens, merülnek fel és egy tanu, az I.G. Farben nyugalmazott igazgatója vallja, hogy a szakmunkások után napi 6, a segéd munkások után napi 4 márkát fizetett a vállalat az SS pénztárába. „Hogy a kényszer munkások között feltűnően magas lett volna a halandóság, nem észleltük. Ez nem tartozott a vállalatra.”

A védő hevesen tiltakozik és kéri a bíróságot, hogy utasítsa rendre az ügyészt „a nemzetgazdasági szempontból létfontosságú iparvállalatok befektetése” miatt. Az ítélet a színpadon nem hangzik el, csupán az ügyész sorolja fel szárazan, mint statisztikát szokták: „Hivatalos számítások szerint a faji, vagy vallási hovátartozandóságok miatt elpusztítottak száma eléri a hat milliót...”

A közönség, többségükben fiatalok, akik még meg sem születtek, mikor Auschwitzban az első gázkamrát építették, dermedten ül a színház nézőterén. Az előadás után a ruhatárban hiányzik a beszélgetések zenéje, senki nem tolong, egyesek kissé kábultan állnak a fal mellett, mint akik rémlálmából ébredtek fel. Egy kis fiatal lány, újdívatú operuhában, csendesen sir, fiupartnerre vállalt simogatja. „Nem, ez nem lehet igaz!” — mondja mögöttöm egy hang, mint aki védekezik, vagy bocsánatot kér.

Kint a foajékban, a nagy kristálycsillár alatt látom, milyen sapadtak az arckok, milyen ideges remegő ujjak igazgatják a sálakat, vagy kalapokat. Valaki magyarázza, ami egyébként a színpadon is olvasható, hogy Peter Weiss a frankfurti tárgyalásról szóló újságtudósításokból szedte ki a mondatokat, amelyek tényleg elhangzottak. „Borzalmas!” — mondja egy idősebb úr feleségének, a „a világ minden fiataljának meg kell ezt nézni!”

Ez a svéd reakciója, svédé, akiknek sikerült semlegesnek maradniok a nagy világegyben, akik gyilkolás helyett üldözötteket mentettek, amennyit tudtak és merészeltek. „Vajon hogyan reagálnak erre a németek?” — teszi fel a kérdést valaki a stockholmi színház előcsarnokában.

Valóban, hogyan reagálnak a „Rannsakning”-ra a németek? A darabot október végén elsőnek Nyugat-Németországban mutatták be, ime néhány sajtóhang:

„Az az állítás, hogy Peter Weiss, az emigráns a zsidó érzelmeiktől hagyja magát vezetni, bizonyára túlzott. Hogy a zsidó kommunista-komiszár Abuschsal csodáltatja magát, nem bizonyítja az ellenkezőjét. Amint „The Canadian Jewish News” rámutat, Ulbricht közvetlen környezetében feltűnően sok a zsidó (Deutsche Wochen Zeitung, Hannover).

„A legrosszabb az, hogy a kéz, amely hozzányult ehhez a mérhetetlen feladathoz, nem egészen tiszta és így valószínűleg több kárt

Izraeli Hétköznapiak

írta: Barilay Zvi

KÉSEI JELENTKEZÉS

A Vallásos Nemzeti Párt parlamenti csoportja hosszas lelkitusa után úgy határozott, hogy magyarázatot kér Lévi Eskol miniszterelnöktől, akar-e parlamenti vizsgálatot levezetni az Achdut Háavodát kölcsöne ügyében, amelyet 1958-ban vagy 1959-ben kapott a Dán autóbusszavállalat. Ez a 100 ezer fontos kölcsön pártcélokat szolgált. Amint Jigál Alon munkaügyi miniszter közölte, azért kért kölcsönt a Dántól és más intézményektől, hogy pártja támogatni tudja a Kibuc Hámeuchádhoz tartozó kibucokat, amelyek a szíriai tüzesség bombázása során súlyos károkat szenvedtek.

A Kneszetben a tárgyalás elhangzott interpellációra válaszolva, Jákov Sapira igazságügyminiszter bejelentette, hogy a kérdéses kölcsönt visszafizették, az ügynek pedig bünygi vizsgálata azért nem lesz, mert ha volna is büntető elvetség a kölcsön felvétele körül, az elévülési törvény, mint halott lepél takarja és átadja az enyészetnek.

Egyes ellenzéki köröket nem elégitett ki sem az igazságügyminiszter válasza, sem Jigál Alon büszke kiállása, amelyben azt állította, hogy közéleti emberként, kötelességének tartotta, hogy a kárt szenvedett kibucok segítségére siessen. A dolgok megértéséhez azt is tudni kell, hogy a Dán szövetséget jelenlegi vezetőségének többsége a Ráfi tagjaiból áll. A Ráfi tudvalevőleg elensége a Máaráchnak, a Mápáj és az Achdut Háavodá szövetségének. Már ez is elég volna ahhoz, hogy a

Dán szövetséget politizáló igazgatói leleplezzék az Achdut Háavodát. Ez mindenestre könnyebb, mint tiszteességes autóbussz-forgalom megteremtése.

Közben azonban fennáll az a tény is, hogy a kölcsönei tárcá évek óta az Achdut Háavodához tartozó miniszterek kezében van. Amikor a vita tárgyat képező kölcsönt felvették, a néhai Jisráél Bár-Jehuda volt a miniszter és Pinchász Ginsburg az államtitkár, Jigál Alon pedig a párt egyik képviselője a Kneszetben.

Nem éppen véletlen tehát, hogy éppen most, amikor a Dán kooperativa anyagi helyzetéről annyi szó esett az új viteldjak megállapításával kapcsolatban, robbant ki a 6-7 évvel ezelőtti kölcsön ügye. Bizonyos, hogy hatásosan lehet az Achdut Háavodá fejére olvasni a multnak ezt a bűnét és pedig, hogy éppen közlekedési vállalatot kértek kamatmentes kölcsönt — amikor ők irányítják miniszterük révén az ország közlekedés ügyeit. Az egyik nagy héber lap, amely köztudottan a Ráfi politikájának a hive, úti is a forró vasat és nem engedi, hogy az ügy lekerüljön a napirendről.

Vajon mit akar a Vallásos Nemzeti Párt ettől a problémától? Neki az Achdut Háavodá partnere a koalícióban. Nyilvánvalóan nem érdeke, hogy szétugrassza a koalíciót, amelynek esetleges felbomlásával maga a párt is elvesztené a miniszteri tárcákat. A parlamenti csoport határozata előtti belső

vitatkozásban arra mutatnak rá egyesek, hogy fennáll a párhuzam megvonásának a lehetősége az emlékezetes Tel Giborim megvesztegetési botrány és az Achdut Háavodá kölcsöne között.

Azt is megkérdezték a belső berkekben: csak a Vallásos Nemzeti Pártnak nem szabad? Csak ennek a pártnak a kompromittált embereit lehetett felelősségre vonni, megbüntetni, vagy elgáncsolni őket közéleti előmenetelükben?

Ha ez megtörtént a Vallásos Nemzeti Párt embereivel, miért kimélik az Achdut Háavodá vezetőit, közöttük Jigál Alon munkaügyi minisztert?

Nem hisszük, hogy az ügyből parlamenti vizsgálat lesz hacsak maga Jigál Alon nem fogja kérni ezt. A különbség ugyan is rendkívül nagy Tel Giborim és a Dán kölcsön között. Utóbbi esetben a régi jisivban régen meggyökeresült módszer érvényesült: miután a kormány mindig csak egyrészt fedezte a határmenti harcok kárainak, gyűjtéssel és kölcsönökkel igyekeztek kisegíteni a kibucokat. A határszéli kibuc megszentelt fogalom volt valaha, amíg nem lettünk ennyire cinikusak és közömbösek. S ha esztétikailag valóban foltot ejtett egy párt jóhírére, hogy tárcaviseelője felügyelete alatt álló vállalatot kért kölcsönt, már maga az a körülmény, hogy nem adományról volt szó, hanem kölcsönről, amelyet visszafizettek, lényegesen megkülönbözteti az esetet az emlékezetes Tel-Giborim botránytól.

Amellett van a két eset között még egy alapvető különbség, amiért a Vallásos Nemzeti Párt helyesebben cselekedne, ha kevesebb aktivitást mutatna az ügyben. S ez a különbség az, hogy az Achdut Háavodá vezetői fenntartás nélkül vállalták az ügyért a felelősséget. Ezt tették a Vallásos Nemzeti Párt vezetői a Tel-Giborim-botrány idején? Nem, pontosan az ellenkezőjét cselekedték. Hagyták, hogy a volt egészségügyi államtitkár ellentmondásokba bonyolódjék; egyetlen biztató nyilatkozatot nem adtak; még akkor sem voltak hajlandók a hátkat tartani, amikor a pártelnök-jelölt alminiszter került bajba.

Nem, a Vallásos Nemzeti Párt nem állt ki, nem mondta azt, hogy ezek az emberek azért kértek ajándékot a kórházépítő vállalkozóktól, mert nemes célra szánták a pénzt, a Májmon rabbi emlékéért megörökítő vallásos intézmények létesítésére. Nem mondták, sőt akkor sem cáfolták, amikor azt a vádat emelték az ügy szereplői ellen, hogy saját céljaikra kérték az „adományt”.

A különbség a két eset között, hogy az egyik párt kiáll a közéleti vétséget elkövető tagjai mellett, a másik pedig bukni hagyta őket.

A párt tehát későn jelentkezett a purifikáció igényével és ezért ezt a lépésüket senki nem veheti komolyan.

Aktuális strófák

A diva lába előtt ülve,
Mely nem vitás: formás, mesés,
Jobb ténykedés, mint a hevílve
Tárgyaló rossz költségvetés.

Pl.

„Peter Weiss felhasználja a pert arra, hogy mögötte valami egészen másra hívja fel a figyelmet. Nem kevesebbről, vagy többről van szó, mint a Nyugat-Németországban lévő szociális állapotok ellen irányuló koncentrált támadásról; a modern ipari társadalom partnership-je ellen, a gazdasági politika ellen, amely a munkavállalóknak megadja a magasfelettségi jóléti rendszert minden előnyeit. (Industrie-Kurier, Düsseldorf).

„Utalás az ipar és az elgázosított közötti kapcsolatokra egészen rövid. De ezzel az utalással belekeverte Peter Weiss Auschwitz-ot a Nyugat-Kelet konfliktusba, az egyetlen tette, ami tilos; Auschwitz-ot az Ulbricht-állam szolgálatába állította.” (Syddeutsche Rundfunk).

Érdekes, hogy a nyugat-német hangok milyen élesen reagáltak a néhány utalásra, hogy a német nagyiparnak is volt valami köze gázkamrákhoz és milyen kevésbé arra, hogy a vádlottak padján 18 ember ült, akiket német iskolákban tanítottak, német szülők nevelték, német kultúra termékei. Egyetlen német sajtóhang sem említi, hogy jó lenne, ha a mai német fiatalág minél nagyobb tömegekben nézné meg a Peter Weiss művét.

Ha a világ zsidóságának lenne olyan szerve, amely valóban antiszemitizmus és általában a faji gyűlölet elleni küzdelemre összpontosítja tevékenységét, azt javasolnám vezetőségének, vegye filmre a stockholmi előadást, pontosan, úgy ahogy a színpadon lepereg. A szöveget nem lenne nehéz különböző nyelvekre szinkronizálni. Ennél többet és jobban az emberi természet elfajulásáról és az emberi gondolkodás elferdüléséről aligha lehet mondani.

Sajnos, ilyen szervezet nem létezik.

„Fekete” pászkasütés Moszkvában

A világsajtót bejárta a hír, miszerint Jehuda Léb Lewin, Moszkva főrabijának kijelentette, hogy az idén mindenki, aki megfelelő minőségű lisztet hoz a templomba, annyi mácsoszt kaphat, amennyit csak akar. Még azt is hozzátette, hogy a szovjet fővárosban négy helyen sütnék pászkat, míg Moszkvában kívül Kievdob, Odesszában stb. történelmi gondoskodás a zsidók ezen elemmentáris pészachi szükségletéről.

Most privát forrásokból azt a hírt kaptuk, hogy az új procedura következtében egy feketepiac van kialakulóban, melyen keresztül a moszkvai zsidók nagyrésze szeretné pászka-szükségletét beszerezni, a hatóságok tudtán kívül!

Az előírás szerint ugyanígy, mindenki, aki a templomba lisztet hoz, köteles a gabonát feliratkozni, teljes névvel és lakcímmel. Ilyenformán a hatóságoknak pontos információjuk lesz arról, hogy kik azok a zsidók, akik sulyt fektetnek a pészachi mácsoszt evésre és ennélfogva hívőknek számítanak. Ennek beláthatatlan következménye lehet felelős állásokban levő zsidókra és főleg párttagokra nézve.

Miután sok zsidó van érdekelve abban, hogy neve a listán ne szerepeljen de azért nem akar a mácsosztól lemondani — kialakult egy, a maga nemében egyedülálló „feketepiac”: olyan zsidók, akiknek nincs vesztési valójuk, miután zsidóságuk, illetve „hívőségük” nyilvánvaló, nagyobb mennyiségű pászkat vesznek, mint amennyire szükségük van, és a felesleget eladják a „titkos” zsidóknak...

A jelenség sok veszélyt rejt magában, miután a hatóságok tudomást szerezhetnek a dolgról. Az ilyenmi kereskedésnek, vagyis üzérkedésnek számít, ami a Szovjetunióban szigorúan büntetendő cselekedet.

Evekkel ezelőtt az volt a gyakorlat, hogy a moszkvai hitközség által sütött mácsoszt állami üzletekben, nyilvánosan árulták és bárki vehetett belőle, anélkül, hogy nevét és címét kérdezték volna...

230 PÉLDÁNYBAN...

A. Evjon jiddis költő verseskötete, „Uj világ épül”, megjelent Romániában, 230 példányban, az állami irodalmi kiadó gondozásában. A kötetet román fordításban is kihozták.

A SZOMBATTARTÁS HÁTRÁNY — NEW-YORKBAN

Javitz szenátor kérésére az amerikai kormány munkaegyenlőséggel foglalkozó bizottsága felül fogja vizsgálni azt a panaszt, amit szombattartó zsidó polgárok nyújtottak be. Arról van szó, hogy ezek a zsidók hátrébe szorulnak állami, valamint privát állások betöltésénél, mert nem hajlandók szombaton dolgozni.

ÖSRÉGI TEMPLOM PONTA DELGADABAN

Az Azori szigeteken lévő Ponta Delgadában egy amerikai tábort, Barry Dov Schwartz, egy ösrégi zsidó templomot fedezett fel. A 16-ik századbeli zsi-

nagóga a város szegénynegyedében van, egy magánházban, melyet avatatlan szemek előtt féltve őriz két idős asszony. Rajtuk és még két öreg férfin kívül, nem maradt több zsidó a szigeten — az amerikai hadseregben szolgáló zsidó katonákon kívül.

A két, kilencven éven felüli öregasszony megmutatta a tábort rabbinak a régi zsidó temetőt is. Az első zsidók — portugáliai menekültek — 1497-ben érkeztek az Azori szigetekre.

A KÖSER VÁGÁS MÉG TILOS...

A napokban ünnepelte a svájci zsidóság emancipációjának százéves évfordulóját. Népszavazás útján 1866 januárjában döntöttek el a nem-keresztény lakosság jog egyenlőségének kérdéséről: 174 ezren szavaztak a zsidók egyenjogúsítása mellett, míg 149 ezer ellenezte azt. Az eredmény nem vált a svájciak dicsőségére, de hát a többség mégis csak többség. A zsidók szabadon lehettek zsidók, kivéve... no igen, kivéve a kóser vágást.

Szinte hihetetlen, de igaz: a svájci törvények a mai napig is tiltják a rituális vágást, és a svájci zsidók (kb. 20 ezer) Franciaországban kénytelenek beszerezni husszükségletüket. Svájcban csak csirkét szabad sakternek levágni és most beszélnek egy esetleges népszavazásról (Svájcban mindenről népszavazás dönt), mely talán megengedi a kóser vágást. Az állatvédők egyesületek már megfújták a nagy harsonát, azzal érvelve, hogy a kóser vágás nem humánus. No persze, a svájciakkal nehéz felvenni a versenyt, — már ami a humánusot illeti... Elég ha visszaemlékezünk a háboruban a náci karjaiba kergetett zsidó menekültekre. Akkor az állatvédők egyesületek mélyen hallgattak, míg az „embervédők” — ha voltak ilyenek, — mással voltak elfoglalva...

600 ZSIDÓ KATONA VIETNAMBAN

Három amerikai tábort rabbi gondoskodik a Dél-Vietnamban harcoló kb. 600 zsidó katona lelki szükségleteiről Szombatonként szabbatéri imákat celebrálnak és a kóser koszt hiveinek megfelelő konzervekről gondoskodnak.

Eddig hat hősi halottja van a vietnámi amerikai zsidó „kolóniának”, köztük egy tábort rabbi, Meir Engel, aki izraeli születésű és a héber egyetem végzettje.

A KÁPELI MIATT...

Saul Naori nizzai rabbi, aki az ottani Alliance iskolában az egyik tanító feladatát is betöltötte, lemondott mindkét állásáról, a nizzai vallási helyzet labilitása elleni tiltakozásképpen. Naori rabbi azon vészett össze az iskola igazgatójával, hogy az megengedte a tanítványoknak sapka nélkül ülni a tanítás alatt, míg a rabbi csak fedett fejű nebulókat akart oktatni. Még egy ok: az egyik tanítónő nemcsak hogy nem vallásos, hanem egy gójhöz ment férjhez...

(Összeállította: K. N.)

RAER EGY PERKERE? NEZZE MEG KIRAKATOMAT!

HESIL SCHWARTZ
KALAPSZAKÜZLET.

TEL-AVIV. NACHLAT BENJAMIN-U. 40

Tisztítás TELEFON: 53309 Javitás

HEINE SZELLEMI ÖRÖKÖSE

— KURT TUCHOLSKY EMLÉKÉRE —

★ Irta: F. Fürth Margit ★

Kurt Tucholsky kötetéből fordította magyarra a fiam, Ennek a foszlányai ma is élnek még bennem. Eredeti „Ruhe und Ordnung”. — Keserű és megalázó.

Kedvenc Tucholsky verse: „Das Lächeln der Mona Lisa”. 1929-ben írta. Hogy ne csak róla beszéljünk, hanem őt magát beszéltesük, közreadom, ime, németül:

**Ich kann den Blick nicht von dir wenden.
Denn über deinem Mann von Dienst
hängst du mit sanft verschränkten Händen
und grinst.**

**Du bist berühmt, wie jener Turm in Pisa,
dein Lächeln gilt für Ironie.
Ja... warum lachst die Mona Lisa?
Lacht sie über uns? wegen uns? trotz uns, mit uns, gegen uns,
oder wie?**

**Du lehrst uns still, was zu geschehen hat.
Weil uns dein Bildniß, Lieschen, zeigt:
Wer viel von dieser Welt gesehen hat —
der lächelt,**

**legt die Hände auf den Bauch
und schweigt.**

A németül nem értők számára megkísérlem, úgy-ahogy, a fordítást. Ime:

A MONA LISA MOSOLYA

Nem bírom elvenni rólad a szemem.
Mert férd tekintélyén szeliden
kulesolt kézzel csügysz
és mosolyogsz.

Híres, mint ama torony és városa, Piza
a mosolyod, ami merő ironia.
Igen... Min mosolyog a Mona Liza?

Rajtnak nevet? miattnak? csakazértis, velünk, ellenünk? vagy miért? hogyan?

Megtanítsz minket, minek kell lennie.

Megmutatja, Lizácska, a képmásod:
aki e világon sokat látott,
az mosolyog,
öbte ejti kezét
és hallgat.

IMÁ, EZ REMEK

CHOCOLITE

AZ ELITE OLDÓDÓ CSOKOLÁDÉ ITALA

Csodás! Ize — kitünő csokoládé! Dús tápanyag tartalmú, azonnal oldódik meleg, vagy hideg tejben, cukrot tartalmaz, pillanat alatt kész.

Két tele kanállal a pohárba, kevés tejet hozzá adni, jól összekeverni és tele önteni a poharat tejjel — ez az egész.

Az Elite Chocolite lepecsételt dobozokban, ké nagyságban, 250 gr. - 1.85 Hl, 600 gr. - 3.98 Hl kapható a szupermarketekben és minden fűszeresnél.

...és nemcsak gyermekeknek — jó és ízletes a szülőknek is!

Tucholsky nevét, azt hiszem, kevesen ismerik a magyar olvasók közül, mivel fordításban én soha nem látam tőle semmit. (Attól még lehetséges, hogy van ilyen fordítás.) Közlelebről akkor ismertem meg Tucholsky költészetét, amikor a zsidó ház összetasztuk a lakókat — hiszen nemcsak kenyéren (amihez olyan nehezen lehetett hozzájutni) él az ember — az elemista gyerekeket a lányom tanította tovább délelőtt, a középiskolásokat a kisebbik fiam, akit Brünnből kergetett haza Hitler. A felnőtteket — hogy a kijárási korlátozása ne ernyessze el izmaikat — tornásztatták és — hogy szellemi elfoglaltságuk is legyen — szavalókórusra gyűltek össze nálunk. Az egyik szavalókórus-verset

Dr. Jacobsohn Ádám

Ma indul nagy, népi tippversenyünk

Kedves Olvasó!
 Mai számunk első oldalán, a jobb alsó sarkokban 5x7,5 centiméter nagyságú, a londoni Big-Ben tornyot, egy repülőgépet, egy futball-labdát és egy számot magában foglaló szelvényt talál. Ez az Uj Kelet nagy tippversenyének első számú szelvénye. Mától kezdve, egészen április 1-ig bezárólag, lapunk minden számában, ugyanezen a helyen, egy-egy ilyen szelvényt fog találni, amelynek kivágása és beküldése a tippversenyen való részvétel elengedhetetlen feltétele.

A szelvényeket ki kell vágni a lapból és meg kell

örizni egészen április 1-ig. Akkor közöljük a tippverseny tárgyát tartalmazó kérdőívet. Mint már lapunk múlt pénteki számában megírtuk, ezt a kérdőívet ki kell tölteni és a szelvényekkel beküldeni a következő címre:

UJ KELET, P.O.B. 831. TEL-AVIV. — Ennyi elegendő, minden további szöveg a borítékon felesleges, viszont nyomatékosan kérjük a tippverseny résztvevőit, hogy a borítékot feltűnő módon jelöljék meg „VB” betűkkel. Erre azért van szükség, hogy a tippverseny postája ne keveredjen össze a rendes szerkesztésével.

tősségi postával és ily módon elkerülhessük azt, hogy a tippverseny-anyag feldolgozását késleltető munkatöbblet, illetve adminisztratív nehézségek álljanak elő.

Mint már közöltük, a tippversenyen bárki résztvehet, több mint egy kérdőívvel is, feltéve, hogy annyi példányban mellékel a komplett szelvényt, ahány kérdőívet töltsz ki.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a tippversenyre beérkezett helyes, illetve megközelítően helyes kérdőívek kitöltői között több, mint száz értékes nyereményt sorolunk ki. Az első díj: Ingyen repülőjegy Londonba és vissza, valamint szabadjegy a világbajnoki döntő mérkőzésre. Ezenkívül mosógép, ingyen életbiztosítás, (A BINJÁN-cég ajándéka) ingyenes nyelv- és sofőr-kurzusok, ötnapos nyaralás a natanjai Antos-panzióban, valamint számos más nyeremény is kiosztásra kerül. A nyereményeket kellő időben, pontosan részletezni fogjuk lapunk hasábjain.

A kitöltött kérdőívet, továbbá a melléklendő szelvényeket postán, zárt borítékban kell beküldeni a fent megjelölt címre oly módon, hogy a boríték postabélyegzője legkésőbb a szerdai április 6-iki dátumot viselje. A későbbben feladott szelvényeket, illetve kérdőíveket legnagyobb sajnálatunkra, nem vehetjük figyelembe. Így a tippverseny résztvevőinek 6 nap áll rendelkezésükre, hogy kitöltésük a kérdőívet, amelyen meg kell jelölni, hogy a tippelő véleménye szerint mi lesz az izraeli futball-bajnokságban a 16 résztve-

vő csapat végleges sorrendje, az április 30-án lejárásig tartó 30-ik, utolsó forduló befejeztével. A szelvények kiértékelését 9 tagú, ügyvédből, könyvvizsgálóból, újságírókból, sportújságírókból és sportemberekből álló szakbizottság végzi. A bizottság elnöke Heller Mose, az ismert sport-újságíró. A díjak kiosztását, ünnepléses szertartás keretében végezzük, amely — gazdag művész programmal egybe kötve — május 16-án, hétfőn este 8 órakor kerül megrendezésre a tel-avivi HOH kultúrteremben (Hájarok utca 61.) Amennyiben több mint egy résztvevő találja el a 16 csapat pontos helyezési sorrendjét, úgy a nyertesek kiletét nyilvános sorsolás keretében állapítjuk meg, a díjkiosztási ünnepélyen.

Kedves Olvasó!

Reméljük, hogy a fenti magyarázat világos, mindenki számára érthető volt. Ha azonban mindezek után bármilyen kérdése volna, vagy magyarázatra van szüksége, úgy a tippverseny bizottság titkára, Ben Saul (Kardos) József, az Uj Kelet sportrovat-vezetője szívesen áll rendelkezésére, magyarázattal vagy felvilágosítással, levélben, POB 831 címen.

Reméljük, hogy részt fog venni ön is népszerű tippversenyünkön. Jó szórakozást, sikeres tippelést kívánunk.

AZ UJ KELET SZERKESZTŐSÉGE

A tippverseny nyereményei

1. Ludd — London repülőjegy oda és vissza, valamint szabadjegy a világbajnoki döntő mérkőzésre;
 2. Mosógép;
 3. Ötnapos ingyenes nyaralás Natanján, a népszerű ANTOS panzióban (júniusban);
 4. Tizenötezer font értékű életbiztosítási kötvény, egy évre fizetve az olyan nyertesnek, aki egyébként megfelel az általános biztosítási feltételeknek. (A BINYAN biztosítóvállalat ajándéka);
 5. Egy teljes angol, francia vagy német LINGUAPHONE-nyelvkurzus;
 - 6—8. Három gőzvasaló;
 - 9—13. Öt gáztűzhely, amely kirándulás céljára szolgál;
- ÉS TOVÁBBI 100 NYEREMÉNY!**
 VEGYEN RÉSZT, HA NEM IS SPORTSZAKERTŐ! ÖN IS NYERHET!
 Az UJ KELET szerkesztősége

Utmutató a tippelőknél

Ma, a bajnokság 23-ik fordulójának után, a három első csapat sorrendje a következő:

1. Hápoél Tel-Aviv,
2. Makkábi Natanja,
3. Hápoél Petách-Tikva, stb.

Az Uj Kelet sport-kommentátorainak véleménye szerint, ez a sorrend a bajnokság végéig aligha fog jelentős mértékben megváltozni.

Azok számára, akik jártasak az erőviszonyokban, alább részletezzük annak a négy fordulónak a programját, amely a beküldési határidő után kerül lejátszásra (a bajnokság utolsó négy fordulójára):

27. FORDULÓ (elől a pályaválasztó): Hápoél Petách-Tikva — Makkábi Säärájlím; Hápoél Tel-Aviv — Bné Jehuda; Hákoách — Hápoél Beer-Séva; Hápoél Haifa — Makkábi Tel-Aviv; Hápoél Jeruzsálem — Bétár Tel-Aviv; Símson — Makkábi Petách-Tikva; Makkábi Natanja — Hápoél Rámát-Gán; Hápoél Máchéne Jehuda — Makkábi Jaffa.
28. FORDULÓ: Mint fentebb, de ezúttal az elől megnevezett csapat vendégeskedik multhei ellenfelénél.
29. FORDULÓ (elől a pályaválasztó): Hákoách — Hápoél Tel-Aviv; Bné Jehuda — Hápoél Máchéne Jehuda; Hápoél Petách-Tikva — Makkábi Jaffa; Hápoél Jeruzsálem — Makkábi Säärájlím; Hápoél Haifa — Bétár Tel-Aviv; Makkábi Tel-Aviv — Símson; Makkábi Petách-Tikva — Hápoél Rámát-Gán; Hápoél Beer-Séva — Makkábi Natanja.
30. FORDULÓ: Mint fentebb, de ezúttal az elől megnevezett csapat vendégeskedik multhei ellenfelénél.

VAGJA KI ÉS ÓRIZZE MEG!

AZ UJ KELET NAGY NÉPI TIPPVERSENYE VÁGJA KI ÉS ÓRIZZE MEG!

SZ.SZELVÉNY

Mától kezdve 12 napon át ilyen szelvényt található lapunk első oldalának jobb alsó sarkában. Vágja ki és őrizze meg a szelvényeket!

KONKURRENSEK Írta: Kishont Ferenc

— Salom, Jacques.
 — Salom, Abie.
 — Hát repülgetünk, repülgetünk, mi?
 — Talán tilos?
 — Ugyan kérem, az ember nem jöhet ki manapság egy új dologgal, hogy rögtön el ne lopják az ötletet.
 — Ha mindent tudni akar, már régen terveztem ezt a repülést.
 — Repülést? Még mit nem! Hogy tud maga repülni? Nekem nem szolgálták fel a légikisasszonyok a vacsorát, drága uram! En magam vezettem a repülőgépet! En tudok repülni.
 — En meg perferkt francia vagyok.
 — Ne hasonlítsa magát hozzám, igen? En 36 órán keresztül voltam letartóztatásban Port Szaidban. Hány órája van magának?
 — Tizenhárom. De én már másodszer jöttem Izraelbe.
 — Nagy kunszt! Az első látogatása teljesen legális volt.
 — De akkor is kiutasították a végén.
 — Végrendelet nélkül nem számít.
 — Legközelebb írunk.
 — En rólam az összes újságok hat inces ényképeket közöltek, drága uram, míg magáról csak el-elmosódott kis képet, ahol a rendőr nagyobb volt, mint maga. Szóval, ne higgye magát olyan nagy fiúnak.
 — Ha nekem olyan jó reklámfőnököm volna...
 — Nem attól függ. Fellépés dolga. Mit adtak magának enni a repülőtéren?
 — Adtak salátát, húst...
 — Konzervet, mi?
 — Nem, friss becsináltat. Rizzsel és borival.
 — Kompótot adtak?
 — Nem... hiszem...

— Ahá! Nekem adtak kompótot is!
 — Maga vendéglős, hát akarták mutatni...
 — Üres kifogás. En jókereztem az öreimmel, kérem.
 — De nem pénzbe!
 — A pénz nem minden.
 — Ne is haragudjon, de én nem látok olyan nagy különbséget közöttünk. Mindketten szépen lebegtünk.
 — Ne legyen gyerek! Magának nem sikerült egy kis átszivargóval találkoznia. Nekem nem sikerült egy államfóvel!
 — Na és, mindketten arabok.
 — Nagyon vicces! Mondja, ösztöndíjakat szokott maga osztogatni?
 — Már miért ne.
 — Törzsi vizálykodásokat simít?
 — Igen... időnként...
 — Hol? Milyen faluban? Mikor?
 — Már... nem... emlékszem...
 — Blöff!
 — Eszel nem fogadta magát, hihi.
 — És magát fogadta? Megéri a pénzt, mondhatom! Jön az első osztályon egy hét-kilós kis nyamvadt aktatáskával, propagandaanyag, plakátok nélkül, teljesen felkészületlenül — és aztán Abienak képzeli magát!
 — Mit akar, csak most kezdtem...
 — Van originál, drága uram, és van utáztat!
 — Nem mondtam, hogy én olyan nagy vagyok, mint maga...
 — Nagy? Még mit nem? Először tanuljon meg repülni, aztán irasson alá százezer törzsvendéget, végrendekezzen, hagyja a múzeumra az összes gyűjteményeit — és azután majd beszélhetünk repülésről!
 — Jól van, jól van...
 — Sviccer!

Ketten beszélnek

— Sajnálom ezt a szegény Vergest.
 — No mondja, ugyan mit sajnál rajta?
 — Brutalizálták a luddi repülőtéren.
 — Maga is felült talán hazug nyilatkozatának?
 — Nézze, a brutalitás, az brutalitás, nincs mese...
 — Miben nyilvánult meg maga szerint a brutalitás ténye?
 — Kérem, megérkezik a luddi repülőtérré. Alig teszi le a lábát Izrael földjére, egy brutális rendőrtiszt körülvesszi. Amíg a többi utasok jobbra mennek, a durva és keménylelkű egyenruhás őt balra tessékeli. Balra! Érti ezt maga... nem volt minden tendencia nélkül... Bevitték egy szobába és felgyújtották a villanyt. Na, ehhez mit szól?
 — Rémes.
 — Na ugyebár? Villanyfény mellett fálalták a vacsorát. Se televízió, se vacsorazene, sivár, mondhatnánk kopár szobában, teljesen egyedül kellett elkötenie a vacsoráját... A rendőrtiszt éles gúnnyal a hangjában „jóévtágyat” kívánt neki. Jó évtágyat? Ehhez, mit szól?
 — Nem tudok szóhoz jutni.
 — Na már most, a fekete egyszerű töröklávát volt, pedig Verges expresszót szeret, kis tejjel... Utána behozták neki a lapokat. A multhei Time-ot... Ezt már Párisban kiolvasta. Ugye, most már nem tiltakozik?
 — Hát tudja...
 — Ne, ne, ne, ne mondjon semmit. A rendőrtiszt miclőtt visszavonult, karbakonfa kezét és végignézett rajta.

Azután tudtára adta, hogy öngyűvédsége, ugyanabban a szobában fogja eltölteni az éjszakát, ahol étkezett. Na? Az ételszag semmi?
 — Hallja...
 — Lássá be, brutalitás...
 Volt egyszer egy ilyen eset hogy egy kémet védeni akaró ügyvéddel valami hasonlót csináltak, de ezt fel sem merem említeni. Volt olyan eset, hogy valaki kém se volt, csak ráfogták, hogy az meg ügyvédet sem adtak neki. De persze, hol van ez ettől a brutalitástól... Olyan esetet is feljegyeztek, hogy a vádlottnak nem mondták meg előre, hogy a főbenjáró bűnéért kivégzik, vagy sem Hagyták, hogy caplizzon az utolsó percig... De hát persze az ehhez képest svuiks. Verges dr. úr, az algiri csodagyűvéd, az agyonbrutalizált kémszakértő mossa kezét, mert a brutalizálás során, egész éjszaka nem hunyta le a szemét.
 — Ennek csakis ő az oka.
 — Miért?
 — Ha valaki aludni akar, akkor először be kell hunytnia a szemét...
 — No vicceljük el a dolgot. — Verges kivalatlanul visszarepült Európa fővárosába és jól megmondta nekünk. Ebből azután kialakíthatja a világ a véleményét. Egy terrorista kémet bíróság elé állítunk. Nem, ne haragudjon, rémeseket pletykálnak majd rólunk. Mondják majd, hogy Izraeléknél így, meg úgy... már robbantani sem szabad egy kocsit... Ha kémkednek nálunk, azt komolyan veszik... Meg majd azt is suttozják, hogy a terroristák idegesite-

nek bennünket. Mit meséljek sokat, ez a Verges rossz hírlünkelt, egy piszok alak... Azt a kis luddi brutalitást ilyen pletykával fizetni.
 — Feltételezhető, hogy valaki is hitelt ad a rágalmaknak?
 — A legtöbb európai államban nem hiszik el, mert mint például Németországban, a vasfüggöny mögött és más államokban is még soha az életben nem alkalmaztak erőszakot. Hogyan is tételhetnének fel, hogy egy kéretlen prókátort ilyen tortúrának vethetnek alá, mint Vergessel tették Luddon.
 — Most majd mit gondolnak rólunk?
 — Csak a szintiszta valót: imperialista állam vagyunk, akik egyaránt terrorizáljuk a terroristákat és a hivatlan védőügyvédeket.
 (bér-)

Kérdés — felelet

Kérdés: Mi jut az olé eszébe azokról a költséges pártpalotákról, amelyeket az egyes pártok építenek?
Felelet: Már Admoni, aki sohase sajnálta a pénzt, ha saját kedvteléséről volt szó, egy este melankólius hangulatban így szól a feleségének:
 — Drágám, úgy érzem, hogy nemsokára meghalok.
 — Ugyan, ugyan... Ez megint csak olyan beképzeltetés...
 — Nem, nem beképzeltetés... Csak arra kérlek, hogy szép temetést rendezz nekem, jó helyet válassz és díszes sírkövet állíttass síromra. Kerüljön ez akár ötezer fontba.
 — Ötezer fontba — horkan fel az asszony. — Persze neked semmi se drága, ha a saját szórakozásodról van szó!

„Jámbor Ferenc válogatott írásai elé”

Mű cikkem utolsóelötti szakasza, a nyomda elnézéséből maradt. Ez annál sajnálatosabb, mert dr. Márton Lajos írás és tartalmas tanulmánya emlékezik itt meg Jámbor Ferenc életjáról. Márton dr. az életrajzról komolysággal írt hozzá Jámbor jellemzéséhez és teszi ezt születésnapjától halála órájáig.
 Ahogy tanulmányait kezdi, még tipikus asszimilációs Jámbor Ferenc. A teljes megismerés akkor következik be mentalitásában, amikor Kolozsvárott beiratkozik az orvosi egyetemre. De a formadalmi döntés akkor történik, amikor otthagya medikusai tanulmányait és felcsap zsidó újságírónak. Jámbor nemzeti zsidósága egyre mélyül. Dolgozik az Uj Keletnek csaknem a kezdete óta és az Al Hámisárnak a lap megalapítása napjától. Újságíró érdemeiért 1956-ban megkapja Tel-Aviv város Szokolov-díját.
 Kaczer Illés

BÖLCS MONDASOK

Az idő minden sebet meggyógyít, a kötszert hozza, azonban a hétköznap szállítja.
 Másokért sírn könnyebb, mint magunkon nevetni.
 Aki azt akarja, hogy mindenki egyformán szeresse az előbb-utóbb társtalan marad.
 Gyakran összetévesztjük a retorikát az esztétikával, ezért érdekes, amit mondunk és unalmas, amit írunk.

Vásároljon közvetlenül a karpitosnál
DUPLA - SAROK - ES SZALONSZAPAK,
 FOTELEK KERESZES ES RENDELESRE
KÖPF LAZAR és FIA TEL-AVIV
 Gordon-u. 29.

A modern zsidóság-tudomány atyja

Dr. Jom Tov Lippmann Zunz halálának 80-ik évfordulójára

Ma, március 18-án, van nyolcvan éve, hogy a modern judaisztika (zsidóság-tudomány) megalapítója végleg elvált a világtól, melynek úgyszólván egész életét szentelte. Voltak korábban is zsidók, akik tudományos szemmel tekintettek szellemi világunkra, mint például Száádjá Gáon, valamivel több mint ezer évvel ezelőtt, továbbá a Rámbánnak nevezett Májmonidesz, mintegy nyolcszáz évvel ezelőtt és Ibn Ezrá hasonló időben. Ujabb korban, a 18-ik században, Moses Mendelssohn világított rá modern szemmel zsidó szellemi értékekre, de ezek csak bizonyos szempontból vetették fényt a judaisztikus világra. Mendelssohn pedig inkább azt tűzte ki céljává, hogy a zsidó embert fogékonyra tegye az általános emberi kultúra vívmányai iránt, vagyis hogy a zsidóság emancipálódjon. Zunz ezzel szemben életcéljául tűzte ki, hogy úgy a modern zsidó ember, mint a nem-zsidó világ ismerje meg úgyszólván az egész zsidó szellemi világot. Ő a legmodernebb tudományos módszerrel kutatta a zsidó szellemi világ forrásait, fejlődésének módját és főleg szisztematizálta a kutatást, szóval, Zunz forradalmat jelentett a múlt század zsidó világában.

Akit a világi tudományok nem bódítottak el

Zunz a berlini egyetemen bölcsészeti, filológiai és — csodálatosképpen — matematikai szakos volt, majd a hallgatói egyetemen szerezte meg a filozófiai doktorátust. Már egyetemi tanulmányai közepette is ebben különbözött majdnem minden akkori zsidó egyetemi hallgatótól, hogy őt a világi tudományok nem bódították el, nem térítették el sem a zsidó néptől, sem annak szellemi világától, hanem — éppen fordítva — őt a világi tudományok arra serkentették, hogy azok tárházából a zsidóság javára merítsen, hogy szélesebb látókörrel nézze a zsidóságot, annak múltját, történelmi, szellemi világát, de főleg arra, hogy az elsajátított tudományos módszereket alkalmazza a zsidó szellemi értékek kikutatásában.

Már 1818-ban, 24 éves korában, egyetemi tanulmányai

nak befejezése után, jelent meg első tanulmánya: „Etwas über die rabbinische Literatur” címmel. Ebben mindenképp arra mutatott rá, hogy irodalmat ismert a szó legjobb értelmében, amelynek mindössze a megnyilatkozási módja tér el az európai népek irodalmától. Rámutat a zsidó folklorban, a Midrásban, az Agádában és a talmudi legendákban megnyilatkozó mély etikára, amelynek magasztosságát a kevésebb irodalom tudja utólrá. Már az első tanulmánya is dióhéjban mutatja be úgyszólván az egész judaisztikus világot, a héber költészetet, a zsidó teológiai gondolkodást, a zsidó jognak az irányvonalait és a zsidó tudomány nívóját, sőt, röviden rávilágít a zsidó írásközlésben található matematikai, asztronómiai, technológiai, archeológiai és nyelvészeti tudásra.

Uj éra küszöbén

Ugyanabban az évben, tehát 24 éves korában, jelent meg egy másik, valóságos új érárt jelentő tanulmánya „Wissenschaft des Judentums” címmel. Ezzel indult meg mindaz, amit ma modern zsidóság-tudománynak nevezünk. Ennek a tudománynak a megjelenése olyan nagy port vert fel a német zsidóság körében, hogy annak nyomán megalakult a „Verein für die Kultur und Wissenschafts des Judentums”, amely feladatát tűzte ki Zunz további tanulmányainak a kiadását. Ezután Zunz sorra vette a zsidó tudomány egyes ágait. Így például megírta az első Rásiról szóló modern tanulmányt, amelyben Rási terebélyes családfáját ismerteti, foglalkozik annak a Tórához és a Talmudhoz fűződő monumentális

kommentárjával — rámutatva arra az emberfeletti munkára, amit ez a nagy tudós végzett és kiemelve annak jártasságát a különböző tudományokban és nyelvekben, sőt Rási könyvtárának a katalógusát is adja és ezeket a könyveket is egyenként ismerteti.

Zunz különböző, elég jól dotált állásokat töltött be, mint például egy német zsidó lapnak volt a szerkesztője, majd zsidó tanítóképzőnek az igazgatója. Rövid időn át rabbiállásokat is betöltött, mint például a prágai, de mielőtt úgy találta, hogy nem működhet elveinek megfelelően, az állásokat otthagya és anyagi gondokkal küzdött, csak hogy annál jobban szentelhesse életét a zsidó tudománynak, amelynek valóságos megszálottja volt.

A Talmud védelmében

A múlt század negyvenes éveiben a Talmud súlyos támadásoknak volt kitéve — úgy reform-zsidó, mint keresztény részről. Itt azután Zunz kitért magáért és magas színvonalú kampányt indított zsidó és nem-zsidó lapokban a Talmudot ért támadás ellen. Tudatlansággal és rosszhiszeműséggel vádolta a támadókat — kiemelve a Talmudban foglalt nagy kultúrértékeket és a talmudi bölcsék magas erkölcsi színvonalát. A támadások erre el is hallgattak. Ugyancsak nagy szerepet játszott az akkortájt felbukkant damaszkuszi vérvád elleni küzdelemben.

1840 február 5-én ugyanis Damaszkuszban egy Thomas nevű apát tűnt el, és — mint

rendesen —, a zsidókat vádolták, hogy annak vért rituális célokra használták. Akkor Franciaországban Cremieux, Angliában Moses Montefiore harcoltak a véres vád ellen, Németországban pedig Zunz vette fel a harcot.

Zunz volt az első, aki nagy kutatómunkát végzett a püjtök, vagyis az ünnepi templomi költészetet illetően. Ő volt az első, aki ezekről írt trilógiában, ezeket sorba lefordította, pontosan megállapította, hogy melyik nek ki a szerzője, — ismeretve azok életrajzát és méltatta a püjtök költészetét. Ezekben a fordításokban Zunz maga is kimagasló költőnek mutatkozott be.

A reform hívei és a renegátok

Zunz azonban a legnagyobb harcokban a reform-kérdésekben bizonyult, amely akkor ütötte fel a fejét Németországban, ahonnan hódító útra indult. Frankfurtban ugyanis 1845-ben — kereszt-

tény módra — „Synode”-t (zsinatot) hívtak egybe a német reformzsidók, amelyen állást foglaltak a zsidó nemzeti gondolat ellen, az imakönyvek azon passzusai ellen, amelyek Erec Jiszráél utáni vágyat tartalmaztak, sőt, a circumcisio megszün-

Irta:
Dr. Tomaschoff Baruch

tetése mellett is kardoskodtak — nem szólva arról, hogy a tefillint is egyenesen nevéssé tették.

Több sem kellett Zunznak. Megjelent egy híres tanulmánya a circumcisioról, mely a zsidó népnek az örökkévalóval, azaz az örökkévalósággal kötött frigyét szimbolizálja, amely — ezen kívül — a nép örökkévalóságának legerősebb biztosítékainak egyikévé bizonyult — szemben a sábat gondolatával, amely a Tóra szerint ennek a szövetségnek a lélekben lakozó belső „jele”. A tefillint illetően pedig körülbelül azt mondja tanulmányában, hogy az ember cselekedeteit a fej határozza meg, a kéz pedig az, amely keresztülviszi a cselekedeteket —, a fejre és a kézre alkalmazott börtök, amelyek egyikén a „Halljad Izrael, a mi Örökkévaló Istenünk, Egyetlenegy” van pergamenre írva, tehát szívvel-lelkével kívánja kötni a zsidó embernek mielőtt napi munkájára elindul, hogy útjainál és cselekedeteinél tartsa mindenkor szem előtt az isteni parancsolatok erkölcsi, azaz „kategórikus imperativusát!”

A zsidó becsület bajnoka

Mindamellett nem lehet Zunzra azt mondani, hogy a Sulchán Aruch-i értelemben vett ortodox zsidó volt. Ő a zsidó tradíciók egész struktúrájában az évszázadok által megszentelt népfenntartó elemet látott és mélyszélesen meg volt győződve arról, hogy a zsidó kultúra a Tóra alapján épült és fejlődött, azaz, hogy az a nagy kincsesház, amelyet zsidó kultúrának nevezünk, vagyis a zsidó nép egész érzés- és gondolatvilága a töratanulással kapcsolatban épült fel a századok folyamán.

Zunz nyilván nem vallási vitát kívánt folytatni a támadókkal szemben, hanem respektusát kívánt szerezni a zsidóság szellemi alkotásai számára, azaz lemosolygását nem tűrte. Ezért volt kidus Hásém az ő történelmi jelentőségű fellépése. Ez a magyarázata annak, hogy harcos hévvel küzdött a reform ellen, mert abban látta a zsidó nép egységének a programját megfontoltját és a zsidó szellemi világ veszélyeztetőjét.

Könyvek és tanítványok

Zunz könyveinek és írásainak felsorolása oldalakra terjedő munka volna. Itt csak a legfontosabbak közül említek néhányat. 1. A Tóra-magyarázat története. 2. A zsidó liturgia története. 3. A zsidó irodalom története. 4. A középkori héber költészet. 5. A zsidó élet és szokások történelmi fejlődése. 6. Nagy zsidó emberek életrajza. Jónéhány könyvet héberül is írt a filológiát végzett elsőrendű hebraista.

Zunz nyitotta fel korának a szemét a zsidó tudomány mélysége irányában és azt a gondolatot is felvetette, hogy minden egyetemen legyen katedra a judaisztikai tudományok számára. Az ő érdeme, hogy ma alig van nevesebb egyetem, amelyen nem kultiválják a zsidó tudományokat.

Zunz derítette fel a különböző Midrások és Agádák szerzőit. Nincs a zsidó szellemi életnek olyan ága, melynek történelmi fejlődését — a csirjától kezdve, századokon végig — nem kutatta

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14													
15				16						17			
18				19	20					21			
	22			23	24				25		26		
27			28						29		30	31	32
		33				34	35				36		
37	38					39				40		41	
42				43	44				45			46	
47			48		49						50		
51				52		53				54			
									56				
57	58					59		60		61		62	
63						64			65			66	
67		68		69						70		71	
72			73					74			75		
				76							77		

Vizszintes: 1. Ez a baj nagy baj. 5. Amerikai államférfi, 1797—1801, az USA második elnöke volt. — 10. Olasz autómárka. 14. Olasz költő (1798—1837). Gyötrődő, keserű, kiábrándult lélek. Naplója, Pensieri és Levelei megkapó önelemzések, teljes név. 15. Létezne. 16. Vissza: bérnyilkos Olaszországban a tizenhetedik és tizennyolcadik században. 17. Divat franciaül. 18. Vissza: város és költő Bouedienne birodalmában. 20. Házörzője. 21. Ekeztel ábroncsozó iparos. — 22. Nulla, nulla. 23. A legnagyobb élő olasz regényírő. 24. Kontinens eleje. 27. Magánhangzótlán gázlómadár. 28. Vissza: pityereg. 29. Észszel felfog. 31. Francia R. T. 33. Delibes első ifjúkori operettje. 37. Bellini-opera. — 39. Igét hirdet, keverve. 40. Alexandriai polihisztor Caligula korában. Híres vándorelőadásairól és antiszemita rágalmairól. — 42. Magot elhint, de össze-vissza. 43. A C-vitamin hiánya folytán fellépő kóros állapot, leggyakrabban a foghúzó jelentkező vérzésekből áll, és

C-vitamin adagolása után megszűnik. 46. ... vitáció, általános tömegvonzás. 47. A macskafélék egyik neme. Jellemző rá, hogy filén szörpamacsot visel. — 49. A lélek legnagyobb orvosa volt. — 50. Ekeztel rokkant. 51. Izraeli zeneszerző, zenei díj viseli nevét. 53. Női hangszin, keverve. — 54. Bibliai alak, Mózes elleni lázadózás miatt nemzetségével együtt a föld nyelte el, utolsó kockában duplahangzó. 55. Származik. 56. Sivatagi víznyelő, melyben csak a nagy esőzések idején van víz. 57. A Cánh főrabja. 59. ... gédia, szomorú esemény. 61. Ekeztel, a Duna jobb oldali mellékfolyója. 63. Egyforma betűk. 64. Római pástordal. — 66. Léglő eleje. 67. Vajon ad-e? 69. Dél-Amerika északi partvidékén, az Antillák ívét a Cordillierákkal összekötő petroleum-gazda; hegyvidék. — 71. S. D. O. 72. Amerikai festő (1856—1925). A francia impresszionizmus hatása alatt festett arcképei kora legnagyobb festői közé emelik. — 74. Napoleon verő orosz tábornok. 76. Filiszteus óriás,

Dávid legyőzte. 77. A B Bán szerzője.

Függőleges: 1. Kárték, rágcscáló. 2. Kedvelt kertirág. — 3. Trópusi gyümölcs. 4. Ekeztel, az angolok küzdő földalatti szervezete mandátum idején. 5. ... rő hosszserelmes. 6. Város A lábában a hasonnevű szem mellett. 7. Két szó: 1. USA egyik déli állama, Délafrikai Unió és Tran fővárosa. 8. Nem hajlé. 9. S. O. B. 10. Ekeztel, beszéd, pletyka. 11. Hi. 12. Amerikai író, szorgos (1860—1935). Küzdelem a választójogért és a békéért. 1931-ben meg. a Nobel-díjat. 13. Néme. lat. 19. Ekeztel, ált. hitegetés. 21. Színházi k. ülő. 24. ... tentáció, ke. des. — 25. Betűvel az el szép kilátású, valamire me. juk. 27. Német író, kriti. szociáldemokrata választ. kortes, a mai német ir. lom fenegyereke, teljes. 28. Szörnyeteg. — 30. Sza. 32. A napokban elhunyt sz. jet költő, a Szovjetunió nagyobb költője volt, t. név, hatodik négyzetben. lahangzó. — 33. Svéd gy. király volt. 34. A virágt. növények egysejtű, sok. képpen keletkező szapor. szerve. 35. Afganisztán városa. — 36. Afrikai ál. 38. Vissza színvonal. 41. ber női név. 44. K. F. U. D. — 48. Hámán fele. 50. Dudvás növény, mérges, gyökere gyógya. 52. Ipari növény. 54. F. szalma. 58. Édes tejte. 59. Sütemény. — 60. V. ázsiai ország. — 62. Dzs. ge halála után azonban a gyermektelen Zunz elhagyatottnak érezte magát és több új könyvet nem írt. Mindössze korábban írt tanulmányainak a kiadásával foglalkozott.

volna ki. A művelt zsidóság világszerte felfigyelt a kor legnagyobb tudósának bámulatos felderítéseire és támadt is egész sor követője. Így például, Náchmán Krochmal Galiciában, Dávid Luzatto, az író, költő és tudós Olaszországban, Romániában Salamon Schächter, aki Németországban végzett tanulmányai során ismerkedett meg Zunz-cal s később a cambridgzei egyetemen — Zunz szellemében kreált tanszéken — a rabbinikus irodalmat adta elő.

A turócszentmártoni születésű dr. Büchler Adolf bécsi tanulmányai során foglalkozott Zunz-cal és később az angliai zsidóság szellemi vezére lett.

Magyarország legnagyobbinak nevezhető zsidó tudósa, dr. Bacher Vilmos, akit Breslauban avattak rabbivá, szintén Zunz hatása alatt állt, amikor a budapesti Sze-minárium élére állították. — No és a félegyházi születésű, nagyírú dr. Kohut Sándor szintén a Zunz-alapította Jüdische Theologisches Seminarban végzett tanulmányai után került New-Yorkba, ahol megalapította a nagyírú zsidó szemináriumot, amely az amerikai zsidó élet szellemi központjává lett. Körülbelül azt lehet mondani, hogy aki modern zsidó tudománnyal akart akkor-

tájt foglalkozni, annak nélkül kellett tudnia, hogy Zunzot tanulmányozhassa.

★

Zunz magas kort ért el, 92 éves lett, ami egy örökké szellemi munkával foglalkozó embernél majdnem egyedülálló eset. Tizenkét évvel élte túl feleségét, aki mindvégig hű munkatársa volt. Felesége halála után azonban a gyermektelen Zunz elhagyatottnak érezte magát és több új könyvet nem írt. Mindössze korábban írt tanulmányainak a kiadásával foglalkozott.

A nagy tudós neve most Izraelben kezd újjáéledni, ahol a Bialik-intézet néhány művét héberre fordította és kiadta.

NYEREMÉNYKÖNYV
L. Moyzisch:
CICERO-UGY

UI KELET REJTVÉNYPALYAZA
SZELVENY 158

Név:
Cím:

Az 1578 SZAMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTI VIZSZINTES: 1. Gastein, 6. Amin el Chafez, 32. Epider. 44. Taktus, 56. Termeszek, 73. Menza, Gabona, 89. 1 vas, Makako, 90. Olajok. FÜGGŐLEGES: 1. Gretna Green, 5. Nenzet, 9. Nyomás. Vidra, Pete, 52. Leadó, 56. Tarzan, 65. Angora, 71. A. 76. Váza.

„Németországnak »hechsert« adni, erre nincs hatásköröm”

— Interjú Eskol miniszterelnökkel —

Irta: Ráfél Bászán

Eskol: Tehát?

Básán: Sok szó esik manapság a „lemondást mozgalomról. Egyesek szerint az a veszély áll fenn, hogy a fizetésről való lemondás révén a gazdasági élet alakulása lényegében a polgároktól függ, s kiesik a vezetés a kormányzat kezéből. Másrészt hallatszanak olyan hangok is, hogy rövidesen megszűnik a mozgalom önkéntes jellege. Hogy törvény szabályozza majd, hogyan válik az önkéntes lemondásból egyszerű levonási tétel a fizetésnél — mindenkire kötelező módon.

Eskol: Ami a kérdés első részét illeti — furcsállom, hogy valakinek ilyesmi eszébe juthat. Persze, két és félmillió embernek annyi minden juthat az eszébe... Meg kell jegyezni, hogy évek óta hallom a panaszt: az embereknek kevés nálunk a beleszólása a saját dolgaiba. Elrontjuk a polgárt, mert mások gondolkoznak helyette. Nem baj, ha egyszer átveszi az adófizető a kezdeményezést. Ami pedig a kérdés második felét illeti, megmondom őszintén, magam sem tudom, hová vezethet a lemondási mozgalom. Am, annyi bizonyos, hogy egy nagy eredménye máris mutatkozik. Az emberek gondolkozni kezdtek, s a legkomolyabb formában vetődött fel a társadalom minden rétegében, hová vezet az, ha nem szabunk határt a bérköveteléseknek és a különféle fizetési kiigazításokat nem halasztjuk el jobb időkre. Akármít mondanak mások, én mégis azt hiszem, hogy az izraeli munkás a mai bérének kívül a holnapra és a holnaputánra is gondolt. És aki hosszútávon akarja biztosítani a kenyerét, annak nem nehéz megérteni, miről van szó a lemondási mozgalomban. Arról van szó, hogy a cháluci szellem egy bizonyos gazdasági változata ver manapság gyökeret nálunk, s jól van ez így.

Básán: Engedje meg, miniszterelnök úr, hogy még egyszer megkérdjem: az önkéntesség megmarad, vagy végül is törvény szabályozza majd a mindenkire kötelező levonásokat?

Eskol: Értsük meg egymást. Tegyük fel, hogy egy bizonyos üzem dolgozóit 15 százalékos fizetésemelést követelnek. Már most mi történik? Mivel az önkéntes lemondás mozgalomra vált, annak a bizonyos üzemnek a dolgozóit megelégszenek 7-8 százalékos emeléssel a 15 százalékos helyett. En azt remélem, hogy a következő két esztendőben ez lesz a divat...

VISSZAJÖN-E LAVON?

Básán: Ha megengedi, egy politikai kérdést vetnék fel. Igaz-e, hogy szó van a Lavon-csoport visszatéréséről a Mápáj soraiában?

Eskol: Szeretnék pontos választ adni, de nehéz. Van szó a dologról, de azt nem mondhatom, hogy a tárgyalások valami gyorsan haladnának. Nem is érdemi okok késleltetik. De először a választásokkal voltunk elfoglalva, aztán beteg voltam, később jöttek a szabadságok, egy ideig nem volt főtítikára a Mápájnak, — szóval, mindig volt valami bökkenő.

Básán: Van egy konkrét kérdés is. Lavont elmozdították. Ez akkor a Mápáj legfelsőbb pártbizottságának határozata alapján történt. Ön hajlandó támogatni egy olyan határozati javaslatot, amely visszavonja az elmozdítást?

Eskol: Miért lenne szükség ilyen határozati javaslatra? Hiszen a „chuldai levél”-ben világosan leszögeztem, hogy az elmozdításról szóló határozat már érvényét veszítette. Nézzünk szembe a tényekkel. Annak idején az volt az elmozdító határozatban, hogy „a jelenlegi körülmények között Pinchász Lavon nem tevékenykedhet a főtítikári tisztségben a Hisztdrut élén”. Azt nem mondta ki a Mápáj határozata, hogy Lavonnak felelnie kell valamiért. Azt nem mondta a határozat, hogy Lavon bűnös. A határozat tükrözte az akkori erőviszonyokat a Mápájban belül. Ma más a helyzet.

Básán: Az reális megoldás volna, hogy Lavon ismét szerepet kapna a Mápájban, s közben megmaradna csoportja, a „Min hájeszod” élén?

Eskol: Ha Pinchász vissza akar jönni a Mápájba, tárt karokkal fogadom. Hogy milyen feladat várna rá, ez nem tőlem, hanem a párt vezető tagjaitól, a vezető testületben ülő elvbarátaim együttes véleményétől függ.

Básán: Tudjuk, hogy Szápir pénzügyminiszter látogatást tett Lavon otthonában. Ez a látogatás kapcsolatban van a Lavon-csoporttal való tárgyalásokkal?

„NEM TUDOM, MIRŐL BESZÉLTEK...”

Eskol: Valóban láttam a lapokban egy kis hírt arról, hogy Szápir meglátogatta Lavont. Hogy miről beszéltek, azt nem tudom. Nem kérdeztem tőle. Nem azért, mert nem érdekel, hanem egyszerűen nem jutottam hozzá. Tudja, sok a munka...

Básán: Mi a véleménye a legutóbbi Dáján-nyilatkozatról, amely szerint bizonyos feltételek esetén van lehetőség a Ráfi visszatérésére.

Eskol: Hallottam, olvastam. Arra gondoltam, hogy ez egy erőteljes utalás az egykori barátok közötti hidépítés lehetőségére. Ha azt hihetném, hogy amit Dáján mond, az kifejezi a Ráfi vezetőkörének többségi véleményét — nagyon boldog volnék.

Básán: Hogyan látja a Ráfi és a Gáchál közeledési lehetőségeit?

Eskol: Ebben az ügyben még korai lenne állásfoglalni. Majd az idő megmondja, de nehéz elképzelnem, hogy Almogi együtt menjen a Gáchál vezetőivel...

Básán: Igaz-e, hogy súlyos ellentétek merültek fel a miniszterelnök úr és Pinchász Szápir pénzügyminiszter között?

Básán: Ugy hírlik, hogy néhány hét előtti rádióbeszédét — a drágaságról — a pénzügyminiszterrel ellentétes szellemben mondta el, miniszterelnök úr...

Eskol: Egy szó sem igaz belőle. A beszédem szövege a kormány tagjai között ismeretes volt annak elhangzása előtt. A pénzügyminiszter pedig különösen ismerte minden betűjét. Talán mondanom sem kell, hogy egyetértett vele.

Básán: Mi most a helyzet az izraeli-német kapcsolatok terén?

Eskol: A kapcsolatok jobbakként alakultak, mint ahogy az izraeli lapok alapján gondolni lehetne, de kicsit rosszabbak, mint ahogy én szeretném.

Básán: Ön meglegedett a gazdasági tárgyalások eddigi eredményével?

Eskol: Várjuk meg talán a tárgyalások végét. Aztán ráérünk az állásfoglalással.

Básán: Ön előre látta, hogy a tárgyalások folyamán ilyen és hasonló nehézségek felmerülhetnek?

„A NÉMETEKET IS MEG KELL ÉRTENÜNK...”

Eskol: Akarja az igazat tudni? Valóban gördülőkegyeb tárgyalásra számítottam. Nem gondoltam, hogy a németek végül ennyi nehézséget támasztanak.

Básán: Adenauer ígérete Ben Gurionnak, hogy kapunk majd 500 millió dollár kölcsönt — ez mese, vagy valóság?

Eskol: Nincs mese ebben a tekintetben. Az ígéret elhangzott. Erdemes leszögezni, mit is akarunk mi most a németektől. A lényeg, hogy gazdasági segítséget akarunk, olyan jellegű segítséget, amelyet tehetősebb országok adnak manapság szegényebb országoknak. A szegényebb országoknak van erkölcsi alapja segítségért kért a gazdagabbtól. Hogyne lenne nekünk erkölcsi jogunk — a történetek után — a németek segítségét kérni. Mikor Németország kirabolta a mi népünket, s irtotta a zsidóságot, Hitler pusztító tervekénysége évekre, emberöltőkre meghatározta a zsidó nép életét. Kérdezzük tehát: Németország összehasonlíthatja-e erkölcsi kötelezettségét Izráellel szemben azokkal a kötelezettségekkel, amelyek alapján más, szintén részoruló országokat segít? Azt hisszük, nem lehet szó ilyen összehasonlításról. S hogy mennyire nem, azt nagyon sokan tudják Németországban is!

Básán: Gondolja, miniszterelnök úr, hogy lehetséges a kapcsolatok normalizációjáról beszélni a mi nemzedékünk életében?

Eskol: Nemzedéket mondott? Mi az, hogy nemzedék? Azt hiszi, hogy ez egyetlen nemzedék problémája? A zsidó nép arról nevezetes, hogy nagyon jó a memóriája. Még a fiainknak és az unokáinknak is a körmére kell majd néznünk, hogyan alakítják a viszonyait Németországgal.

Básán: Érdekes, hogy ezt mondja, miniszterelnök úr, noha azt tartja a fáma, hogy a német kérdésben ön feltűnően rugalmas...

„NINCS RUGALMASÁG!”

Eskol: En általában rugalmas ember vagyok, ez köztudomású. De ami a németeket illeti, ott nem lehet szó rugalmasságról. Szerintem nem lehet kiállítani a németek erkölcsi bizonyítványát. S én magam nem vagyok illetékes ilyen erkölcsi „hechsert” kiállítására. A németeknek, mint nép, bizonyítaniuk kell, hogy megváltozóban vannak, s méltók az erkölcsi bizonyítványra.

Básán: Vagyis ön nem hisz a „másik Németország”-ban?

Eskol: Szeretnék hinni benne. De az ilyen alapvető változásokhoz egy nép körén belül sok időre van szükség. Azt mondom: ha van „másik Németország”, ha vannak ott befolyásos elemek, fiatalok, értelmiségi körök, akik kritikával nézik a közelmúltat, s azt mondják, hogy szegyeilük, ami történt, akkor bizonyítsák a jószándékukat. Tetteket várunk tőlük.

Básán: Mi a véleménye a németek és az arabok viszonyának alakulásáról?

Eskol: Mi nem avatkozunk be szuverén országok egymás közötti viszonyaitaiba. Ez alapelve az izraeli külpolitikának. Ami viszont a fegyverkereskedelmet illeti, ott az a véleményünk, hogy ne adjon nekünk Németország fegyvert, ha nem akar. De ha így áll a dolog, akkor ne adjon az ellenségeinknek sem!

Básán: Hosszú ideje szó van arról, hogy miniszterelnök úr találkozik fog Erhard kancellárral. Mi késlelteti a találkozást?

Eskol: Csak azt tudom mondani, hogy az indítvány az ő embereitől érkezett. Azt mondták nekem: Találkozzék Erhard kancellárral. Azt feleltem: Böszéder. De konkrét indítvány azóta nem jött.

Básán: Tudjuk, hogy rövidesen jön Adenauer hozzánk. Gondolja, hogy eredményes lenne, ha Erhard is ellátogatna Izráelbe?

Eskol: Azt hiszem, nem lenne felesleges, ha Erhard eljönne és megnézné, milyen ország a miénk, hogyan építjük, milyen elvek szerint fejlesztjük. Gondolom, ha eljönne, hasznos eszmecserére kerülhetne sor közöttünk.

Básán: Ben Gurion bizonyos „biztonsági mulasztásokról” akarta a közelmúltban lerántani a leplet. Miről van szó ebben az ügyben?

Eskol: Nem tudom, mire gondol Ben Gurion.

Básán: A volt miniszterelnök azt állítja, hogy a Kneszet külügyi és hadügyi bizottsága előtt akarta feltárni a mondanivalóját. Miért nem adtak erre lehetőséget Ben Gurionnak?

DAJÁN ÉS PERESZ BESZÉLJEN, B. G. HELYETT

Eskol: Most hallom először, hogy Ben Gurion meg akart jelenni a kül- és hadügyi bizottság előtt. Egyébként azt mondtotta a volt miniszterelnök, hogy más embernek nem beszélhet „arról a bizonyos kérdéstről”. Hogyan akar tehát a parlamenti bizottság előtt beszélni? Egyébként legszűkebb köröknek két tagja is ott ül a bizottságban: Mosé Dáján és Simon Peresz. Mondja el nekik, miről van szó, s bizzza meg őket, hogy vessék fel a problémát a külügyi és hadügyi bizottságban. Igazam van?

Básán: Mit akar öntől Ben Gurion?

Eskol: Tölem kérni? Talán kérdezze meg Ben Guriont...

Básán: Amerikai nyomás miatt nem Jeruzsálemben lesz az idén a díszszemle a Függetlenségi Napon?

Eskol: Miért Amerika? Miért nem beszél a többi nagyhatalomról. Vegyük talán Franciaországot. Szeretném megkérdezni, hogy Franciaországnak Jeruzsálemben van a nagykövetsége? Mikor Párizsban jártam, s beszélgettem De Gaulle elnökkel, felvettem ezt a kérdést. Nyomásra viszont nincs mit beszélni. Egyetlen hatalom sem gyakorol nyomást Izráelre. Mi független ország vagyunk. A kormányzatnak joga van arra is, hogy parancsot adjon a katonáknak Jeruzsálem óvárosának elfoglalására. Nevetséges, hogy ne lenne jogunk Jeruzsálemben díszszemlét tartani. De vannak bizonyos józan megfontolások, s ezeken alapján döntött a kormány. Azt hiszem, helyesen döntött. Ugyanakkor hozzá kell fűznöm: nem lehetetlen, hogy jövőre Jeruzsálemben rendezzük meg a díszszemlét. A fegyverszüneti egyezség bizottsággal való megegyezés alapján. Tudja, hogy rövidesen felavatjuk a Kneszet új épületét. Erre az alkalomra előjönnek hozzánk a világ jónéhány parlamentjének elnökei. Ez például egy fontos dolog. Az ilyen meghívást elég nehéz realizálni. Mégis eljön a legtöbb meghívott. De azt még nem tudtuk elérni, hogy a követségeket és a nagykövetségeket — néhány kivételtől eltekintve — Jeruzsálembé vigyük át a velünk diplomáciai viszonyban lévő országok.

Básán: Jordánia betartja a fegyverszüneti egyezmény minden pontját?

Eskol: Nem tartja be. Hát akkor miért nem hatolunk be megfelelő katonai erővel Jeruzsálem óvárosába és miért nem foglaljuk el a Nyugati Falat? Azért, mert vannak messzemelő politikai megfontolások. Az ország biztonságát kell szem előtt tartanunk. Az a legfontosabb. Tízennyolc éve már, hogy nincs nagyobb gondunk...

Básán: Mi a véleménye miniszterelnök úrnak Abie Nathan akciójáról?

Eskol: Előre láttam, hogy milyen hangnemben írnak majd róla Egyiptomban. Milyen gúnyal fogadják az apostolkodást. Mikor kihallgatást kért tőlem, elutasítottam. Miért? Nem akartam, hogy a találkozásunkból túlzott következtetésre jusson. Hogy egy elejtett szavamból — annak félreértelmezésével — biztatást merítsen. Az a véleményem, hogy az országot építő ifjúság többet tesz a békéért és Izráel jövőjéért, mint ez a naiv, kalandos mentalitású fiatalember.

Básán: Ez volt a miniszterelnök véleménye. De hogyan vélekedik Abie Nathanról a magánember? Lévi Eskol izraeli polgár?

MILYEN KOSZT VAN A KALIFORNIÁBAN?

Eskol: Ha meghalt volna — kár lett volna egy izraeli fiatalemberért. De miután szerencsésen megmenekült — nézzük meg, mit ért a vállalkozása? Az egyiptomi sajtóban lehoradták. Alkalmat adott Nasszernek, hogy egy lovagi tettet hajtson végre a nagyvilág színe előtt. Ezt ki is aknázza az egyiptomi propaganda. Mi az ilyesmit dobszó nélkül csináljunk. Nemrégiben izraeli területre tévedt Ejlátnál három egyiptomi halász. Azonnal utasítást adtam, hogy küldjék őket haza, békével. Nem kell mindjárt akasztani, nem kell mindjárt börtönbe dugni embereket. Végso fokon szomszédok vagyunk, s egymás mellett akarunk élni néhány száz évig, nem igaz?

Básán: Mit szól miniszterelnök úr, Abie újabb „békeküldetéséhez”?

Eskol: Szerintem a világ elhiszi Izráelnek, hogy békét akarunk. Ehhez nincs szükség ilyen Abie-szerű békegalambokra.

Básán: Evett már az éttermében?

Eskol: Még nem. Milyen a koszt? Jól főznek?

Básán: Elég jó. De visszatérve a politikára, azt szeretném megkérdezni, hogy hajlandó lenne-e, miniszterelnök úr, találkozni Nasszerrel?

Eskol: Ma is fenntartom, hogy bárhol, bármikor hajlandó vagyok találkozni Nasszer elnökkel, noha, mikor ezt nyilvánosan kifejtettem, az ő választát nem fűtötte át a békevággy...

Básán: Mi a véleménye a körzet atommentesítéséről?

Eskol: Nagyon helyesnek tartanám. Általános lefegyverzési terv megvalósítását is támogatom. A lényeg, hogy békében éljünk az arabokkal. A lefegyverzési tervet reálisnak megvalósíthatónak tartom — a kölcsönös ellenőrzés alapjait.

Básán: Az utóbbi időben javult az izraeli-szovjet viszony?

Eskol: Elmondhatom, hogy valamit javult, s remélem még javulni fog. Különösen a kulturális és turista-kapcsolatok vonatkozásában mutatkozik haladás. Ami a népi demokratikus országokkal való kapcsolatainkat illeti, ott is pozitív jelekről adhatok számot. Románia hosszú évek után követet küldött hozzánk ügyvivő helyett, s nagy benyomást tett reánk a magyar miniszterelnök, Kállai Gyula külföldi útnán tett nyilatkozata, amelyet nemrégiben olvastunk.

Básán: Ha lehetőség adódna, szívesen elmenne a Szovjetunióba, mint Izráel miniszterelnöke?

Eskol: A legnagyobb örömmel! Megmagyarázám a szovjet vezetőknek álláspontunkat, őszinte békevággyunkat!

Básán: Hogyan vélekedik a sajtónkról? A kritikai sajtóhangokról?

Eskol: Nagyra értékelem a sajtó tevékenységét, igyekszem mindent elolvasni. A kritikai írásokat is. Saját tevékenységemet is a sajtó kritikájának keresztútjában ellenőrzöm. Ez igen jó módszer...

MEDDIG SIKERÜL MÉG NASSZERNEK BOLONDITANI A VILÁGOT?

„Nasszer új politikája körülbelül egy évvel ezelőtt kezdődött” — állapította meg a Jewish Observer —, amikor Jemenben az egyiptomi csapatok sorozatos vereséget szenvedtek, a belső gazdasági krízis katasztrófális árnyakat öltött és a többi arab államok nyíltan állást foglaltak Nasszerrel szemben, ami megindította vezető szerepét a Közelkeleten. Ugy látzott, hogy az egyiptomi diktátor csillaga letűnően van.

Tavaly nyáron úgy tűnt, ha Nasszernek nem sikerül

sürgősen megoldást találni a problémák megoldására, uralkodása feltétlen összeomlásra vezet. A belső ellenzék ereje veszedelmes méreteket öltött, a jemeni expedíciós hadsereg hangulata a mélypontra volt. Nasszer végre határozott. Amit a megfigyelők, ha hiú ábrándokban ringattak magukat, politikai irányváltásnak hittek, a józanul gondolkodók számára nem volt meglepetés. — Nasszer megismételte eddigi jól bevált taktikáját: „egy lépést hátra, két lépést előre.”

intézkedéseket és megszorításokat használt fel alapul a szervezkedésre. Nasszer kénytelen volt erélyes rendszabályokhoz nyúlni, hogy megtisztítsa a Jemenben állomásozó csapatokat az ellenséges beállítottságú tisztektől. Még jól emlékezett arra, hogy az általa végrehajtott forradalom is a negyven évi Faludzsától indult el.

Egyiptomban a rendőrség egyre-másra tartóztatta le a Nasszer-ellenes elemeket. Az úgynevezett „békekonzferencia” novemberben zajlott el a Charadban. Ekkor érkezett el az ideje, hogy egy moszkvai katonai misszió magasabb fokozaton ismertesse Nasszerrel a következő lépéseket. Decemberben Kairóba érkezett Andrej Gresco, első helyettes hadügyminiszter. Megbeszélései eredményeként Egyiptom több és jobb fegyvereket kapott. A jemeni helyzetet is kiértékelte. Gresco kihangsúlyozta Moszkva érdeklődését és Egyiptom szerepét ebben a térségben. Nagyjában meg egyeztek az Adenben folytatandó akciókról, továbbá Szaudi-Arábia elleni további lépésekről, mely végeredményben kiinduló pontja lesz egy, a Perzsa-tó elleni támadásnak Ománon keresztül.

Mindaddig simán gördült az egész akció — Jemen kivételével. A köztársaságiak, akik azt hitték, hogy a háttuk mögött eladják őket, nem akartak együttműködni Egyiptommal. Az egyiptomi haderő tisztjei és katonái nyugtalanok kezdtek, ami kor kiderült, hogy addig kell Jemenben tartózkodni, míg az angolok ki nem űrik Adent, hogy aztán ők vonuljanak be.

A tisztánlátók

A nyugtalan hadsereg arra kényszerítette Amert, hogy az elmúlt hetekben kétszer is megnyugtató látogatást tegyen a Jemenben állomásozó csapatoknál. Ugyanakkor Fejzál és az imám utasították a királyi csapatokat a harcok felvételére (miután megállapították, hogy az Egyiptomiaknak eszükagában sincsen elhagyni Jement.)

Riad tiltakozása és a nyugtalanító hírek a további katonai előkészületekről Jemenben, a nyugati fővárosokat is gondolkodóba ejtette Nasszer „új politikájának” becsületes ségéről. Szaadat (az egyiptomi nemzetgyűlés elnöke) washingtoni utazása ezt a kételyt akarta eloszlatni és a Nyugatot továbbra is félrevezetni.

Lassan világossá válik, hogy Nasszer milyen merész játékot játszik. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy Anglia — ha felismeri a veszélyt — elhalaszthatja Aden kiürítését, vagy egy nyílt konfliktus Fejzállal, nemcsak a harcok kiújulására vezethet Jemenben, hanem a Nyugatot is riaszthatja és Washingtonra is kényszerítheti, hogy ígéretéhez híven támogassa Szaudi-Arábiát.

Sikerült manőverek

A helyzet ma igen komplikált. Nasszernek sikerült félrevezetni a Nyugatot, de nem a jemenieket, vagy saját tisztjeit. Mindaddig még sikerült a terveket hibátlanul végrehajtani. Megoldotta a pillanatnyi politikai, katonai és gazdasági problémákat és egy lépéssel előbbre vitte államát az egyiptomi uralom felé. Moszkva is elégedett az eddigi eredményekkel, mert stratégiai célokat ért el, anélkül, hogy közvetlenül beavatkozott volna.

Egy hosszú időre számított politika lett a múlt esztendőben beindítva. Nemcsak helyi, vagy regionális helyzetért folyik a harc. A Földközi-tengerről, Moszkva segítségével Nasszer be akar hatolni a Suez-től délre eső

Irodalmi és művészeti hírek

Kétezer reprodukció illusztrálja a „Minden idők művészete” című francia könyvet a párizsi Sequia-kiadó kötetét. A könyv valamennyi nép művészetével foglalkozik a történelem előtti időkől — napjainkig.

Van Gogh egy-egy vásznát milliókért cserél gazdát,

s közben Huberthine van Gogh, a világhírű festőművész 76 éves unokahuga nyomorog Marseille-ben, ahol naptárak árusításából tartja fenn magát. A marseille-i festők nemrég gyűlést indítottak és elhelyezték Huberthine Van Gogh-ot egy városkörnyéki villában, ahol gondoskodnak eltartásáról.

IZRÁEL — egy kommunista író megvilágításában

— Bruno Frei könyve —

Irta: Rössel Mordecháj

nevé haladó folyóiratot. A hitlerizmus idején koncentrációs táborban volt és a felszabadulás után az „Abend” című kommunista esti lapot szerkesztette. 1964-ben Izráelben járt és itteni élményeiről könyvet írt „Izráel két arcvonal között” címen. Ez a könyv nem akarja az Izráel-barátság látszatát keltetni, de analízise oly mély, alapos és objektív, hogy kommunista író részéről erre még nem volt példa.

Először is kritika tárgyává teszi azt a marxista tézist, amely szerint a zsidó kérdés megoldása az asszimiláció.

„Milyen új momentumok vannak a zsidókérdésben?” — kérde Brunó Frei és a kérdésre a következőképpen felel:

„Két új tényező fedezhető fel a zsidó-kérdésben, amely eddig ismeretlen volt és amely lényegesen kell változtasson a zsidókérdésben elfoglalt klasszikus marxista állásponton. Az egyik Hitler „végső megoldási” terve, amely nem hasonlítható össze a történelemben ismert pogromokkal és zsidóüldözésekkel. A vézskorszakban egy a történelemben példátlan dolog történt és a reakció, amit ez kiváltott, szintén példátlan, egyedülálló.

De új egy másik jelenség is, amelyben Auschwitz reakcióként láthatjuk, hogy 1948 óta — két évezredek szétválasztása után — néhány millió zsidónak ismét van közös nyelve és közös földterülete. Így született meg az előfeltétele annak, hogy ezek az emberek, az izráeliek, nemzeté váljanak.

Ami a múltban a zsidó-kérdés leghaladóbb megoldásának tűnt, ma kétes értékű vált. Asszimilációt egyedül megoldásként ajánlani logikátlan dolog, amikor létezik egy zsidó ország, amely hajlandó minden zsidót befogadni.

Izráel gazdasági problémáit taglalva Frei a következő megállapításokat teszi: „Végső fokon Izráel egyelőre fejlődőfélben lévő ország, mint Ázsia és Afrika többi országa. A Negev, amely az ország területének a felét képezi, ipari és mezőgazdasági kihasználásra vár. Ez a feladat nem sokban különbözik attól a feladattól, amely például Algír népe előtt áll. Ezt a feladatot két úton lehet megoldani: ipari-kapitalista országok bevonása által, vagy saját eszközökkel, a politikai függetlenség megőrzése mellett. A második megoldási forma nem zárná ki, hogy Izráel — fejlesztési terveinek megvalósítása érdekében — támogatást kapjon a Nyugattól és Kelettől egyaránt, ahogyan Ázsia és Afrika más olyan államok is kapnak, melyek nincsenek egyetlen hatalmi tömbhöz sem lecsatlakozva. Ennek egyetlen természetes politikai feltétele volna — semlegesség.”

Lehet, hogy bizonyos kommunista körök revízióját az izráeli kérdésben a szovjet-kínai viszony állandó rosszabbodása eredményezte és az a tény, hogy az arab államok és különösképpen Egyiptom, mind szorosabb barátságba kerül Kinával. De az sincs kizárva, hogy túlrealpolitikai és taktikai okon, állandóan nő azon kommunista intellektuelek száma, akik hisznek a zsidó állam haladó jellegében, és nem hajlandók idejétmúlt cionista-ellenes jelszavak miatt a zsidó állam ellenségeinek táborához csatlakozni.

Bárhogyan is legyen, Brunó Frei könyve érdekes és értékes megnyilatkozás, amely Izráellel szembeni új kommunista felfogást tesz népszerűvé a nagyvilágban.

Aki időt nyer, életet nyer

Nasszernek időre volt szükége, úgy otthon, mint a külpolitikában, s mindezt úgy kellett csinálnia, hogy ezáltal ne veszélyeztesse jövő terveit. Tanácsadói és szovjet szövetségese ajánlották ezt — figyelmeztetve a diktátort, hogy szavait úgy fogalmazza, hogy azok meggyőző erővel hassanak mind az arab államok, mind a Nyugat felé.

Moszkva és Kairó már júniusban kidolgozták a következő tervet:

- Jement feltétlenül tartani kell;
- ha az angolok kivonulnak Adenből, Egyiptom veszi át a helyét;
- Szovjet gazdasági és diplomáciai segítség az egész vonalon;
- a nyugati hatalmakat és Fejzálit megnyugtanni abban a tekintetben, hogy Egyiptom ki akar vonulni Jemenből;
- erőfeszítéseket Egyiptom gazdasági stabilizálására és ígéretet Amerika felé;
- Izráelit megnyugtanni, hogy Egyiptom elítéli az El Fatach működését és Sukeiri kísérleteit egy Izráel elleni támadásra. A Szovjetunióknak Izráellel

szemben tett néhány kedvező kijelentése beleillett Nasszer terveibe;

- Egyiptom közeledést kísérel meg Párizs felé, ami Angliát még jobban izo-lálja;
- az arab államok vezetőit biztosítani Nasszer békés szándékáról.

Szovjet segítség

Nasszer biztos volt benne, hogy az oroszokra számíthat, mert a Szovjetuniót stratégiai szempontból érdeklí Délarábiába. Ez kiderült abból, hogy fedezték újabb csapatok küldését Jemenbe és beleegyeztek Egyiptom nyugati flórtjébe.

De az egésznek csak akkor van értelme, ha Anglia valóban elhatározta magát Aden és a Délarábi Federáció elhagyására. Ez volt a főoka, hogy Nasszer a múlt év júliusában Londonba küldte egyik legbizalmasabb tanácsadóját Hászenein Heikalt. Heikal jelentése bizalomkeltő volt. Az angol kormány valóban elhatározta, hogy önálló ságot ad ennek a területnek és a tervek szerint két évig fog tartani a kiürítési folyamat. Ennek hallatára Nasszer azonnal akcióba lépett.

Megtévesztő

Augusztusban az amerikaiak „komoly ígéretet” kaptak, hogy az egyiptomi csapatok elhagyják Jement, ha Fejzállal sikerül megegyezni. Ezt a kijelentést nemcsak Washingtonban, de Londonban és Riadban is kedvezően fogadták. A megegyezést Szaudi-Arábiával aláírták.

Az ellenségeskedések bezúdulása módját adott az egyiptomi vezérkarnak, hogy csapatait átszervezze és meg erősítse. Megegyeztek a köztársasági vezetők azon réte-

sakkhúzások

gével is, akik az ádeni nacionalistákat támogatták.

Mikor Nasszer ezeket a lépéseket megtette, Moszkvába utazott a további teendőket megbeszélésére. Az „időleges csend” terve az oroszok taktikájának is megfelelt. Nasszernek tehát volt ideje úgy az arab világban, mint otthon a következő lépéseket előkészíteni. A tervek tökéletesebb kidolgozásában a Kairót látogató magasrangú tisztekből álló delegáció segédkezett.

A propaganda beszüntetése

Nasszer szokatlanul tartózkodóan viselkedett a casablancai csúskonferencián. — Mosolyogva biztosított mindenkit, — aki éppen hallani akarta —, jóindulatáról és minden megjegyzés nélkül aláírt egy nyilatkozatot, mely szerint nem fog beavatkozni egyetlen arab állam belügyébe sem. „Eppen elég dolgom van otthon, hogy rendbehozzam a saját háztájamat” — mondotta. Az arab államok

elleni uszításnak tehát azonnal meg kellett szünni.

Hosszú időre szóló terveket dolgoztak ki Izráel megsemmisítésére. Nasszer elismerően nyilatkozott a nyugati fegyverszállításokról a különböző arab államok részére, amely elősegíti majd az Izráellel való végleges leszámolást.

Az elkösdítés remekül sikerült.

A liberális miniszterelnök

Zákáriá Mohiedin elnök-helyettes, aki Nasszert Moszkvába és Casablancába kísérte és ismerte a bonnyolult játék minden részletét, váltotta fel Ali Szabrit a miniszterelnöki székben. A propaganda-gépezetnek sikerült elhitetni a nyugati megfigyelőkkel, hogy ez komoly politikai lépés, amely összefügg azzal a változással, mely Egyiptom politikai vonalában beállt.

Nasszer ügyesen értésére adta a Nyugatnak, hogy szívesen venné segítségüket és Washington ismét belesett a csapdába. Megindultak az amerikai gabonaszállítmányok és a Világbank még készpénzt is folyósított a diktátornak.

Pontosan három évvel a jemeni háború kitörése után,

Nasszer karrierje legnagyobb blöffjét produkálta.

Ahelyett, hogy kivonta volna csapatait Jemenből, újabb csapatokat és fegyvereket küldött. Amíg Fejzállal karöltve sétálgatott és biztosította barátságáról, az egyiptomi expedíciós hadsereg főerejét Jemen déli részén, a szaudi határ közelébe koncentráltta. Taiz lett a központja a Szaudi-Arábia elleni földalatti hadjáratnak. Közben zavaró részlete is volt a dolognak. A királypártiak és szauidiak ismét megkezdtek Egyiptom-ellenes propagandát. A terrorakciók a városokban kiújultak.

Tisztogatási akció Egyiptomban

Ezekben az időkben a belső ellenzék is erősen dolgozott. A különböző gazdasági

Az
UJ KELET
jeruzsálemi
olvasói figyelmébe!

Mattersdorf és Lifta
sikunokban
felveszek előfizetést
és korán reggel
házhöz szállítom
az UJ KELET-et.

ERDŐS BELA
Javec-utca 7.
Telefon: 26040.

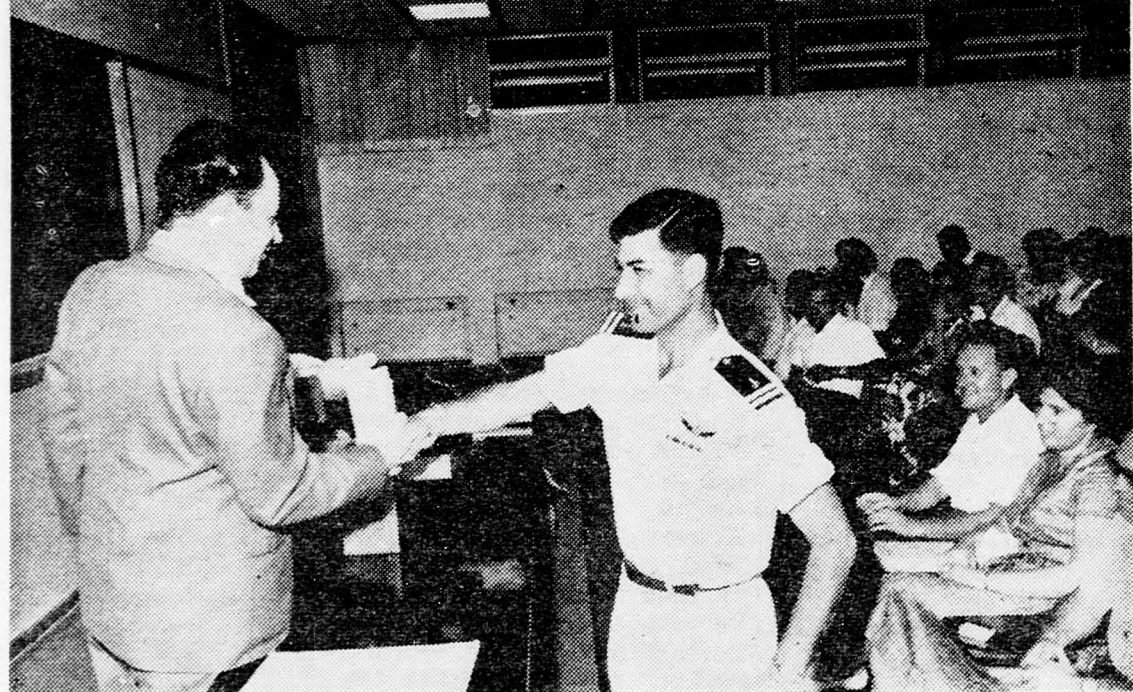
A TECHNION a közönség szolgálatában

A haifai Techniont ez-
előtt negyven évvel nyitot-
ták meg. Sok vita folyt,
milyen irányt szabjanak a
Technion tanítási alapjául.
Legyen a Technion csupán
magasfokú mérnöképző is-
kola, vagy legyen útmutató,
technikai központ? Az idő
és a célszerűség döntött a
vitában. A negyven év elő-
tti alijahullám idealista fia-
talokat hozott az országba.
Az alijja megkövetelte a
gyors építkezést, a gyors
építkezéshez pedig szakem-
berekre volt szükség. Fő-
ként munkavezetőkre, akik
az építkezés irányítását ér-
tik. Akkoriban csupán két
gyár volt az országban, a
Neser cementgyár és a She-
men olajgyár. A cement
már megvolt az építkezés-
hez, munkások is volt bő-
ven, most már csak munka-
vezetőkben volt hiány. Így
a Technion első fakultásán
munkavezető-tanfolyan nyílt

Irta: B. Monostory Ada

volt. Az újkori mérnököket
nem tanították kupulák ter-
vezésére és amikor szemben-
találták magukat a problé-
mával, nem tudták megoldá-
ni. 1956-ban kurzust indítot-
tak kupulás-építkezés terve-
zésének megtanulására. Száz
mérnök tanulta heti két-
órás tanfolyamon.
A Technion Népi Egyete-
me, az Extension Division
célja az, hogy lehetővé te-
gye a közönségnek, azok-
nak, akik nem tartoznak a
Technion diákjai közé, hogy
estői tanfolyamokon megta-
nulják a Technion szakkö-
rébe tartozó tananyagot.
Különös fontos ez mérnö-
köknek, akik továbbképzés
céljából tanulnak, a felsőbb
technikai képzettséggel nem
bíró szakembereknek, vállal-
ati vezetőknek, tanároknak

azonban, az új plasztikanya-
gok korában minden anyag
másképpen reagál hőhatás-
ra, hidegre. Ezt meg kel-
lett tanulni. Amikor Chrus-
csev Amerikában járt, leg-
jobbban meglepte az új,
plasztikanyagok sokfélesége.
Ma már mindenre felhasz-
nálják a plasztikanyagokat,
még gépek gyártására is.
Valaha a gépészmérnök vas-
mérnök volt, pontosan tud-
ta, hogy a gyártandó anyag
mire, hogyan reagál. A plasz-
tik forradalmat idézett elő
az iparban és ez a plasztik
anyag segítette elő az űr-
kutatókat, mert pl. a plasz-
tikot önteni lehet, olyan ki-
csi gombnagyságu formátu-
mu rádiót tudnak önteni
plasztikból, amely mellett
egy tranzistoros rádió óri-
ásnak tűnik. Az összes szer-
számokat, amelyeket az űr-
hajókban használnak, plasz-
tik anyagból készítenek. En-
nek az új tudománynak a

Kohen mérnök átadja a bizonyítványt egy végzett tanulónak.

meg, mert erre volt a leg-
sürgősebb szükség. Utána
építkezési tanfolyamot indí-
tottak. Ahogy az ország né-
pe gyarapodott, úgy szapo-
rodottak a kurzusok is a
Technionban. Lassanként a
Technion épülete is szűknek
bizonyult a tanulók befoga-
dására és így a Technion
terjeszkedni kezdett. Ma
már Növe-Sáánában egy
egész technion-város csillog-
villog az esti sötétségben.
De nemcsak Haifán vannak
a Technion mérnöképző
és más kurzusai, hanem az
ország majdnem minden na-
gyobb városában. Jeruzsá-
lemben, Tel-Avivban, Akkón,
Beér-Séván, Ejlátban, Emek
Hajardenban. A hajdani
Technion, Haifa büszkesége
lett és falai között tízezer
tanuló tanulnak. A tisztviselők és
munkások száma eléri a két-
ezretet.

Itt ülünk a haifai Technion Népi Egyetem-i osztá-
nyának vezetőjével, Kohen
Dávid villanymérnökkel, aki
máttalanul érdekes megvilá-
gításban tárja elénk a Tech-
nion jelenét és rökent jövő-
jét. Kohen Dávid erdélyi
származású, a Technionon
végzett, húsz éve van az
országban és tíz éve a Tech-
nionban, amely idő alatt
szép karriert futott be.
Elmondja, hogy tíz éve
indult meg a Technionban
a mérnökök újjáépítése. Is-
mét a szakképzett emberek,
most már azonban a szak-
képzett mérnökök hiánya
zabta meg a tanítás irá-
nyát. 1955-ben megindult
hatalmas fejlődés és ipar-
sítás sok új, megoldhatat-
lannak tűnő problémát ve-
tett fel. Például a kupulás
építkezés kérdésével álltak
szemben a mérnökök. Ez
úgy tűnik, nem is nagy
probléma. Valószínűleg Mi-
chelangelónak nem okozott
különösebb problémát a
Szent Péter templom kupu-
lájának megkonstruálása.
De elefejtjük, hogy Michel-
angelo a reneszánsz legna-
gyobb, univerzális zsenije

hivatásukhoz tartozó új és
modern technikai tudomá-
nyok elsajátítására.
A tanítási keretek a kö-
vetkezők:
1. esti kurzusok (1 évtől
4 évig);
2. szimpozíciók;
3. összpontosított kurzu-
sok és előadások.
Az Extension Division ki-
képzési tanulmányokat vég-
gez üzemekben a kurzusok
beindítása előtt.
— Az 1965/66-os évben
tízezer hallgató vett részt
a különböző tanfolyamokon
— közli velünk Kohen mér-
nök úr. — Ebből hétezer
hallgató tanult Haifán, Tel-
Avivban és a déli körzet-
ben háromezer résztvevő
volt.
Ez a tízezer hallgató a
következőképpen oszlik meg
kiképzés anyagát illetően:
Mérnöki kiképzés: 2,000;
tanárképzés: 1,000; vál-
latvezetői kurzus: 1,000;
egyéb kurzusok: 2,000; nyelv
kurzus: 1000 és előadások
3000 hallgató.
— Miért van szükség ily-
sok kurzusra? És mit taní-
tanak ezeken a tanfolyamok-
kon? — kérdezzük Kohen
mérnököt?
— Mosolygva adja meg a
nagyon érdekes választ:
— Több, mint száz éve
volt gépek forradalma. Az
első gép bizonyos formában
kiszorította az emberi mun-
kaerőt, mert a gép gyors-
sabb és pontosabb volt az
emberi erőnél. Az ember
már csak a gép irányításá-
ra kellett. Ami most folyik
a szemünk előtt, az az ipa-
ri forradalom. Az új anya-
gok forradalma, amelynek
kapcsán teljesen újonnan
kell meg tanulni az anyag-
gal való bánásmódot. Az-
előtt volt például a vas. Nem
kellett külön számításokat
eszközölni, mert pontos ad-
atok álltak a mérnökök ren-
delkezésére. Az anyag a hő
hatására kiterjed. Kiszámi-
tották, mennyire terjed ki
a vas, a réz, a többi anyag,
amelyet az iparban felhasz-
náltak. Ez pusztán mecha-
nikai számítás volt. Ma

neve: mikro-elektronika. Ezt
most kezdik tanítani a Tech-
nionban.
*
— Ma már elektronikus
szerkezetek végzik a mér-
éseket, nem mechanikus mé-
résekkel. A régi mérőeszkö-
zök ma már elavultak. Az
elektromos agy minden szá-
mítást és számolást elvégez,
amit egy mérnök öt napig
tartó számítással végzett el,
azt az elektromos agy fél
óra alatt kiszámítja.
— Ezek az elektromos
agyak mindenre tudnak fe-
lelni, csak a kérdést jól kell
nekik feladni. A Technion
tavaly vette az első elektro-
mos agyat és ötezer mérnö-
köt képezett ki az elektro-
mos aggyal való munkára.
Húsz óra alatt meg lehet
tanulni az elektromos agy-
gal dolgozni. Egy elektro-
mos agy ára egy és negyed-
millió forint. Ma már két gép
a Technion rendelkezésére,
egy a kutatómunkára és
egy gép a tanításra. A tu-
lajdonképpeni mérnöki mun-
ka a programozás. Ez azt
jelenti, hogy a megoldandó
munkát le kell fordítani a
gép nyelvére. Autóköz, ez a
gép nyelve, amelyet megért.
— Az elektronikus agy
rendet teremt az emberi
gondolkodásban. Amint az
első gép egy sikra vitte az
emberi kéz erejét, a gép
beállításával, úgy az
elektronikus agy is egy új
rendszerű gondolkodást kö-
vetel meg attól, aki ezzel
foglalkozik. Az elektron-
ikus agy kevesebb mint egy
óra alatt kiszámítja 500 sze-
mély fizetését, csak az ada-
tokat kell megadni, a gép
a többi elvégzi. Egy hajó-
vállalat számára például a
gép önmagától kiszámítja
és megadja a hajó legjobb
és legkifizetőbb útirányát
a megadott adatok alapján.
— Igazán félelmetes és
nagyszerű találmány, de mi
szükség lesz még ezután
az emberi agyvaló?
— A gépet az ember kons-
truálta és az ember irányít-

A FRANKFURTER-ÜGY

„Fel akartam rázni a közönyös világot”

Interju Frankfurter Dáviddal, aki harminc évvel ezelőtt lelöt-
te Svájcban a német Gauleitert, Hitler személyes megbízottját

A rámt-gáni városi tanács — dr. Feuerstein Emil
javaslatára — úgy határozott, hogy élete végéig mente-
síti az adófizetési kötelezettség alól Frankfurter Dávidot,
aki harminc évvel ezelőtt hőstettét hajtott végre Sváj-
cban. Behatolt Hitler személyes megbízottjának, a svájci
Gauleiternek davosi villájába és lelötötte. A hőstett végre-
hajtója tizenkilenc év óta izraeli polgár. Tisztviselő. A
napokban velem töltötte félórás ebédszünetét, s a beszél-
getés során három évtizeddel visszaforgattuk az idő ke-
rekét.

— 1933-ban kikerültem Né-
metországba. Frankfurtban
voltam orvostanhallgató. Lát-
tam a náciizmus megerősö-
dését, a szemem előtt folytak
az egyre sötétebb események.
S azt is tapasztaltam, hogy
a világ nem érti, miről van
szó. A zsidók sem értették.
Nem eszik a kását olyan for-
rón, ahogy főzik — ez volt a
többi országokban élő zsidók
reakciója.

— Ugy döntöttem, hogy
cselekedni fogok. Elhatáro-
tam, hogy lelövöm Göringet.
Vásároltam egy kitűnő pisz-
tolyt, s vártam az alkalomra.
El is érkezett. Göring Frank-
furtba jött, egy náci-gyűlés-
re. Megtettem az előkészüle-

teket. De nem voltam elég
körültekintő, s az utolsó pi-
lanatban elálltam a terv vég-
rehajtásától.

— Képtelen voltam Német-
országban élni. Jugoszláv út-
levellem volt — daruvári szü-
letésű vagyok, édesapám rab-
bi volt a horvátországi
városkában —, maradhattam
volna. De átmentem Sváj-
cra s folytattam orvosi tanul-
mányaimat. Közben egyre
azon járt a fejem, hogy a vi-
lág közönyös a náciizmus po-
koli rendszerével szemben, a
világ zsidósága pedig bűnös
módon, ölbetett kézzel ül, s
abban bizik, hogy „nálunk
ilyesmi lehetetlen...”

A németek által is érthető nyelven

— Az volt a tervem, hogy
olyan nyelven szólalok meg,
amelyet a németek is érte-
nek. Fegyveremet állandóan
tisztogattam, az alkalmas
időre várva. A németországi
hírek egyre riasztóbbak vol-
tak és megerősítettek engem
abban a hitemben, hogy a
tervem helyes. Másrészt val-
lásos zsidó voltam, meggyő-
ződéses humanista, s nagyon
sokat vívódtam: vajon he-
lyes-e az elképzelésem? Vajon
a gyilkosság, amelyet el akarok
követni, elejét ve-
szí-e más gyilkosságoknak?
A zsidók lemeszárulásának?

volt a Gauleiter villája. Négy
napig készítettem elő az ak-
ciót. Egyedül. Senkit nem
vontam be a dologba. Ma-
gamban még mindig vias-
kodtam. De közben hideg fej-
jel, körültekintően felkészül-
tem. 1936 február negyedi-
kén becsöngettem Gustloff
villájába.

— Már a szalonja kilincsén
volt a kezem, még akkor is
vitáztam magammal. En, a
vallásos zsidó, egy rabbi fia,
a vallásos zsidó, egy rabbi fia,
a leendő orvos, gyilkoljak
meg egy embert? Majdnem
visszafordultam. De a vélet-
len közbeszólt, s újra erős
lettem. Ugyanis a Gauleiter
beszél valakihez — nem tu-
dom, volt-e más is a szobá-
ban, vagy csak telefonált —,
csupán azt hallottam: „Ezek
a disznó zsidók!”

Négy golyó is elég lett volna

— Lenyomtam a kilincset,
beléptem, nadrágzsebemből
elővontam a pisztolyt, s a
Gauleiterre löttem. De csü-
törtököt mondott a fegyver,
s a Gauleiter felém ugrott.
Rám akarta vetni magát.
Egy méter kilencven magas
volt. A másodperc egy töre-
déke alatt cselekedtem. Is-
mét csőre töltöttem a fegy-
vert, s löttem. De annyira
zavart voltam az előbbi csü-
törtökötől, hogy mind az öt
golyót felhasználtam. Pedig
négy is elég lett volna. Az
ötödiket a saját szívembe
kelltettem volna repítenem a terv
szerint.

— Elhagytam a villát. Az
eszembe se jutott, hogy való-
ban el is menekülhetnék. Biz-
tos, hogy segítettek volna a
barátaim. A zsidó világra is
számíthatom volna. De per-
cekkal az akció végrehajtása
után kész volt az elhatározás:
ha már nem lettem ön-
gyilkos, legalább bíróság elé
állok, s elmondom, hogy
miért tettem, amit tettem.
— Felhívtam telefonon a

davosi rendőrséget, s beje-
lenttem: ma délután lelöt-
tem Hitler svájci megbízott-
ját. Az volt az érzésem, hogy
nem hittek nekem. En meg-
mondtam, honnan beszélék
— nyilvános telefonfülkéből
—, s azt mondtam, jöjjenek
értem, várok arra, hogy le-
tartóztassanak. Nem jöttek.
Erre én besétáltam a rend-
őrségre, s ott végre voltak
szívesek őrizetbe venni.

— A német hatóságok em-
berfeletti erőfeszítéssel pró-
bálták kikérni. Svájc ható-
ságai nem álltak kötelnek.
Erre azt próbálták elérni,
hogy itéljen halálra a bírósá-
g. De Svájcban nincs halál-
büntetés.

— Egy svájci kisvárosban,
Churban volt a tárgyalás.
Tíz hónapos előkészületek
után állítottak bíróság elé.
Nagyszabású kirakatper volt.
A világ fontosabb lapjai el-
küldték tudósítóikat. A né-
met közvélemény érdeklődé-
sére jellemző, hogy húsz új-
ságíró érkezett a Harmadik
Birodalomból.

Irta: Benedek Pál

— A védöm egy neves, an-
tifasiszta svájci ügyvéd volt.
Ő is sokat tett azért, hogy
szavam messzire hallatsszon.
Nem beszéltem sokat a tár-
gyaláson. Egyszerű szava-
lam mondtam el, hogy miért
löttem le a Gauleitert. Egyre
ismételtem: „Fel akarom rá-
zni a közönyös világot...”

FRANKFURTER DAVID

— Tizennyolc évre ítéltek.
Ha a maximumot kapom, az
25 év lett volna. Igen nehéz
feltételek között telt a bü-
ntetésem. Kilenc és fél éven át
ültem, mindvégig maganzár-
kában. Cigaretta nem kap-
tam. Öt éven át — 1941-ig —
mégis sikerült megőriznem a
kásrut-törvényeket. Egy val-
lásos svájci zsidó magára
vállalta, hogy pénzéért el-
lát kóser étellel. A sza-
badság ünnepét mindvégig
szigorú, ortodox mérték szer-
int ünnepeltem. Barátaim
küldtek csomagot. Apám és
testvéreim többször eljöttek
hozzám Daruvárról. Nehe-
zen telt az idő.

Amnesia után — Erec Jiszráelbe

— Végre megéltam a há-
ború befejezését. A svájci
kantoni parlament két héttel
Németország összeomlása
után amnesztiát szavazott
meg részemre. Először eluta-
sítottam, s perújrafelvételt
követeltem. Aztán a bará-
taim lebeszéltek az akadá-
koskodásról. Kilenc és fél év
után szabadultam.

— De nem volt certifiká-
tom. Arra további három
hónapig kellett várnom. Az-
tán végre megérkeztem Erec
Jiszráelbe. Megnősültem, van
egy fiam és egy lányom.
Mindketten ismerik a törté-
netemet, hiszen könyvet is
írtam „Bosszú” címmel. A
gyerekeim olvasták. Meg az-
tán sokszor kerül szóba az
ügy otthon is. Nem győzöm
hangsúlyozni, hogy ha van
értelme a régi dolgok felele-
vénítésének, csak azért van,
mert a fasiszmus veszélye
nem mult el. A neonáci moz-
galmakat nem szabad lebe-
csülni. A németek nem vál-
toztak meg. Ha csak rajtuk
múlna, megismételnék a tör-
ténetet. Ujra csak azt mon-
dom, ne legyünk közönyö-
sek...

ja. A gép, bárha úgy lát-
szik, hogy tud gondolkodni,
azért mégsem tud dolgozni
az ember irányítása nélkül.
De sok mindent tud, irányí-
tás mellett. Például, ad ab-
szurdum vihetjük a jövő
programját. Az újságíró
megírja a cikket, televízió
útján továbbítják egy elek-
tronikus agynak, az elektro-
nikus agy parancsot ad a
nyomdagépnek és a cikket,
nyomdász, szedő és minden
más emberi közreműködés
nélkül lenyomatják és már
meg is jelenik a lapban.
Ugyanaz a cikk minden új-
ság számára készen áll, csu-
pán a helyi anyagot és a
hirdetést kell még beállítá-
ni és készen van a reggeli
újság.
— A mérnöki kurzuson

televíziót, holdbepéülést,
elektronikát, elektronikus
aggal való munkát, plasz-
tikanyag gyártást, hidraulika
tanítunk. Rajz, fényké-
pezés, új fizika, angol, pszi-
chológia, új számtan, ten-
gerészeti kurzus, metalurgia
a tanár-kurzus anyaga. A
vállalatvezetői tanfolyamon
a személyzeti főnök teen-
dőt, a gyár igazgatását, a
munka vezetését tanulják a
hallgatók.

— Miért van minderre
szükség?
— Mert ma már például
a technionon csak a számtan,
az új, bináris számtan,
fizika, kémia alapfogalmain
tanulják meg a leendő mér-
nökök, nem tanulnak tech-
nikát, mert lehetséges, hogy
amit ma tudunk az elektro-
nika terén — az 1973-ban
már túlhaladott lesz, tehát
felesleges mindezt megta-
nulni. Ezzel szemben tanul-
nak a vállalati vezetők hu-
manitást, hogy hogyan kell
az alkalmazottal bánni.
— Szóval mégis érdekes
még az ember, mint munka
alany?
— Hogyne. Mindig foko-
zottabb mértékben. Ha em-
berként, emberiesen kezelik
a munkavállalót, akkor na-
gyobb, jobb a teljesítménye.
Megfigyelték egy gyárban,
hogy a munkások panaszo-
kodtak, hogy fáig a fejük
a fluoreszcens égők fényétől.
Kivizsgálták az ügyet, a
(Folytatás a 9. oldalon)

Széfer Bátor Avot

Mose Jozsef Friedländer könyve

Dicséretes munkát végzett a kereszturi származású Reb Mose-Jozsef Friedländer, amidőn arra vállalkozott, hogy a reb Sájel és utódai csodatetteit feljegyezze és az utókor számára megörökítse, ahogy a zsoltairos költő írja: „Amiket hallottunk és megtudtunk és őseink elbeszéltek nekünk, azért, hogy tudja az utóbbi nemzedék, a születendő fiak, hogy az örök valóban vessék bizalmukat ne felejtsek el cselekedeteit és parancsolatait óvják meg”. (78).

Reb Sájel a magyar zsidóság egyik legkedveltebb, hogy úgy mondjam, csodarábbja volt és nem volt a Bodrog-Tisza szögében valamirevaló zsidó, aki udvarában legalább egyszer megfordult volna, még e sorok írója is, aki pedig nem tartozott a csodarábbik csodáloknak táborához.

Reb Sájelben nem is a csodarábbit látták és keresték a hívek, hanem a jó tanácsadót, a testvért, az apát, akinek fájt a nincstelenek nincstelensége, a betegnek a fájdalma, az üldözöttnek az üldözöttsége, a bajbajutottnak a baja. És imádkozott érte. Az ő imája olyan tiszta, őszinte, érdeklődő volt, hogy az Egek Ura a legbüszkébb meghallgatta és ezért hitte benne. Nem is benne, hanem az imájában, a jószágában, a népében való végtelen szeretetében.

Reb Sájel nem örökölte a csodarábbiságát, ahogy a legtöbbje teszi, hanem az

És mondta...

...egy politikus kissé rosszallóan újságíró-barátjának:

— Mikor legutóbb, szigorúan bizalmasan közöltem veled valamit, egy szót se olvastam belőle az újságban.

olaszliszkai cádik, akinek a kiszolgálója volt, tette meg annak. Pedig lett volna, akire hagyja, a saját gyermeke, akit valószínűleg tudásánál fogva, meg is illetett volna ez a magas poszt, de ő reb Sájel választotta és a hívők és a világ csodarábbijainak udvarai, meg se ütköztek rajta, helyesnek, természetesnek találták azt, hogy az egykori kérvényíró, vagy aki talán még odáig se vitte, üljön a liszkai trónra — Bodrogkereszturon.

És nem volt oka megbánni senkinek, se a Liszkainak odafent a menyország fényességében, sem a hívőknek, akik most Liszka helyett Keresztur felé fordították a szekerük rudját.

Még a keresztény világ is eljutott a híre és a református magyarok, akik a maguk hitét megtisztították a nekik nem tetsző sallangoktól, ha baj volt a ház körül, ha az asszony nehezen szült, ha a heptika kinezta a gazdát, vagy ha egyenetlenség zavarta meg a ház békéjét, elmentek a kereszturi csodatevőhöz, aki nem nézte, ki milyen nemzettséghez tartozik, az Egek Urát milyen módon imádják, segített rajta.

Miután reb Sájel magához szólította az Ur fia, Reb Avrumele vezette a kereszturi udvart, majd megkorai halála után, a veje, Reb Meir Jozsef Rubin, aki nek szent lelke Auschwitzban szállt a mennyek magasságába.

Kár, hogy a szerző nem rostálta meg a reb Sájelről szóló feljegyzéseit. Akad bőven olyan is, amelyet egy kis önkritikával bátran kihagyhatott volna, ezzel csak emelte volna a könyv értékét. Így például a „Bét Cárkim Jáamod” részének 45-49 oldalán lévő történetek, valamint még sok

más helyen. Csodálom, hogy a szerző ezt maga nem érezte, a jó ízlése nem diktálta.

Sokszor a héber szót zárójelben fölöslegesen jiddis szóval is megmagyarázza, mintha bizony nem értenék így is, jobban mondva: csak így és nem másképpen. Nem tudom továbbá, hogy az ereci, a bécsi, new-yorki, vagy brüsszeli zsidó számára miért kellett zárójelben megmagyarázni, hogy a beteget nem közönséges, hanem „mentőautóval” vitték a szerencsi kórházba, hiszen az a szegény olvasó azokat a héber betűket mindegyiknek a világon fogja olvasni, csak éppen mentőnek nem, de ha véletlenül jól olvasná ki, akkor is rejtély marad számára a mentő szó értelme. Ugyanígy a „tsada rabbi”, mintha bizony a „báál mofét” nem volna nekünk és másoknak elég. Vagy: Stall (urva), hát fordítva nem okosabb volna, vagy ha a magyarázó szó teljesen elmaradna. És egy tucat hasonló furcsaság, szószaporítás. Mindegyik azonban nem von le a könyv nagy értékéből, és ha megemlítjük, csak azért tesszük, hogy a következő kiadásban korrigálják, mert hogy több kiadást elér ez a könyv, arról biztosak vagyunk.

Friedländer kegyeletesen munkát végzett azzal, hogy a kereszturi dinasztiának örök emléket állított, még pedig külsőleg is igen díszes köntösbe öltöztetve szavait, amely a jeruzsálemi „Hatchijá” nyomda művészi ízlésére is vall.

Meg kell venni ezt a könyvet mindenkinek, aki reb Sájel és a kereszturi jámborokat ismerte, vagy hallott róluk, hogy az ő érdemük ezeknek a szent történeteknek olvasása által rájuk is áradjon. A könyv külseje is díszíteni fogja könyvtárunkat. (Kapitól: Friedländer M. J., Jeruzsálim, rehov Pri Chádás 22).

Löwenkopf Kálmán

Történészek manikűrözik — a hiénákat

Le a kalappal doktor Göbbels egykori adjutána előtt:

A katonaköteles korban lévő olvasóktól elvárható, hogy tagozott menetben, előrelendítve karral, lelkes „Sieg, Heil!” és még szenvedélyesebb „Heil Hitler!” kiáltással köszöntsék Friedrich Christian Prinz Zu Schaumburg-Lippe nép- és fajtársát, a „Dr. G.” (Ein Porträt des Propagandaministers) című történelmi életrajz jeles szerzőjét.

Favágóként sem lenne elvesztett ember. Mert, aki ilyen nagy fába méri vágni a fejszéjét, az mint erdőirtó is megkereshetné tisztességesen a kenyerét.

A kiváló biográfus és gazdája, sajnos, nem fákat, hanem embereket irtottak. Mindenekelőtt zsidókat. De ezt a mesterséget aztán rendkívüli furlanggal művelték. Ez kellett ahhoz, nem bunkósbot. Ugyanis dr. Göbbels és adjutána, Prinz Zu Schaumburg, kizárólag szóval és írással biztatták a romantikus cselekedetek iránt érzékeny németeket a zsidók legyilkolására.

A gazdát azonban, időközben elvitte az ördög, de el a bajtársi hűséget megtestesítő adjutána, aki nyugalmavonulása után, erkölcsi kötelességének érezte, hogy megrajzolja a háládatlan és feledésre mindig kész utókor tanulmányára, okulására és üdvére, a hitleri korszak vezető elméjének, dr. Josef Göbbelsnek a fizimiskáját. Ha már a jó édesanyja nem szülte fiát a világra leányulomnak, utólag Zu Schaumburg sem farraghatott belőle Adonisz, vagy Apollót.

A bálványozási szándék azonban elothatatlanul lángolt benne úgy, mintha a csontjaiban tűz lobogna. Bebizonyította, hogy egy tehetős propagandista szemében a lehetetlen is lehetséges.

Olyan ügyesen festette át Göbbels halála utáni képet, hogy még Hitler sem ismerne rá, pedig minden nap látta egymást.

Prinz Zu Schaumburg mind két akasztófávirágnak megadta azt, ami mindig hiányzott belőlük: a jó modort, a kultúrát, a humorérzéklet, kedves közvetlenséget.

Az új megvilágításban dr. Göbbels megvetéssel nyilatkozott mindig a „Stürmer”-ről és a szerkesztőjéről, Streicherrel — aki olyan durván uszított a zsidók ellen. Ezt nem szabad — vallotta Göbbels, természetesen haló poraiiban. Megtudjuk, hogy szorgalmas olvasója volt Siegmund Freud műveinek. A szerelmi élet egyes jelenségeit, kimonodottan a zsidó pszichológus elméleti alapján magyarázta. Erre szüksége is volt. Ele-tének középpontjában ugyan is, — a szerelem állott. Nem holmi fasiszta jelszavakat népszerűsített ő. Egész Berlin tudta, hogy az ő világnézetét egy rövid, humanizmussal telt mondatban lehet összefoglalni: „Arccal a színész nők felé!” De ő pemcsak prédikálta ezt, hanem gyakorolta is. Mit bánta ő, mit mond erről a felesége? Nem mondott az semmit. Dohogott.

Politika. Dr. Göbbelsnél senki jobban nem becsülte a Szovjetuniót. Mindig követelte a békét, az együttműködést az oroszokkal. Szóval a hódolattal tekintett fel. Hogy kik támadták meg orvul a Szovjetuniót? A zsidók, a cionisták és biztosan a szociáldemokraták. És a lengyelek? Ki volt dr. Göbbelsnél odaadobb barátjuk? Senki! Ő volt Varsóban. Kitűnő vacsorát adott neki. És kicsoda ragyogó nőket! Göbbels mindig hangoztatta... Mit is? Semmit! A farciák? Göbbels aztán igazán a javukat

Írta: Gervai Sándor

akarta. Javasolta a szövetséget velük.

Miről beszéltek Hitler és Göbbels egymással? Hát van szebb dolog a szerelemnél? Tehát a szerelemről! Hitler vérengző fenevad volt? Csacsiság! A legfőbb gondja az volt, hogyan békitse össze minisztereit a feleségeikkel. Igazában véve egy sádhán veszett el benne. Ha a zsidó házasságközvetítők nem veszik el a kedvét ettől a nezes hivatástól, Hitler meg-

marad sádhán. Valóban kár!...

Hát nem kedves, barátságos, rokonszenves bácsik dr. Göbbels és Adolf Hitler?

Ki az az oktondi fráter, aki gyűlölni tudja őket? Ezeket csak imádni lehet.

Göbbels meg lenne elégedve famulusának az alkotásával. Ő értékelte, mert tudta, hogy a mai körülmények között csak ezzel a taktikával lehet a középosztály lelkebe visszalopni a hitlerizmust.

Most a hiénák körmeit manikűrözni kell. És jobb, ha szakértők végzik azt, mint műkedvelők...

NEW-YORKI EGYVELEG

New Yorkban egy csomag cigarettára 40 centbe kerül, ezért a new-yorki polgár maga sodorja cigarettáját. A cigarettagépek forgalma ezért erősen fellendült és áruk 50 cent és 13 dollár között mozog. A drágább készületekkel szembeállított cigarettát is sodorhat az ember. Húsz darab sajátkezűleg készített cigarettára — a dohány minőségétől függően — 15-20 cent.

A Carmel-i (Kalifornia állam) postahivatalban egy vevő 100 darab 5 centes bélyeget kért és a tisztviselő átnyújtott neki 100 darab J. F. Kennedy emlékbélyeget. A vevő visszatolta a pénztárablakban, mérgesen megjegyezve: „Nem szerettem őt, nem szavaztam rá és nem akarom ezeket.” Adjon helyettük 100 darab 4 centes és 100 darab egycentes! Miközben az elárúsító a bélyegeket számolta, megjegyezte: „A 4 centes bélyegek Lincolnt ábrázolják és fogadni mernék, hogy rá sem szavazott volna.”

John Miller kémianár megállította kocsiját Detroit egyik forgalmas utcájának közepén, kiszállt és átsegített egy öreg hölgyet az úttesten. A hölgy hálás köszönetét elhárította magától, megállított egy arra cirkáló taxit és megfellelve saját kocsijáról, az egyetemre vitette magát. Az úttest közepén maradt autót a rendőrség természetesen megbírságolta a szórakozott professzort.

A VITA gyártmányú heringet forgalomba hozó cég legújabb reklámja így szól: „Őn is lehet egy hering-mévin” alatta az utasítás, miszerint 1.10 dollár beküldése ellenében mindenki megkapja a „hering-mévin készletét”, ami egy plasztikból készült hering-villából és egy „Hering Mévin Vagyok” szövegű jelvényből áll. Azután a cég megmagyarázza, hogy a készlet birtokában a kedves fogyasztó üljön le és — miközben a jelvényt viseli — fogyassza el jóévtággal heringjét. „Hogy miért kell a jelvényt kitűzni? Ön tudhatja magáról, hogy egy hering-mévin, de vajon tudja-e az egész világ?” A „hering-mévin” kísértése valószínűleg igen nagy, mert három nap alatt több mint ezer jelentkező akadt a „kitüntetésre”.

A new-yorki vízhány miatt tilos vendéglőkben a vendég

asztalára vizet tenni és azt csak annak kívánságára szolgálhatják fel. Ennek hatásaként, egyes vendéglőkben a sörfogyasztás ötven százalékkal emelkedett.

Chicago-ban a rendőrség betiltotta az újonnan divatba jött íjászatot. A rendőrség tiltó határozatot a következőkkel okolta meg: „Ez sportág egy öt millióal magasabb lakosságú város veszélyesnek tekinthető, különösképpen azért, mert közben több embert találnak mint állatot.”

Ha egy fáradt üzletben beszáll egy repülőgéphez, akkor biztosan elvárja, hogy egy friss, úde stewardess szönts és szolgálja ki. E azonban most veszélyezteti a közlekedési alkalmazott szakszervezete.

A szakszervezetnek az a véleménye, hogy pl. egy 55 éves nagymama éppen olyan eredményesen fel tudja szolgálni egy utas kávéját, mint fiatalabb kartársnője. Jelenleg a légitársaságok egy stewardess alkalmaznak, a iratnak vele egy nyilatkozatot, miszerint a társaság jogában áll, hogy 32 éves korában felmentse őt a repülőszolgálatról, de kívánságuk alkalmazzák egy másik osztályon. Ez a gyakorlat, a szakszervezet szerint sérti az állami, ú. n. „Korhatári Megkülönböztetés Törvényét” és ezért meg akarják szüntetni.

Peter Delon 14 éves trentoni (New Jersey állam) diák a következőket írta a helyi újságnak: „Ahányszor elváltam hazakísérek, az mindig elvárja, hogy megcsókoljon. Ehhez azonban semmi kedvem nincs. Mit tegyek?” A lap így válaszolt: „Várjál még 16 leszel.”

ÚJSÁGHIRDETÉSEK

● Le szeretnék szokni a dohányzástól. Ebből a célból lást keresek benzinkút vagy más tüzveszélyes munkahelyen.

● Havi 350-ért titkárnő felvétetik, de szökének kell lennie, hogy hozzáilló legyen iroda dekorációjához.

● Rövid betegség után elhunyt Mr. Paul Gerard, a tevékeny, dolgos élete során hatszor házasodott, míg végül az örökkévaló kegyes megváltotta szenvedéseitől.

New York államban süketeknek és nagyothallóknak joguk van járműveket vezetni. A Nagyothallók Ligája közlekedési tanfolyamokat indított tagjai részére, amelynek előadási nyelve a jelbeszéd. New Yorkban több mint ötezer nagyothalló, illetve süket személy rendelkezik hajtási engedéllyel.

Askenázi Ervin

MEGJELENT HÉBERÜL

JÁMBOR FERENC

VÁLOGATOTT CIKKEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az „Al Hámismár” kiadásában jelent meg a kötet. Lapunk kiadóhivatala megállapodást kötött, amely lehetővé teszi, hogy az Uj Kelet olvasói egy hónapon át

márciusban

kedvezményes áron szerezhessék meg Jámbor Ferenc válogatott írásainak gyűjteményét. A könyv ára 8 FONT.

Töltse ki az alanti szelvényt, mellékeljen 5.50-ről (8 font helyett) kiállított bank-, illetve posta-csekket, s néhány napon belül elküldjük címére Jámbor Ferenc héber cikkeinek válogatását. Ez az ajánlat 1966 március végéig érvényes.

— Itt kivágandó! —

T. UJ KELET
POB. 831, T.A.

Alulírott, megrendelem az UJ KELET kiadóhivatala útján JÁMBOR FERENC válogatott cikkeinek héber nyelvű kötetét. Mellékelek 5.50-ről (8 font helyett) kiállított bank-, illetve postacsekket, amely a könyv kedvezményes árának ellenértéke.

Tisztelettel:

.....
(név, nyomtatott betűkkel)

.....
(pontos cím)

Ez az
ajánlat
(1966)
március
31-ig
érvényes

Kanáriák, papagájok díszhalak akváriumok és kalitkák legnagyobb választéka.
Magvak növényvédelmi szerek, rózsatő, citrus-félék és mindenféle gyümölcsfaesmeték a legnagyobb választékban.

Különbféle rovarirtók, trágya és műtrágya.
Vevőinket betanítjuk és tanácsot látjuk el.

MALINOVSZKY TEL-AVIV, Fin-u 2.
(Tácháná Merházi) Tel. 33036. Beszélünk magyarul.

KISÉRT A MULT

Irta: Dr. Herczeg Emil

Németország fölött hatalmas, sötét árnyékként püposodik a mult. Ez természetes is, hiszen egy ideológiát nem lehet egyik napról a másikra sem elfelejteni, sem erőszakkal kiirtani. Különösen áll ez a német nép esetében, ahol a náci ideológiát tíz évig nemhivatalosan, de engedélyezve, utána pedig 12 évig hivatalosan, valósággal belepresztették a lakosságba. Csoda-e, ha ez az ideológia ma sem áll távol a nép egyes rétegeitől?

Nyugat-Németországban ma demokráta rezsim tartja kézben a kormánykereket, és mint minden demokráciában, itt is léteznek szélsőségek. A kormány viszont a sajtóságos német helyzet folytán annyira el van foglalva a baloldali szélsőségek elleni harccal — hiszen ettől félnek a leginkább —, hogy a jobboldali megnyilvánulásoknak nem mindig szentel kellő figyelmet. Azt sem szabad szem elől tévesztenünk, hogy ma még mindig nagy számban van vezető pozícióban a mult generáció, amely nem szívesen néz szembe ezzel a problémával.

Ahol az iskolában mérgezik meg a lelkeket

Azok a népek, amelyek saját tapasztalatból tudják, hova vezetett ez az ideológia és főleg mi zsidók, akik főáldozatai voltak ezeknek az eszméknek, az ilyen megnyilvánulások alkalmával mindig összeresszenünk, felriadunk. Még mindig nem volt elég? Amerikában és Angliában is felháborít a neonáci mozgalom, de ezek a népek a bevált demokráta rendszerükkel mégis több garanciát nyújtanak a szélsőjobboldali elemekkel szemben, mint az a nép, amely ma azt állítja, hogy rávezették, sőt rákényszerítették erre az útra.

Ime néhány tény:

Pár hónappal ezelőtt Hannoverben és Flensburgban rövid egymás után felfüggesztették egy-egy tanítót az állásából. A szellem, amelyben a fiatalokat nevelték százszázalékosan megfelel a Harmadik Birodalom nézeteinek, és ha az akkori ifjúsági vezető — Baldur von Schirach, akit Nürnbergben halálra ítélték és kivégeztek, látná ezt a két tanítót, büszke lenne rájuk. Nyíltan tanították a német nép felsőbbrendűségét, nyíltan hangoztatták az osztályban antiszemitizmusukat és az egyiknek kedvenc szavajárása volt, ha valamelyki diákok meg akarta büntetni „küldjük a gázkamrába”.

Ezek a véresszájú hitleristák éveket tanítottak „neveltek” az ő szellemükben. Sem a kollegáik, sem az igazgató, de a minisztériumi felső hatóság sem talált semmi kivetnivalót a működéskében. A bombát mindkét iskolában a diákok robbantották. Feljelentették tanítóikat, sztrájkkal fenyegetőztek, míg végül a hatóság felmentette állásából a két tanítót. Ez néhány hónappal ezelőtt történt, azt azonban még nem olvastam a sajtóban, hogy bírósági tárgyaláson elítélték volna őket.

Haza, hűség és fajelmélet...

Németországban hivatalosan működik két szélsőjobboldali párt, az egyik nemzeti „demokratának” nevezi magát, de az utójelző helyett inkább a „szocialista” illetné. Igaz, hogy ennek a két pártnak nincsen képviselője a parlamentben, mert az itteni törvény szerint el kell érnie a szavazatok öt százalékát, de mégis 28 ezer hivatalosan bejegyzett tagja van. Egy-egyed millió példányú szélsőjobboldali sajtótermék lát napvilágot, egyesek nyílt antiszemitizmus és természetesen Izráel-ellenes cikkekkkel.

Hivatalosan engedélyezték a Sas (Adler) nevű ifjúsági szervezetet, amely nem titkolja, hogy azért választotta ezt a nevet, mert ez emlékezteti az ifjúságot a német nép egyik tradíciós elítelt fegyvernemére, az ejtőernyősökre.

Nem tudom hány ifju van az egész országban beszerveve, de a napokban láttam a televízióban elretentő példaként a „nevelést”, amiben ezek az ifjak rész vesznek. A terem, amelyben gyüleseiket tartják, különböző jelszavakkal van díszítve, a főmotívum természetesen a haza és a hűség. Közösen énekelnek katonadalokat, egyik kedvenc refrénjük „Deutschland, Vaterland wir kommen schon” és „Unsere Soldaten marschieren”. Amikor vezetőjük, egy 50 év körüli férfi belép a terembe, hangos „Achtung!” (ó, borzalmas légeremlék) hallatszik, majd a 60 ifju (ennyien vannak Lübeckben) vigyázálássalban egy-egy mondatot olvas fel a credo-ból: „Azonosítom magam a katonai szellemmel”, és „Aki nem akar katoná lenni, az nem ember”. Végül az oktató néhány mondatban elmagyarázza, hogy különböző fajok léteznek, vigyázni kell, hogy ezek ne keveredjenek, „mert amit Isten elválasztott, azon mi nem szabad változtassunk.”

Az adás végén a kommentátor megkérdi, hogyan vélekednek minderről a hatóságok és mi a véleményük a szülőknél. Vajon így képzelik el a jövő generációt?

Ime néhány kiragadott példa, de még folytathatnám felsorolással oldalakon át.

Az érem másik oldala

Aki ma néhány hónapot tölt Németországban és szoros kapcsolata van főleg az ifjúsággal, nem lehet vak vagy elfogult, hogy ne lássa azt, hogy van egy másik szellem is. Nem szabad abba a hibába esni, hogy tömeges náci szervekedésről beszéljünk és külön ki kell emelni, hogy nem az ifjak a szervezői ezeknek a jelenségeknek.

A mai Nyugat-Németország lakosságának egy harmada olyan ifjakból áll, akik nem élték meg a hitleri korszakot és ha a jövő irányát vizsgáljuk, ugy természetesen az ifjúsággal kell foglalkoznunk, az ifjúság beállítottságával és ezen a téren sok pozitív tény fogunk felismerni.

Az ifjúság, mint mindenütt a világon, itt is a szülői ház, az iskola, a sajtó, a rádió és a televízió nevelte. Ami a szülői házat illeti (és erre még visszatérek) sok ifjunak nehéz a helyzete. Nem beszélnek a vezetőik gyermekeiről, mint Göring leánya, vagy Borman fia, ezek biztosan nem tagadják meg szüleiket, túl ragyogó nimbuszuk volt, még ha ez a gyilkosok nimbusza is. De a szürke kis embernek is van multja, amit az ifju vagy lenéz és gyávanak nevez szüleit, vagy a legtöbb esetben azt mondja, neki semmi köze mindehhez, ő akkor nem is létezett. A mai ifjak nagyrésze nem tudja felfogni és megérteni az eseményeket és ugyanazt hangoztatják, mint a mi szábre generációnk. Mi nem hagyjuk volna magunkat.

A komoly sajtó (és nagyon sok komoly sajtótermék létezik), továbbá a rádió és a televízió napirenden tartják a mult problémáit és amióta itt vagyok, ezen szervek részéről csak a legpozitívabb beállítottságot tapasztalhattam.

gázroz fasizta-ellenes filmeket, és példaképp az utolsó hetek néhány adását idézem: Max Frisch svájci író „Esi megint énekelnek” című megrázó darabja a hitleri Németország által elkövetett bestialitásokról. Heinar Kiphard német író szindarabja, „A generális kutyája” az orosz fronton lejátszódó tragikus eseményekkel foglalkozik, az osztrák Lida Wieniewicz „A testvéreim élete”

a fajgyűlölet ellen foglal állást és Jean Paul Sartre darabja „Halottak temetés nélkül” a francia illegális mozgalom egyik drámai eseményét eleveníti fel. Ugyanakkor a rádióban is különböző kommentárok állandóan foglalkoznak a multtal, nyíltan, világosan elítélik és sohasem érzem valamilyen szimpátiát megnyilvánulást ezzel a szégyenteljes korszakkal.

Akik apáik büneiért vezekelnek...

Az ifjúság beállítottságát szintén néhány példával szeretném eszelelni:

Észak-Németország egyik kicsi városában Weselburenban létezik egy Adolf Bartels után elnevezett utca. Fentnevezett, a városka egyik prominens náci vezére volt. Néhány nappal ezelőtt 10 most érettségizett diák átfestette az utcajelző táblákat Heinrich Heine névre. A tiz diák közül az egyik Bartels édes unokaöccse. A lakosság egy-egy idősebb tagja zugolódott, azzal érvelve, hogy megbontották a rendet, a diákok viszont azt állították, hogy őket sértette az a név. Amikor megkérdezték a 40 év körüli osztályfőnököt, mi a véleménye a neveltjeiről, így válaszolt: „Büszke vagyok rájuk, hogy bátran kiálltak és teljesen azonosítom magam velük.” A tanítók egy része viszont nem fogadta a 10 volt diák köszönését.

Kiel legjobb belvárosi moziája hetekig vetítette a va-

szárnap délelőtti matiné a svéd dokumentumfilm Hitlerrel „Mein Kampf” címmel. Kétszer néztem meg ezt a megrázó, heti hiraódkból összeállított dokumentumfilmet, amely természetesen bemutatja a véget, a teljes rombolást is. Minden alkalommal sok volt a fiatalok a moziban. A színeiben, az előadás után mély csend, megütözés. Egyszer sem hallottam közbeszólást, vagy tiltakozást.

Évekkel ezelőtt az evangélikus ifjúsági szervezet új akcióba kezdett. Neve: „A megbékülés, a vezeklés.” Célja a német háborús gépezet és hitlerista rezsim által szenvedett népekkel felvenni a kapcsolatot, új életet kezdeni. A legkülönbözőbb foglalkozású ifjak évente egy hónapot dolgoznak önkéntesen egy szomszéd ország valamelyik újjáépítési munkálatán. Az első csoport Coventryben építette fel az apátsgódot, de egy ilyen csoport dolgozott már Izráelben is.

Az ifjúság a hitleri mult utvesztőiben

A mai német ifjúság sokszor nehéz helyzetet a legjobban jellemzi az Ingeborg Wendt öltete alapján, Wolfgang Menge által készített szindarab. Címe „Der Mitbürger” (nem tudom magyarul fordítani, mert „a polgár” nem fedi a fogalmat).

Egy kicsi fűrdővárosban megtalálják egy fiatal leány hulláját és az orvosi vizsgálat megállapítja, hogy a halált magzatelhajtás okozta. Az ügyet egy fiatal rendőrtiszt foglalkozik és téves nyomok a zsidó orvoshoz, dr. Jacobsonhoz vezetnek. Dr. Jacobson a hitlerista időkben Svédországban vészelt át, majd a háború után visszatért szülővárosába. Egyik legelfoglaltabb orvosa a városkának és a fűrdőigazgatóságba is beválasztják. A fiatal rendőrtiszt felettese, az ügyész, a fűrdőigazgatóság többi tagja, akik befolyásos emberek, minden áron meg akarják gátolni dr. Jacobson belekeverését az ügybe, nem azért mert meg vannak győződve a zsidó orvos ártatlanságáról és biznának benne, de ma ez az atmoszféra,

kényes probléma és főleg a saját multjukat féltik. Megpróbálják szép szóval, fenyegetéssel lebeszélni a fiatal rendőrtisztet, de ez nem látja a kártyákon. Letartóztatja az orvost.

Ekkor összefognak a többiek. Meg kell menteni a zsidó orvost, nem akarnak tárgyalást, nem akarnak bizonyítékokat, nem kell sajtóhadjárát. Csak mindent elcsendesíteni, eltörölni, nem fontos a bűnös személye, mert egy esetleges tárgyalás Istent tudja mit fog dr. Jacobson elmesélni a multjukról. A rendőrtiszttel közlik, hogy el fogják bocsátani, súlyosan vétett. Ő nem érti az egészet. Neki nincsen multja. Az ő szemében nem egy zsidó orvosról van szó, hanem egy polgárról, aki ellen komoly gyanu merült fel, hogy bűnt követett el. A fiatal rendőrtiszt alaposan és becsületesen jár utána az ügynek, ő az igazságot keresi, nem a multat takarja.

Az igazság kiderül, az orvos ártatlan, a rendőrtiszt megérti, hogy nemcsak a közönséges bűnözőt kell ártalmatlanná tenni, hanem ezt a szellemet is.

Néhány szó az új német értelmiségről

Természetes, hogy az ifjúság jórésze, akár csak minden más országban, közömbös. Ők a mának élnek, jobban akarnak élni, többet keresni, többet szórakozni, élvezni az életet. Őket nem érdekli sem a politikai mult, sem a szülei bünei vagy nemtörődömsége és nem is akarnak a multért semmilyen kollektív felelősséget vállalni. Az idősebb generá-

ció persze, nem szereti, ha a multról beszélnek és ezt a beállítást kiéreztem a nemrég lefolyt választási kampányban is, hiszen a pártok nemcsak az ifjak szavazataival számolnak, hanem az idősebbekkel is, akiknek a sem a szülei bünei vagy nemtörődömsége és nem is akarnak a multért semmilyen kollektív felelősséget vállalni. Az idősebb generá-

de is „Szégyelljük magunkat a multért, de nem vállalunk kollektív felelősséget.”

Az értelmiség, a diákok nagy része — és főleg ezekről írok, mert ezekkel vagyok egész nap — világosan elítéli a multat, a jelen jobb oldali megnyilvánulásokat, aktív és pozitív beállítottságot tanusít. Csak tisztelettel tudok beszélni a fiatalok műveltségéről, széles érdeklődési köréről. Sokszor ülünk késő éjszakáig beszélgetve, vitatkozva a legkülönbözőbb kérdésekről, legyen napi politika, belpolitikai probléma, vagy új művészeti irány.

Ezek azok az ifjak, akik szolidarizáltak magukat a Németországban tanuló 6000 perzsa diákkal a demokráciáért a szabad berlini egyetem, ezek tüntettek (a kormány hivatalos mély sajnálkozásával) a vietnami háború ellen Berlinben és egy ilyen ifjú asszisztens a müncheni élettani intézetben kockáztatni mert a karrierjét és nyíltan fellépett egy egyetemi tanár ellen, aki a háború alatt embereken kísérletezett.

Ezek az ifjak nem krisztusi szellemet kérnek tőlünk, nem azt kérik, hogy felejtsük a multat, mert ők tudják hogy mi nem tudunk és

nem akarunk felejteni. Ők be akarják bizonyítani, hogy másképpen gondolkoznak, másképpen cselekszenek és azt kérik tőlünk, hogy bízzunk bennük és a sok példát, amit felsoroltam, azt bizonyítja, hogy érdemesek erre a bizalomra.

Ehhez az ifjúsághoz szólt Aser Ben Nátán nagykövetünk a dachau koncentrációs tábor gyászünnepején és ennek az ifjúságnak mondta Nelly Sachs, Svédországban élő zsidó író, amikor a frankfurti Pál katedrálisban átvette a német könyvbékediját, hogy hisz az új német generációban.

Egy ilyen ifjúsági csoportnak vetítettem a mult hetén a követségétől kapott két gyönyörű színes filmet Izráelről és egy része ennek a csoportnak, más városbeli német ifjúval az ősszel Izráelbe megy, ahol négy hétig kibúvában fog élni és együtt dolgozni a mi fiatal generációunkkal.

Ez az ifjúság létezik, ehhez az ifjúsághoz kell, hogy megtaláljuk az utat, mert ez az ifjúság fogja holnap a hazájá sorsát intézni. Ezt az ifjúságot nem kell eltaszítani magunktól, mert ők nem azonosak a szüleikkel.

A TECHNION A KÖZÖNSÉG SZOLGÁLATÁBAN

(Folytatás a 7-ik oldalról)

lámpák jól működtek. A bármilyen ritkán volt megfelelő. A mérnökök egy héten keresztül járták az osztályokat és érdeklődtek a munkásoknál, hogy most jobb a lámpák fénye, nem fáj már a fejük? És csodálatos képpen már nem panaszkodtak a lámpákra, se a fejfájásra, pedig a lámpákkal semmit sem csináltak, nem javították meg azokat. Az, hogy törődtek velük, hogy emberként kezelték őket, hogy érdeklődtek hogyléteik felől, csodálatos hatással volt a munkásokra.

— És mit tanulnak a nyelvkurzusokon?

— Az is nagyon érdekes és újszerű. Nyelvlaboratórium tulajdonképpen. Huszontöt hallgató tanulhat egyidőben például angolul, 120 óra alatt 1200 szót. Tape-recorder mondja el a tananyagot, a tanár mellett. Tape-recorder felveszi és kijavítja a tanulók beszédét. A felelő rögtön hallja saját hangját, észreveszi a hibát és újból jó kiejtéssel bemondja a gépnek.

— És most átme gyünk, illetve átutazunk a Növé-Sáánán-i „Technion City”-be, hogy megnézhessék az elektronikus agyat munka közben — közli Kohen Dávid.

*

Az elektronikus agy, mint egy fejedelem, külön osztályban van elhelyezve. Kattognak az írógépek, amelyekre egy-egy filmvetítésre használt lemez, illetve papterekercset forgató kerék van szerelve. Az asztallapján egy plasztikkal bevont papírlapon láthatjuk a kódot, amelynek betűit, szárait és a számokat egy írógép lekopogtatja a gépről. És a hengeren zöld papírszalagon megjelenik egy különös írás, apró lyukak és pontok sokasága. Ezt átviszik a szobába, ahol az elektronikus agy van elhelyezve.

Az elektronikus agy üvegfalakkal elzárt helyiségben,

vastag, süppedő gumival borított teremben áll. Az egész terem patika, vagy még inkább operációs-terem benyomását kelti. Minden hófényes csillog, ezüst fémlátvány, fémkapcsolókkal. Neon világítás és air-condition, mert a gép munkájához egyenletes, hűtött atmoszféra szükséges. A gép erősen kattogva, zümmögve dolgozik. Csak két mérnök dolgozik bent, az elzárt üvegfalak mögött, hófény gumipőlcében hangtalanul járnak kelnek. A zöld papírra írott kis hengert behelyezik újból egy filmezészhez is alkalmas kerékbe. A gép dolgozni kezd. Egy asztalszerű üveg-elzárt fémlapon lámpák gyulladnak ki. Az elektronikus agy számla. A fémlap másik oldalán fehér papírhengeren megjelenik a gép által kidolgozott eredmény. A gép megoldotta a feladatot.

Az asztalszerű műszertábla és hengerek mögött állnak a szekrények és ezek rejtik magukban a gépek lelkét, a kábeleket, drótokat. A gép csak akkor dolgozik, ha a szöveg pontos. Ha a szövegben hiba van, a gép megáll, nem tud tovább számolni. Minden reggel felülvizsgálják a gép minden alkotórészét, egy fémkerekes táblán üveg alatt, papíron látható, hol van hiba a drága gépben.

Hozzák a kis papírhengerekre rótt tudományos kérdéseket, hogy embertől kívélő munkájára helyettesítőkkel rövidebb idő alatt oldja meg a gép. És a gép dolgozik, zümmög, kattog, szinte rancolja a homlokát és gondolkodik.

Amikor kimegyünk a hűtött teremről a forró nap sütéses udvarra és elnézünk Nevé-Sáánánon túl a cham-szines, sürke messzeségbe, eszünkbe jut Hamlet mondása:

— Sok minden van a földön Horatió, melyet értelmünk felogni nem képes. Ezek közé tartozik az elektronikus-agy működése is.

Amerikai néger nő karrierje

Constance Motley néger jogásznőt kineveztek New York állam kerületi szövetségi bíróságának ítélő bírájává. Motley asszony mostani állását megelőzően politikai sikereket aratott. New York Manhattán körzetének volt a polgármestere. Itt is kihangsúlyozták megválasztásakor, hogy először fordult elő, hogy nő és még-

höz színesbőrű ilyen nagy karriert futott be. Később Constance Motley a szenátusba is bekerült.

Constance Motley közéleti sikereit szívesen látják az amerikai liberális körök és karrierjét az integráció szimbólumaként emlegetik.

BENTLEY PIANOS

RENDSZERES IMPORT 1936 ÓTA
HAIFA, MUSICA LILING, HANEVIIM 20,
TEL-AVIV, BET HAPSZANTER, ALLENBY 99,

Bolondok hajója

Regény
Írta: KATHERINE ANNE PORTER

67.

— Minek? — kérdezte David. — Csunya kis veszekedésé fajulna. Mi értelme az ilyesminek?

— Az ilyen veszekedéseket szeretem — felelt Jenny.

— Hát engem hagyj ki belőle. Igazán nem érdemes.

Jennyben úgy fellobbant az indulat, mint a frissen rakott máglya. — Passzív rezisztencia — mondta megvetően. — Fensőséges hallgatás. Visszavonulás az elefántcsonttoronyba. Összeszorított száj. Odatartani a másik arcot, de méltósággal. Azt ne higgyék, hogy félünk visszavágni. Ha oda se nézünk, majd csak megünják, és nem köpködnek szemem. Sose mondjuk ki...

David olyan hirtelen fordult sarkon, mint a katona a díszlépés gyakorlatnál, s otthagya faképnél. Jenny összehúzta a szemét, toporzékolt és utánakiáltotta:

— Gyáva, gyáva, gyáva, mindig is voltál... gyáva alak!

Mikor kinyitotta a szemét, Wilhelm Freytag állt két lépés távolságra tőle, és őszinte meglepetéssel nézett rá. Jenny megpróbált a kiabálásból kedélyes nevetésre váltani, de Freytagot nem tudta félrevezetni. Odalépett mellé, a szemébe nézett és mosolygott.

— Remek — mondta —, sose hittem volna, hogy ilyen tűz van magában. Azt képzelték, maga fegyelmezett, hideg lány. Nem mondaná meg, mit kellett elkövetnie egy férfinak ahhoz, hogy ennyire kihozza a sodrából?

— Ugyse hinné el — felelt Jenny —, de David nem tesz semmit, a világon semmit. Nem beszél, nem hallgat meg, nem válaszol, nem enged, nem hisz el semmit, amit mondok, nem és nem...

— Ha egyszer nem, hát nem — mondta Freytag nagyon józanul. — Jenny, magát sose tanította erre az édesanyja?

— Engem soha senki nem tanított semmire, aminek valami hasznát vehetném — felelt Jenny egyszerre helyrebillenve és jókedvűen. — De úgyse fogadtam volna meg a szavukat.

— Az én szavamot se? — kérdezte Freytag. — Nincs kedve egy kávéra?

— Nem különösebben — felelt Jenny —, társaságra volna kedvem.

— Meghatározott személy társaságára? — kérdezte Freytag magabiztosan. Jenny nem felelt, csak megindult a férfi mellett, az pedig fegyelmezett arckifejezésből láthatta, mit gondol magában. Ismét megállapította, hogy nem vonzó ez a lány, legalábbis őt nem vonzza, úgy látszik, a barátját sem különösebben. Lánynak ilyen helyzetben nem szabad ennyire nyakasnak, nehezen kezelhetőnek lennie.

Herr Rieber és Lizzi újra megállt a hirdetőtábla előtt nevetni a furcsa megjegyzéseken, amiket a spanyolok a többiekre kiírnak. Ezuttal a következőket olvashatták:

Ha a rózsaszín díszítő nem mindig csak sört vedelne, meg a pávatyúkót rőfögné körül, a társaság több hasznát venné ezen az utazáson. Vörös ceruzával ez állt alatta: I Arriba Espana! I Arriba la Cucaracha! I Mue-ran a las Indiferentistas --!

— Hogy jövőnk mi ehhez? — kérdezte dühtől remegve Lizzi. — Mi közzük az ő barbár politikájukhoz?

Schumann doktor lépett most a bárba, a tizenegy órai pohár barna sörére. Az egyik kubai diák éppen újabb papírlapot rajzszögeztet ki a táblára, a kis Concha állt mellette. A doktor feltette szemüvegét és odalépett. A következő állt a cédulán:

Az al-Condesa a hamis ékszerével és üvegyöngyével nagyon szeret táncolni, de a dudást nem szívesen fizeti... Anarchistához méltó viselkedés. Hódolója, a doktor, kábítószert helyett felírhatna neki egy jegyet a kapitány gálaestjére.

— Dr. Schumann hunyorgott, arca elhúzódott, mint ha porszem esett volna a szemébe. Letépte a cédulát a tábláról, és a csücskét hüvelyk- és mutatóujja közé fogva, a sarokasztalhoz lépett, ahol a táncosok kávéztak.

— Véleményem szerint — mondta olyan megfontolt határozottsággal, ahogy egy ámokfutó betegével beszélt volna — ostoba komédiájukkal kissé túlléptek a megengedett határon. Azt tanácsolom, változtassanak a módszereiken meg a modorukon, ha lehetséges, legalábbis az utazás tartamára. — Darabokra tépte a cédulát, és letette eléjük az asztalra.

Egy pillantást vetett a félkörben rámeredő arcokra: csupa keménység, merev tekintet, s mind úgy bámulnak, mintha csak véletlenül tévedt volna rá a szemük — a vadállat szeme ilyen, mikor kiles a barlangjából, vagy ugrásra készül, és vért szimatol az őserdőben — pontosan ez borzasztotta el Ric és Rac arcán is. Csak ezek még érettebbek, még megrögzöttebbek. Egyikük sem szól, egyikük sem mozdult, lapultak, mint a vadmacska a lesen, és sikerült zavarba hozniuk a doktort: Dr. Schumann akaratlanul is elfordította róluk tekintetét. — Szíveskedjenek felhagyni ezzel az ostobasággal — mondta szigorúan.

Vérfagyasztó nevetés kísérte végig a fedélzeten. Dr. Schumann nem félemlítette meg ez a határtalan szemtelenség, csak viszolygást és méltatlankodást keltett benne. Jellegzetes magatartás ez az életnek úgynevezett könnyű oldalán, a könnyű művészetek művelői körében,

kabarékban, sörcsarnokokban, ahova mit sem sejtve, kellemes este reményében tér be az ember, népszerű zenét hallgatni, nézni a szép, fiatal táncosokat, meginni egy kis bort vagy sört, koccintani a feleséggel az asztalon át... Miért van az, hogy az életnek ezen az oldalán szinte kizárólag effajta népség működik, miért bűnszövetkezet ez az alvilág legaljának kezében? Igen, a sportolók, a testedzés művelői is, miféle társaság!

A háttérben ugyanazok vannak, akik kábítószert csempésznek, kéjben, gyilkosságban utaznak, és kézek mindenféle förtelmes csalásra meg zsarolásra. A vidámság és szórakozás káprázató fénye mögött a bűn fertője búzlik. És mégis milyen unalmas lenne az élet tánc, zene, ital, szerelem és sokféle esztelen zűrzavar nélkül! Azért mégis Isten áldása kísérje a komédiásokat... Nem vagyunk-e valamennyien egyformán bűnösök?

Nagyon jól tudta, hogy legközelebb, mikor ennek a széltozó bandának eszébe jut táncjelmezbe bújni, s előjönnek a hangszereikkel, táncolnak, csattogtatnak és cincognak elbűvölően, ő is ott lesz — nem tud ellenállni, átveszi a tempójukat, eszébe se jut, nem is törődik vele, mik ezek valójában, mert valójában kicsodák? Azt fogadja el igaznak, aminek abban a pillanatban látszanak, s nem vár tőlük emberséget.

Mint egy fehér tollú madárcsapat: szép látvány, semmi több, és az ő szórakoztatását szolgálja. Schumann doktor mindig szerette a cirkuszt, a kabarét, varietét, eljárt rosszul világított pinchehelyiségekbe, ahol furcsaságokat látni. Amint öregedett, szakmai tekintélye, kötelezettségei korlátozták.

Felesége, ki szigorubb jellemnek látszott, mint amilyen a valóságban volt, ha nagyon fáradtnak látta, gyakran rábeszélte: „Gyere, drágám, menjünk el a varietébe. Kell a kikapcsolódás!” És mindig igazza volt, de csak magában ugyan, hogy a hiénáknak is megbocsátana, ha szépek volnának, és táncolni, énekelni tudnának. Csak hogy a hiénák megbocsátanak-e neki, hogy ember? — És végeredményben kicsoda ő? Honnan veszi a jogot, hogy megbocsátást kínáljon Isten legszerényebb teremtményének is.

Csakugyan mi ő? Szereti La Condesát, mert külön, tévelygő, kábítószertfogyasztó, valláson, sőt törvényen, erkölcsiségen kívül élő nőszemély, de szép, akaratos, s abban sincs kétsége, hogy született hazudozó. Miben igyekezett segíteni rajta? Nyugtatóval, ketrecbe zárta, elválasztotta azoktól a gyanus diákoktól... Söt percekre félíg-meddig el is hitte a botrányos suttogásokat felőlük, ami szennyként ülepedett le a hajón a közbeszéd felszínére alatt... Nem orvosi módszerekkel cselekedett, nem is emberi részvétből, hanem hatalmával visszaélve, és azt a bűnt fordította ellene, amivel a legjobban árt neki — a kábítószert.

Schumann doktor önnön jellemének olyan oldalával került szembe, melyet e pillanatig nem gyanított magában. Eddig kedvező viszonyban volt a természetében rejlő gonoszsággal; megnyugodott abban az elméletben, hogy egyetlen ember sem kárthat el, csak ha maga is úgy akarja; s az ember vágya a megváltás iránt éppen olyan halhatatlan, akár a lélek; ha pedig rosszat cselekszik, tudja, mit tesz. Miképpen árthatott ennek a boldogtalan teremtesnek, mikor őszintén hitte, hogy csak segíteni, megnyugtani akarta? Annyira megrémült, hogy a tagadás szavai alakot, hangot öltöttek; valósággal hallotta agyában, koponyájában belül a maga hangját: „Nem — mondotta —, nem ártottam neki; megtettem, amit a szükség parancsára tettem. Garza atya is megnyugtattott, hogy nem cselekedtem rosszat. Szigorúan kell vele bánnom, felelős orvosként, a javíthatatlan pácienssel...”

— Különböző egyféleképp méghozzá rendkívül veszélyes módon enged a csábításnak — mondta Garza atya.

Ez nem volt sem vigasz, sem megnyugvás, és az orvos nyomasztóan terhelt lelkiismeretét, és ő arra íteltetett, hogy ezt a terhet haláláig viselje. Mélyet, de nem lemondóan sóhajtott, és szinte vidáman köszönt Grüss Gott-ot a szegény nyomorult Herr Glockennek, aki, mint mindig, most is egyedül jött vele szemben, a szokásosnál is kétségbeesettebb arccal. — Hogy van ma reggel? — kérdezte dr. Schumann szinte akaratlanul.

Herr Glocken felderült az emberi kedvességgel párosult hivatásszerű orvosi érdeklődés hallatára. — Nem valami jól érzem magam — felelt, kapva az alkalmon. — Furcsa szorítást érzek a mellemben folyton.

— És mit tesz ellene?

— Hát úgyszólván semmit — felelt Herr Glocken. — Csak mostanában kezdődött.

— Legjobb lenne, ha lejönné a rendelőmbé, hadd nézzem meg — mondta dr. Schumann, s gondolatai kitisztultak a reá váró munkától.

Herr Glocken szájalmasan reménykedő arccal, meglepve nézett rá. — Most? — kérdezte hitetlenkedve. — Most — felelt Schumann doktor.

★

Herr Glockennek nemcsak orvosi segítségre volt szüksége, lelki megrázkódtatás is érte. Lola ment oda hozzá, szoknyáit riszálva. Bal kezét csipőre tette, mosolyogva nézett rá, és mint a jósoló cigányasszonyok szokták, felje nyújtotta a jobb tenyerét. — Húzzon ezüsttel keresztet a tenyerembe, kis ember — mondta,

— és megígérem, szerencsés számot adok. Nyér vele egy gyönyörű csipkelegyzőt, s elviheti haza a szép kis német szeretőjének!

Herr Glocken megrázkódott, s nem tudott annyira uralkodni magán, hogy az arcán ki ne ütöközzön a fájdalom és a rémület. Elfordult és lehunyta a szemét. Lola lehajolt, és éles körmeivel durván megmarkolta a pupját. — Ez legalább szerencsét hoz, mert maga csak szerencsemalacnak jó, semmi másra! — mondta, azzal sarkon fordult, s elviharzott a többiek után. Azok körülfozták, és cigarettázva együtt mentek tovább.

Másnap reggel újabb cédulát rajzszögeztet ki a táblára a bárban: *A púp nemcsak degeneráltság jele, hanem felmentésnek is jó — nem kell emberi módra viselkednie, aki hordja.*

Herr Glockent többször láthatták, hogy elégedetten mosolyog, miközben a többi áldozatról szóló sorokat olvassa. Most dermedten állt, s újra meg újra elolvasta az iszonyú szavakat. Aztán gyorsan körülmézett, letépte az ocsmány kis cédulát a tábláról, zsebre gyűrte és emelt föl ment tovább. Kezét hátul a térdhajlás alatt összekulcsolva, szedte vékony kis lábait, ki a biztonság fedélzetre, ahol senki sem lehet tanúja megaláztatásának.

Az utasok kínosan ügyeltek, hogy udvariasan bánjanak vele, mindig köszöntötték, és legalább egy kedves megjegyzést tettek. Most is barátságosan köszöntötték, belemosolyogtak reggeli erőlevesükbe, de futó pillantásra is észrevették az arcára fagyott bánatot és szenvedést. Észrevették, de nem törődtek vele, amint elhaladt mellettük, abban a másodpercben már el is fejtették könnyed közömbösséggel, mint akik olyasféle szerencsétlenség szemtanúi, ami őket nem veszélyezteti.

Nincs értelme sem gyűlölni, sem félni tőle, ez nem ragályos betegség, ez a balsors egyedül csak az övé.

— Milyen borzasztó — fordult a kis Frau Schmitt Frau Rittersdorffhoz —, olyan szerencsésnek érzem magam, ha látom szegényt!

Frau Rittersdorff azzal a tekintettel válaszolt, melyet udvarlóival valaha „talányos”-nak neveztek, felhúzza a szája egyik sarkát, kissé összeráncolta az orrát, és gyorsan beírta vörös bőr naplójába:

„Kérdés, nem válna-e javára az emberi nemnek, ha szigorú törvény gondoskodna arról, hogy minden nyomorék gyermeket születése után azonnal az euthánázia áldásában részesítsenek, mihelyt defektusuk nyilvánvaló? Komolyan meg kell ezt fontolnom, és tanácsot kérnem a mellette szóló érveket. Ellene szólót sohasem hallottam, ami meggyőzőt volna.”

Becsukta a könyvet. Már alig volt benne üres lap.

★

Amparo észrevette, hogy Jenny egyedül lép be az egyik kis írószobába. Nyomban rávetette magát, elállta az útját, s olyan hangon szólította meg, mint akinek nincs vesztegetni való ideje: — Eddig még nem vettem jegyet a tombolára... Miért nem? — Hangja és modora olyan fensőségesen számonkérő volt, hogy Jenny szinte elvesztette biztonságát. Amparo mereven várakozva állt kinyújtott jobb kezében tartotta a kis kartonlapot, fölvetett fejjel, bal kezét csipőre téve, felfelé hajlított lábujjakkal, mint aki táncolni készül. Jenny e nőszemély létezését sem volt hajlandó tudomásul venni eddig, de most dühösen látta, hogy tennie kell valamit, szabadulnia kell tőle gorombán — ezt a nemlétezését másképp tagadni sem lehet.

Éles hangon válaszolt, és azt remélte, tekintete épp oly fagyos, mint Amparóé. Végignézett Amparón, s az követte a szemét tekintetével. Ha látta már gyilkos tekintetet, ez az, gondolta magában Jenny, s egy pillanatig eltűnődött, mi lenne a véleménye az ő arckifejezéséről annak, aki nincs tisztában a helyzetével.

— Hagyjon békében — mondta dühösen. Amparo a combja közé csapott, és megperdült a sarkán. — Se pénz, se férfi, és itt sincs semmi — mondotta s újra csattant a tenyere —, *Jesús!* — azzal emelt föl ment az útjára.

Jenny úgy érezte, hogy valóságos útonállásból, pisztoly csöve elől menekült, s hogy nem volt benne hiúság, ami Amparónak támadási felületet nyújtott volna. Amint első dűhe lecsillapodott, elindult, hogy megkeresse Davidet, s elmondja neki az esetet.

A hajó végében, baloldalt, a szél alatti oldalon meg is pillantotta: háttal a tenger felé fordult, könyökével a korlátnak támaszkodott, Lola elől húzódnak el éppen, aki egészen belehajolt az arcába. Davidet, úgy látszott, ez nem is nagyon zavarja, mosolyogva, egyenesen szembenézett Lolával — óvatos, de azért nem örömtelen mosollyal állapította meg Jenny, mert első gondolata az volt, hogy közbelép, illetve, mint mondta volna, „segítsgére siet”. Egy ugrást tett feléjük, de azonnal lassított, majd úgy tett, mintha észre sem venné a lehetetlen tablót a korlátnál, s elment mellettük.

Azt megállapította, hogy David nem sokat beszél, és nem nyúl a zsebébe. Azért nem egészen bízott benne, s úgy döntött, ha mégis megvesz egy olyan szegénytelen papírdarabot, elszedi tőle, összetépi és a tengerbe dobja. Határozottan továbbment, s egyetlen pillantásra sem méltatta a párt. David azonban hamarosan melléje került.

— Azt hiszem, el van döntve a kérdés — mondta. — Megállapodtunk abban, hogy nekem se anyám, se belem, se emberi érzésem, és Lola hazájában az effajta szörnyszülöttet ketrecben tartják... Jenny nevetett, David is.

(Folytatása következik)

ZENEÉLET

David Ojsztrach Izraelben

Az Izraeli Filharmonikus Zenekar díszhangversenye

Szovjetorosz művészek díszes gárdája kerestek fel bennünket az elmúlt években — mindannyian filharmonikusaink meghívására —, közöttük két világnagyság, Rosztropovics eszalista, majd ebben az évadban Rozsgyestvenszkij karmester. De talán egyiküket sem várta olyan feszült izgalom, mint a „hozzánk tartozó” David Ojsztrachot, akit ma a világ legnagyobb hegedűsének tartanak.

David Fjedorovics Ojsztrach 1908 szeptember 17-én Pétersonban született. Már éves korában fellépett, igazi karrierje az 1937. évi Brüsszelben megtartott zene-versennyel kezdődött, melyen az első díjat nyerte. A sűrű egyik világhírű hegedűs-tagja, Carl Flesch felkészítési között alábbi, nem deklarált megjegyzés található a díjnyertesről:

„Pompás hegedűs, automaikus összehangolás, férfias, erős hang, kenetteljes előadás; — nincs egyénisége”. Az utóbbi megjegyzésre az adók folyamán alaposan ráfordított Ojsztrach, akit a világ legnagyobb művészei között sorol.

Feltűnése az európai hangversenydobogón a szenzáció rejével hatott és elsőpórt minden vetélytársát útjából. A második világháborút követő években Prágában zenei népszerűséget tartottak, a legelőkelőbb hegedűművészek körében. Ojsztrachot koncertje után a hallgatóság köréből néhány hegedűs felkereste a művészcsoportban, engedelmet kérve tőle, hogy alaposan megismerhesse a mesterhegedűjét. Nem hitték el ugyanis, hogy egy Ojsztrach számára is többek között Mjaszkovszkij (1938), Haecaturjan (1940) és Sosztakovics (1955) irtak hegedűversenyeket. Az utóbbi a péntek esti közvetítésben a Kol Jiszráélből hallgattuk. Fiával, Igorral együtt lépett fel közösen; legértelmesebb Bach kettősversenyének hangszereztelvétele. Igor azonban, aki nálunk is nagy sikerrel lépett fel, nem nagyon örül neki, ha — a apja iránt érdeklődnek né — ő egymagában véve is jelentős művész, nemcsak apja, hanem, gondolja — jogosan...

David Ojsztrach hétfőn esz-díszhangverseny keretében

mutatkozott be a Filharmonikus Zenekarral a Mann-auditoriumban az izraeli közönségnek. Műsorán Brahms és Csajkovszkij versenyei állottak. Kettőjüköt a véletlen kapcsolja össze: egy és ugyanazon évben, 1878-ban keletkeztek és ami bennünket „személyesen” érdekel, mindkettő magyar-zsidó hegedűsnek van ajánlva: Brahmsé a köpcsényi születésű Jóachimnak, Csajkovszkijé a

veszprémi Auer Lipótnak, bár az utóbbi visszautasította bemutatását azzal az indoklással, hogy egyes kettősfogásai és futamai játszhatatlanok... A „technika” rohamos fejlődése nemcsak az atomenergia, a villamosítás, a kémia, vagy akár a sebészet terén mutatkozik, hanem — a hegedűtechnikában is. Ami Paganini idejében még nyaktörő mutatványnak számított, az ma minden akadémiát végzett növendék számára magától értetődő. A zeneművészeti technikai fölénye ma már természetes alapfeltétel, nem vég-

„ADRIANA LECOUVREUR”

Cilea négyfelvonásos dalművének bemutatója az Izraeli Operaházban

Francesco Cilea (1866-1950), egyike ama számos sikeres olasz zeneszerzőknek, akik elődeik és kortársaik munkásságát úgyesen voltak képesek kamatoztatni. Cilea nem maradt érzéketlen Verdi és Puccini operatermesztésével szemben, de az új „verismo” sem vonult el nyomtalanul fölőtte. Határozottan erős színpadi érzéke azonban győzedelmesen került ki a sokféle hatásból, s főképp 1902-ben bemutatott négyfelvonásos zenedramájában, „Adriana Lecouvreur” járta be a világ színpadait. Mind győzebb bukkant ugyan fel, de a mi Operaházunk célszerűnek tartotta nagyszámú adósságából a legkisebbet törleszteni bemutatásával. Be kell előlőrnában vallanom, hogy előnyben részesítették egy jól előadott másodrangú művet, egy meghamisított kiviteiben bemutatott remekművet szemben... Mert az utóbbi csak szenvedést jelent a hozzáértő hallgatóság számára, mely — például a mostani a bemutatónál — szívesen fogadta.

A Scribe regényéből Arturo Colautti által feldolgozott szövegkönyv kivonatolása hasábkotat venne igénybe. Operaházunk nagyon okosan — bár nem mindig szerencsés kézzel — végzett alapos húzásokat a zürzavaros, félig politikai, félig szerelmi, és részben színházi intrikák labirintusában, melyben a szegény hallgató, még így, ki-

cél, mint száz évvel ezelőtt volt.

David Ojsztrachot sem szédtő hegedűdúdása állította a jelenkor művészi élgárdájának legmagasabb fokára — hanem — éppen a Flesch által 30 évvel ezelőtt kétségbevit — kimagasló egyénisége. Mindenekelőtt feltűnik, a Brahms-koncertet hallgatva, hogy művésziünk mindent — másképpen játszik. Senkire sem emlékezett, senkinek felfogására sem hasonlított, még töredékeiben sem. Alapvető sajátossága Huberman vértforralóan lázongó, örökké a sorssal viaskodó heroizmusával szemben egy minden felülemelkedő lezártság, bölcs megbékélés, melyhez a Brahms-versenyben feltűnően kapcsolódik nála valami mély zsidó rezignáció, orosz melankóliával keverve. A finálé „allegro giocoso”-ja sem szabadul fel nála játékos könnyedséggel, hanem pótolja ezt egy szokatlanul markáns, erőteljes táncritmusba fogott hangsúlyozással. Ez a beállítás, melyet most első ízben tapasztalhattuk, művésziünk rendkívül élénk fantáziájára vall.

Az est felülmulthatatlan élménye azonban a Csajkovszkij-verseny volt. Csodálatos, álomszerű, bódító hangköntösbe öltöztetve, nemcsak előkelőséggel és amellet lebilincselő szépséggel elmesélve. A középső „Canzonetta” a „Hatikva”-vándordalammal egy változatával, fenn költ éneként szállt fel hegedűjéből. Érdekes, hogy a zárótétel orosz néptáncát fia, Igor sokkalta rusztikusabbban, a népi koreográfia hívebb követésével játszotta, míg a papa, David, ezt is arisztokratikusan finom tartózkodással, a gyors pergőtánc halk tompításával adta vissza. A közönség lélekzetszisszajgatója követte ennek a nagy művészek gyönyörű látomásait és lenyűgöző hegedűjátékát, annak minden újszerűségével együtt. A hallgatóság viharos lelkesedését Ojsztrach két ráadásal hálálta meg: Beethoven G-Dur románcával és egy Locatelli-arrattal.

A zenekart vezényelő Serge Baudo Szmeceta „Eladott menyasszony” nyitányában alaposan elvetett a sulykot, s még a Brahms-kíséretben is rakoncátlanokodott kissé, de a többi számot már sokkal diszkrétebben, alkalmazkodóbban kísérte.

vonatolva is, unos-untalan belegabalyodik.

Megyoróhéjban annyit ragadjunk ki az egész cselekményből, hogy Maurizio százsz herceg két malomban öröl: szeretői Bouillon herceg nejét, és imádják korának leghíresebb színésznőjét, Adriana Lecouvreur. A két vetélytársnő áldatlan harca a színésznő tragikus halálával végződik, a hercegő mérgezett virágot küldött riválisának, s illatának belehelése halálát okozta. Így múlik ki Adriana kétségbeesett szerelmesének karjaiban.

Az Operaház műsorfüzetében részletesen közölve van az egész, zavaros és bonyolult cselekmény, melyet elolvassva, még kevesebbet értünk meg...

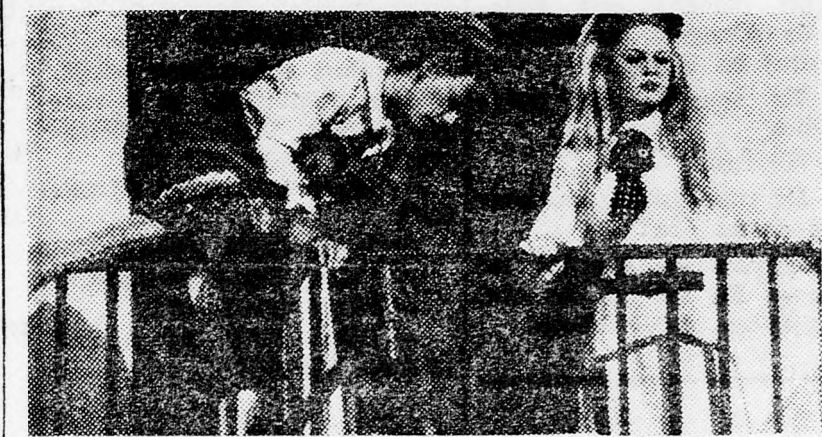
Operaházunk előadása a legjobb, amit ebben az intézményben évek óta láttunk. A stagione-rendszert fenntartva, ismét csak Jozsef Pollák futott egyedül Izrael színeiben — ő is csak Quinault színész epizód-szerepében. A címszerepben Maria Gray, valamint Eleanor Parker (Bouillon hercegnő) amerikai, Rino Lo-Cicero (Maurizio), Livio Pombeni (Bouillon herceg), Ugo Tortorici (Michonett, sziniszagató), A. Turinni (Mele Jouvenot), Umberto Scalavino (abbé), mindannyian olaszok — léptette fel,

HETI FILMLEVEL.

VIVA MARIA — Cáfen mozi

Talán még nem volt olyan francia film, amelyre ilyen nagy összeget költöttek volna. Ezúttal nemcsak a fényes kiállításra, a statiszták tömegére gondoltunk, hanem a reklámhadjáratra is, amely semmivel sem emészt fel kevesebbet, mint egy-egy film elkészítése.

Az ember ej sem tudta képzelni, hogyan állja majd meg

a helyét ebben a látványos, egy kicsit vadnyugati filmekhez hasonlító műfajban Louis Malle, a kifinomult, modern rendező, a sok eszmei mondánivalót, egyénies megítést, fogékonyt mutató „Lidércfény” és „Zazie a metróban” alkotója.

A film meglepetést és csodát okoz... Meglepetést amiatt, hogy olyan sok kitűnő ötlettel tel, hogy olyan könnyed, látványos, harci jelenetei olyan izgalmasak és bravúrosak, családostól pedig azért, mert buborék könnyű, elnagyolt.

A franciák karácsonykor mutatták be a filmet, a kritikusok karácsonyi ajándéknak minősítették, meg karácsonyfához hasonlították, amely tele van aggatva mindenféle színes gömbbel, csillaggal, elámit, de amikor elolvad a gyertya, ridegség marad, a flitterek, a csillagok megmerevednek, elszomorodnak minden.

Talán túl szigorú ítélet ez. A „Viva Maria”, mely rafinált forgatókönyvből készült, sokfajta igényt igyekszik kielégíteni. Egy vándorcirkusz tagjai kerülnek olyan helyzetbe, hogy fegyveres forradalomba sodródnak és ez bizony elég sok lehetőséget adja a bravuros bajviváshoz. A cirkuszi emberek rugalmassak, ragyogóan kezelik a fegyvert, a kést, van közöttük erőművész és illuzionista. Bi-

keztek és ott találják magukat a lázadók között és diadalra viszik ügyüket.

Elképzelhetetlenül sok ötletet zsufolt a rendező ebbe a filmbe. Alapos munkával készült fel a sikerre. Be akarta igazolni, hogy az ilyen nagyvonalu, a tömegek izléseire épülő film megteremhet Európában is, nem okvetlenül szorul rá a vén kontinens ar-ra, hogy ilyenszerű szükségleteit évtizedek óta megszakítás nélkül Amerikából szerezzék be.

Két óras ragyogó szórakozás a Viva Maria, bár másnapra elmúlik a hatása, mint a pezsgőnek. Olyan is ez, mint a habzó, nemes ital, bódít, örömet ad. A sikere biztosított és indokolt.

A siker fő tartozéka, hogy a franciák két legnagyobb sztárját, Brigitte Bardot-ot és Jeanne Moreau-ot együtt léptették fel, egyenlő fontos-ságu szerepben. Kitűnőek mindketten. Amitől az ember előre félhetett, hogy Brigitte Bardot nem állja meg a versenyt színészi képességek tekintetében Jeanne Moreauval, egyáltalán nem igazoló-dott be. Brigitte Bardot ragyogó ebben a filmben. Sajátos, groteszk humora kitűnően érvényesül és vannak percek, amikor az ember arra gondol, hogy elhomályosítja a nagyobb tudásu, gyakorlatu, prózai színésznőt, a tehetséges Jeanne Moreaut.

A NAGY VERSENYFUTÁS — Peer mozi

A burleszk rehabilitálásáért, feltámasztásáért folyó küzdelemben újabb érv a fenti film, mely a legjobbakra emlékeztet és technikában tulszámnyalja e műfaj minden klasszikus alkotását.

A századforduló nagy technikai láz hangulatát adja vissza a burleszk, amelynek egyik főhőse a sikeres lég-gömb, repülő és autóverseny-ző, a másik pedig az a kötyagos feltaláló, aki segédjével együtt igen ötletes alkotmányokat fabrikál. A film keretében egy New Yorktól Párizsig tartó autóverseny bonyolodik le. Szárazföldön, Alaszkán és Oroszországban keresztül mennek a verseny-zők és leirhatatlan bonyodal-makba, kalandokba kerülnek és szakadatlanul nevetésre ingerlik a nézősereget.

A filmnek van egy tíz per-cig tartó habostorta jelenete, aminél grandiozusabbat még soha nem készítettek. A burleszk eme klasszikus tartozé-kát, a habostortát olyan tö-

megben vagdalják egymáshoz a film szereplői, amihez hasonló még soha sem volt, sőt van egy akkora koronázási ünnepségre készült habostorta is, amelybe a film néhány szereplője fejest ugrik és csak részben tud kárt tenni, még mindig egybemarad.

Nagyon lehet szeretni ezt a filmet. Ifjúságunk film élményeit hozza vissza. De hol voltak akkor ilyen technikai lehetőségek! Csak a trükkök voltak meg, azokat pedig sikerült maradéktalanul, a haladó magányosok tiszteletével átmenteni.

Három főszereplője van a bűbajos, látványos burleszkeknek: Jack Lemon, Tony Curtis és Natalie Wood. Jack Lemon ezúttal is remekel, Tony Curtis megnyerő és dől-cég és Natalie Wood gyönyörű.

Sokáig nagyon sokáig szó-rakoztatja majd e film a nézősereget.

Zoltán Dezső

két ismeretlen nemzetiségű mellékszereplőn kívül.

Az olasz előadási nyelv nem fokozta a cselekmény megértését, de — ez nem is volt olyan fontos. A lényeges, hogy a számunkra ismeretlen olasz karmester, Sergio Sossi, meglepően szilárdan tartotta kezében az egész elő-adást, és ami még örövendesebb, a zenekar szokatlanul lágyan és kellemesen szólt keze alatt. Sossi a legalkalmasabb arra, hogy az általán-dóan külföldön vendégzereplő Georg Singert — aki leg-utóbb csupán két „Bohém-élet”-előadást vezényelt az Operaházban — helyettesítse. Reméljük, Operaházunknak sikerül Sossit megtartani, — a bemutatón nagyon kedve-ző benyomást tett ránk!

Igen kultúrál, kellemes hang és jó drámai előadás-készség tette hatásossá Maria Gray tragikus szerepét, melyben alighanem nálunk lépett fel első ízben, kissé túl gesztikulált játékából ítélve. Lo-Cicero vérbeli olasz tenorista — ércesen szárnyaló hanggal illuziókeltően képviselte a két ideál között ingadozó hősszerlemest. Igen jó drámai színész Eleanor Parker (hercegnő), nagyon szép Ugo Tortorici baritonja, éneken, játékban kissé merev volt Pombeni, mint Bouillon herceg.

A balett-betét izlés-kisik-lása sajnálatosan zavarta a kedvező összbonyomást: ilyen külvárosi mutatvány nem il-

lett ebbe az előadásba. És az ú. n. „kosztümök” hozzá!

Eddis de Philippe sikeresen surant át a rendezés bukta-tól, között, amint hogy az egész előadásnak színvonala volt és meglehetősen egysé-ges képet nyújtott. Cilea ze-nejének drámai jelenetei szerencsésben jutottak kifeje-zésre, mint a könnyed nagyvilági élet mondén epizódjai.

★

SZONATA-ESTEK

Neufeld Andor, a Stock-holmban élő ismert hegedű-művész Vincze Ilona közre-működésével két hegedű-zongora-szonáta-est kedetében mutatkozott be a tel-avivi ZOA-teremben, három-három Beethoven-, majd Brahms-művel. A nagykulturájú, finom ízlésű, kiforrott technika-val rendelkező hegedűs já-téka még a ZOA-nak ezzel a hangszerral szemben tanu-sított közismerten ellenséges beállítás ellenére is, szépen érvényesült, amint sikerült leküzdenie az akusztikus csapdákat. Így az első esten Beethoven G-Dur szonátája, a másodikon Brahms d-moll-ja hangzott a legszebben, amihez persze Vincze Ilona magávalragadó lendületű, vérbeli impulzusoktól fűtött zongorajátéka is nagyban hozzá-járult.

Pataki László

JOSÉ KAHAN A FILHARMONIKUS ZENEKARRAL

Az Ojsztrach-invázió egyik előestéjén a néhány évvel ezelőtt bemutatkozott mexikói zongorista, José Kahan az IPO-val először lépett fel, William Steinberg kíséretével, a Schumann-versenyt adva elő. A nagy technikai felkészültség manapság már magától értetődő és José Kahan is azon művészek közé tartozik, akik ennek birtokában, teljes odaadással a zenei és formai interpretációra fordíthatja figyelmét. Es éppen e téren mutatkozott vendégünk valóban eredeti egyéniségnek.

Kahan nagy érdeme, az ellentmondó elemeknek kiegyensúlyozott és kiforrott összeolvastása volt. A romantikus zene hajlik az egyes elemek, a da'am, a harmóniák teljes túlhangsúlyozására. Kahannek sikerült éppen belső kohéziójával teljes egyensúlyt kölcsönözni a műnek.

Nagy része volt ebben az eredményben a vezénylő Steinberg karmesternek is, aki a zenekari részt teljesen alárendelte a zongoraszólonak.

Benjámín Bár-Am

OTTO PREMINGER: Ahhoz kell tehetség, hogy akkor oldjuk meg a problémákat, amikor még megakadályozhatunk vele egy későbbi tragédiát.

ÓRA-VICCEK

1. Még a régi időkben, a monarchiában történt, hogy két zsidó utazott a vonaton. Az egyik megkérdezte a másikat:
— Kérem szépen, hány óra?
A másik úgy tett, mintha nem hallaná a kérdést. Megismételte:
— Kérem szépen, hány óra?
Semmi válasz.
— No, de uram, látom a mellényén, hogy van órája, miért nem válaszol?
— Hogy miért nem válaszolok? — szólt meg kénszerűen a megszólított. — Hát megmondom. Én azért nem válaszolok, mert, ha megmondom, hogy hány óra van, akkor maga elkezd velem diskurálni. Megkérdezi, hogy mennek az üzletek

és én azt felelem, hogy jól, azután megkérdezi, hogy van-e lányom és én azt felelem, hogy van. Majd megkérdezi, hogy szép-e a lányom és én azt felelem, hogy szép, mire maga a fiát ajánlja és én nem adom az én szép, okos és gazdag lányomat egy olyan ember fiához, akinek még egy vacak órája sincs.
2. Grün bemegy egy óráshoz és nézegeti az órákat. Rámutat az egyikre.
— Ez tetszik, ezt megvenném.
— Kérem.
— De mondja kérem, nem késik ez az óra?
— Ugyan — legyint az órás. — Ez késik? Ez siet a legjobban mind közül.

Az orvos a feleséghez: — Kedves férje állapotja rohamosan javul. Tegnap még nem lehetett ápolónő nélkül, ma pedig nem lehet vele hagyni...

KEREKES GÁBOR SZÓJÁTÉKAI

Atomfegyver = Uráni átok
Modern tüzelő = Century Kox
Rubinstein kedvenc eledele = Klaviár
Részeges piktor = Leonardo da Vinkó
Önfeláldozó orvos = Dugovits Tifusz
A legszomorúbb madár = Keselyű (tele van keselyűséggel)
Sánta huligán = garázdabillegető

A BARBAN
Ketten ülnek a bárpultnál és isznak. Kérdi az egyik:
— Ha tul sokat iszol, nem ég a nyelvem?
Akadozva feleli a másik:
— Annyira még soha sem voltam részeg, hogy meggyujtsam a nyelvemet.

OVATOS LÁNY
A fiatal lány és a fiú sétál a parkban. Holdvilágos este van. A fiú átöleli a lányt és meg akarja csókolni.
A lány így kiált fel:
— No, de hogy gondold? Tele van az ég űrhajókkal, amelyek folyton fényképeznek.

PARVIADAL
A nagy per során két híres ügyvéd áll egymással szemben. Az idősebbik a tárgyalás során így kiáltott fel:
— Ha ez törvény, akkor hazamegyek és elégetem a jogi könyveimet.
A fiatal ügyvéd ezt mondta neki:
— Elég, ha hazamegy és elolvassa őket.

BEKULDOTT VICCEK

ÖRÖM
A vendég ráförmed a pincérre:
— Hallja, kérem, az a gomba, amit itt a múlt héten ettem, mérges volt, gyors orvosi segítséget kellett csínláni.
— Igazán? — ujjong a pincér. — Akkor megnyertem a fogadást a szakács-csal.

CSALÁS
Grünhüt másodszor nősül. Miután bemutatja a feleségét fiának, Mojsenak, félrevonja őt és megkérdi:
— Hogy tetszik az új mama?
Mojse a fejét rázza:
— Papa, téged becsaptak. — Hogy érted ezt?
— Nézd meg ezt a nőt jobban. Ez új?

ASSZONYOK EGYMÁS KOZT
— Maguknál hány gyerekek van?
— Rendszerint nyolc. Ehből kettő a miénk.

FENYEGETÉS
A fiatalasszony ebédközben így szól a férjéhez:
— Slomo, ha továbbra is ilyen rosszul főzöl, vendég-löbe fogunk járni.
Sávit Mihály

A CSILLAR
A bolondok házában az orvos belép az egyik szobába és csodálkozással látja, hogy az egyik ápolót a csillaron ül és hintázik. Kérdi az ápolótól:
— Hát ez meg micsoda?
— Ez így megy már két hete. Szegény, csillarnak képzelet magát.
— Azonnal le kell hozni őt a plafonról — adja ki az utasítást az orvos.
Az ápoló megrándítja a vállát:
— Hogyisne! És akkor mivel világítunk az éjjel?

A FESTŐ
Most pár perc szünetet tartunk — mondja a festő a modelljének, majd odamegy hozzá és szájoncsókolja.
A modell meglepetten kérdezi:
— Ezt maga mindig így csinálja?
A festő sértődötten feleli:
— Soha, soha az életben.
A modell csodálkozva kérdezi:
— Hát kik voltak az eddigi modelljei?
A festő zavartan feleli:
— Csakis csendéleteket festettem.

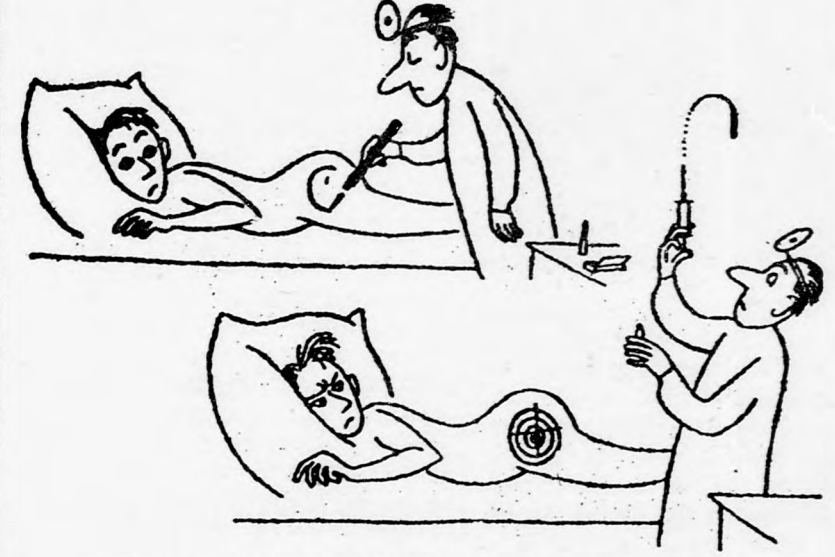
Biztosíthatom, asszonyom, hogy hatásos szerem van nátha ellen

DEFINICIÓK

ZSENI: Aki minden emberhez hasonlít, csak órá nem hasonlít senki.
TREMPELES: A legjobb szexuális fogalom.
AGGLEGENY: Aki a legszebb éveit pazarolta arra a küzdelemre, hogy megóvja függetlenségét.

Ujsághírek rímeiben

FELEMELTEK AZ ÖREGSÉGI JARULÉKOT
Remek hír!
S ha így fog tovább menni, Erdemes lesz eztán... Öregnek lenni.
MINDEN DRAGUL = EMELKEDIK
A hőmérséklet is okkal, Emelkedett... pár fokkal.
ABIE NATAN
E hír láttán Kalapot emekelt előtte Natán. Békepipátat tovább szívjad. Ha valaki, te érdemled az idei Béke-Nobel-díjat.
MEGNYUGTATO
— Förtelmesen kicsi ez a husadag — kiált fel indignálódva a vendég. A pincér megnyugtatta:
— De olyan kemény, hogy akár egy óráig is elragódhatik rajta.
T. P.

Az orvos, aki mesterlövész volt a hadseregben

SZILANKOK

I. **A MACSKA**
Tapasztalt, minden hájjal megkent, fekete-fehér, tarkás öreg macska. Szeme zölden, gonoszul villog, pófáján kapzsiság, rosszindulat, amit, ha az ember jól odafigyel, tulajdonképpen sok magasabbrendű emlősön is megtalálhat. Izmos, elnyúlt testét szorosan a földhöz szoritva, szinte milliméteres lassúsággal közeledett a látszólag mit sem sejtő, békésen legelésző, buta, kövér galambhoz. Amikor a galamb néha-néha fel-felkapta fejét a közeledő veszély felé, érdemes volt megfigyelni a macskát. Ugy telt, mintha a világon semmi se érdekelné olyan kevéssé mint a galamb.
Elfördította fejét és a legnagyobb figyelemmel nézte az égen úszó felhőket. Hosszú, fáradságos percek, idegölő, csigalassúságával most már ugró távolságba sikerült megközelíteni a galambot. Hátát begörbítve, farkát vérszólóan csóválva, pontosan úgy, ahogy ilyen alkalomhoz elvárjuk tőle — ugrott!
A nem is olyan buta galamb várta ezt, számított rá. A másodperc töredékével az ugrás előtt, kecses könnyed lendülettel a telefonpózna tetejére repült. És onnan — akármilyen legyen, ha nem igaz — szinte röhögve nézett le a macskára. A macska meg borzalmasan földrödött, hogy: miai-aur! És én esküdni mernék, hogy ez macskanyelven szörnyen trágár káromkodást jelenthet.
II. **VARIÁCIÓK EGY TÉMARA**
Az élenjáró szocialista béketábor nagy élenjárója, a Szovjetunió, új, mindent elpusztító fegyver, bomba feltalálásával örvendeztette meg a béketábor. Mint régi gyakorló proletárnak engedték meg, hogy egy szerény ötlettel én is hozzájáruljak ezen bomba továbbfejlesztéséhez. Csinálnak egy bombát, amely fölrobbanásakor több ezer megatonna, jómínőségű kanadai búzát lövell ki magából...
Ugyancsak nem megvetendő dolog a Holdra „puhán leszállni”. Ezzel kapcsolatban érdemes lenne már kidolgozni a külföldön nyilatkozatokot tevő szovjet írók „puhán” visszaszállásának „problémáját” is.
III. **TITOK**
Van nekem egy régi, kedves barátom. Szerény, csendes, jó fiú. Egyforma a termetünk, korunk, hangunk, gondolatunk, sőt a nevünk is. Annyira hasonlítunk egymásra, hogy néha szinte összetévesztem magammal. Nos, megfigyeltem (ne tessenek elárulni senkinek sem), hogy a fiú, amikor feltűnés nélkül csak megteheti, leköpi az útjába kerülő német gyártmányú autókat. Megkérdeztem tőle, hogy miért? Mire mentegetőzve azt felelte: Ez a legkevesebb, amit megtehetek!...
L. J. Pinchász

Képeslap

Egy részvényes nagy meglepetéssel konstataálta, hogy dividendát kap egy teljesen értéktelennek tartott papírja után. Örömeiben így kiáltott fel:
— Csoda történt! Ugy érem magam, mintha a postás pénz hozott volna nekem az egyetemen tanuló fiamtól. (Reader's Digest)

Marcos, az új Fülöp-szigeti elnök választási sikerét kommunista és más ellenzéki körök annak tudják be, hogy választási nagygyűlésein, feleségével, Imelda asszonnyal énekszámokat adott elő.
Imelda asszony nagyon népszerű a Fülöp-szigeteken és most öt tartják „a világ legszebb államelnökének”. Ez már csak azért is lehetséges, mert Imelda asszony 1954-ben a „Miss Fülöp-szigetek” szépségverseny-díjat nyerte el.
(Schweizer Illustrierte)

A tokiói rendőrség figyelemre méltó közleményt tett közzé, melyben felhívja az utcai járőröket, főleg a nőket, hogy táskájukat, relikviájukat az úttesttel ellenkező oldalon viseljék. Az utóbbi időben nagyon gyakoriak ugyanis, a japán fővárosban az autós lopások. Az autót hirtelen a gyalogjáró elé kanyarodik, melynek utasa kiragadja a járőrelő kezéből a táskát.
(Time, Chicago)

Az amerikai közoktatási, közjóléti és egészségügyi minisztérium egységes közleményt tett közzé, mely szerint az új „Medicare” jóléti programban csak azok a időskorúak részesülhetnek, akik nyilatkozatot írnak arról, hogy nem kommunisták és nincsenek kapcsolatban kommunista-barát szervezetekkel sem.
(The New Yorker)

Mrs. Salvatore Incardone 26 éves chicagói asszony egészséges leánygyermeknek adott életet. A boldog anya esetére azért figyeltek fel Amerika-szerte, mert szívében évek óta plasztikból készült mesterséges szívbillentyű van.
Mrs. Salvatore Incardone-n kívül csak három olyan asszony él az Egyesült Államokban, akik mesterséges szívbillentyűjük ellenére is megszülettek gyerekeiket.
(Medical Digest, Boston)

KET STATISZTIKAI ADAT
Egy new York-i közvéleménykutató intézet megállapította, hogy az amerikai mozilátogató egy mozifilm adás alatt átlag 29 cent értékű ételt és italt fogyaszt el. Viszont egy hivatalos statisztikai jelentés szerint, serülő fiúk és lányok Amerikában évenként 540 ezer dollárt költenek kozmetikai és szépítő szerekre.
(Ladies' Home Journal)

APRÓ BÖLCSESSÉGEK
A hősök árnyékában könnyű vakmerőnek látszani.
A forgalmi rendőröknek talán nincs mindig igazuk, de az áldozataik mindig tévednek.
Az ember az egyetlen teremtmény, aki bocsánatot kérhet — vagy legalábbis gyakran kellene, hogy kérjen.